AINA

VID AFTONLAMPAN

TJUGUFEMTE DELEN

HELSINGFORS 1917
SODERSTROM & C:o FORLAGSAKTIEBOLAG

AINA

VID AFTONLAMPAN

TJUGUFEMTE DELEN

VID AFTONLAMPAN

SKISSER OCH NOVELLER

AF

AINA

TJUGUFEMTE DELEN

HELSINGFORS 1917
SÖDERSTRÖM & C:o FÖRLAGSAKTIEBOLAG

EKENÄS 1917
EKENÄS TRYCKERI
:-: AKTIEBOLAG :-:

JULSTÄMNING.

De möttes en dag i skolans vestibul de två, Max Moring och Henrik Alm, de voro små pysar då i kortbyxor, svarta strumpor och skor.

Henrik hade sin far, prosten i X. med sig, Max kom ensam. Han hade ju ingen att hålla sig till, bara sin förmyndare onkel kollegierådet, som det visst inte föll in att ledsaga stora pojken — tioåringen — första dagen till skolan.

Men Henrik hade bedt far följa med och det gjorde han gärna, han hade ju egentligen kommit in till hufvudstaden för sin gosses skull, han som nu ensam skulle taga de första stegen ut i världen. Det var så tryggt, tyckte Henrik omedvetet, att hålla fast denna stora varma hand, som hittills alltid varit så redo att stödja och hjälpa honom i alla de små svårigheter också en tioåring kan erfara till och med i ett godt hem.

Ack, hemmet! Där stal sig en tår upp i ögonvrån, när han tänkte därpå, tänkte att hans hem var det käraste ställe i världen, men far var ju ännu med och det var en stor tröst, trots den förestående skilsmässan.

Max Moring såg en smula ringaktande bort till fader och son, de föreföllo honom så landtliga båda två, här midt uti storstadshvimlet, med sina hemmagjorda kläder — det gick han i godo för — och de simpla skodonen. Pappan såg nog precis ut som en vanlig bonde och pojken hade bestämt all sin tid gått vall med fåren. Han log ironiskt åt sina tysta reflexioner men hur det nu var, så kom han i alla fall att sitta sida vid sida med „den där vallpojken“ och fann till sin häpnad, att han var långt framom honom själf både i kunskaper och uppfattning. Det var visst första gången Max blef medveten om, att man ej skall bedöma hvarken människor eller ting blott efter ytan såsom han blivit lärd ända från barndomen af sin far, den misslyckade konstnären, och sin mor, aktrisen som aldrig tänkte på någonting annat än sina framgångar, sina eleganta toaletter och spelet bakom kulisserna. Allt öfrigt fick gå hur det ville och det hade stackars Max en bedröflig erfarenhet af, då föräldrarna tillbragte något år hemma.

Där sutto nu de två gossarna emellertid bredvid hvarandra och under första kvarten formerades bekantskapen, en smula tåpigt på pojkars vanliga vis. Men Henrik i sin sarströja och med sina tjocka sulor var dock en bekantskap att göra. Han hade någonting att tala om och såg ut som om han brukade ha roligt.

Den bleke Max i sammetskostym och blanka skor, kände det instinktmässigt, han som tyckte att allting var torrt och tråkigt och som vant sig att sluta allt inom sig, emedan det icke fanns

någon som brydde sig om hvad han kände och tänkte.

Det är ingenting en pojke så snabbt förstår, som hvad en kamrat går och gäller för och innan ännu första dagen förflutit, kände Max att han fått en vän och att hela världen med ens såg bättre och gladare ut.

Detta var början. Fortsättningen knöt blott banden fastare mellan de två. Max var hvad folk plägar kalla „ett godt hufvud“, men han saknade ihärdighet och hvad han lärde gick ur minnet lika fort, som det kommit in, därför fick han också regelbundet hvarje vår villkor i flera ämnen och sin sommar förstörd genom pluggande för att komma upp till följande klass. Ty det ville han förstås, eljest hade han ju förlorat Henrik, som alltid gick år och klass lugn och plikttrogen utan slarf och försummelse. Ofta var det också han, som fick hjälpa den mer begåfvade kamraten tillrätta vid det tarfliga skrifbordet i det enkla hem Henrik under terminen kallade sitt, men där Max trifdes tusen gånger bättre än i onkel kollegierådets ståtliga våning, där det alltid kändes så stelt och kallt under tant kollegierådinnans hvassa bruna ögon. Då det led mot terminens slut blef han alltid missmodig, det gällde ju skilsmässan från kamraten, som glad likt fågeln i skyn flög mot hemmet, den kära, ja den vackraste prästgård i världen. Prosten hade Max nu äfven gjort bekantskap med, men tillbakadragen som han var, blef han alltid an smula styf gentemot den lugna gladlynthet, som Henrik så tydligt ärft just af sin far. Han tyckte också fortfarande att kamratens

pappa såg bra „enkelmodig“ ut, som han erkände för själf. Han skulle ogärna gjort en promenad på de finare gatorna i sällskap med hans grå överrock och gula skinnmössa och när han hemma hos Henrik blef undfägnad med färsk ost och pannkaka, läckerheter från prästgården, som stodo högt i vännens smak, tyckte han nog inom sig, att det var något simpelt jämfördt med en Fazers bakelse, som han var van att traktera sig med på lediga stunder.

Men när han satt i vindskammaren ute på onkelns eleganta sommarvilla och pluggade villkor, eller kanske för undantags skull blef kallad utomlands till föräldrarnas tillfälliga uppehållsort, tänkte han med en oförståelig längtan på Henriks ferier där långt långt borta i X; på baden i det klarblå vattnet, på segelturerna och skogsutfärderna, på höslåttern och skördefesten, som vännen så entusiastiskt beskrivit.

Så gingo åren. Kamraterna växte upp, men icke ifrån hvarandra, som på det hela taget var underligt så olika som de voro till natur och anlag. Henrik behöll fortfarande sin okonstlade lifssyn, fäste föga afseende vid sin klädsel och vid förfinade vanor, och tänkte mera på sin klart utstakade framtid — pedagogens — än på sport och nöjen. Max åter var ytterst noga med sin kostym, sportade och läste romaner hellre än studieböcker och tyckte om allt som var stiligt och elegant. Han var tidigt kavaljer, gick än med ena flickan, än med den andra, rökte fina cigaretter och utmärkte sig på idrottsplanen. Hvad han skulle egna sig åt hade han ännu inte klart för sig, kanske skulle han bli

sångare ex professo, hans tenor var oändligt mjuk.

Pengar hade Max ju aldrig brist på, han saknade blott — hem och kärlek.

Henrik tyckte ofta synd om honom. Max hade ju alltid tråkigt, kunde aldrig entusiasmeras och fann alla nöjen torra och fadda. Ibland var han också bekymrad för kamratens framtid! Det var farligt att vara så ensam som han, att hafva så godt om mynt och vara så beundrad isynnerhet av damerna. Man kunde ju bli inbilsk och bortskämd för mindre.

Ibland då Max riktigt kom med i hvirfveln, hände, det att de inte råkades på ett par veckor, han var ju en så eftersökt dansör och god sångare, som redan uppträtt solo inom M. M. och väckt dirigentens intresse.

Visserligen gladde Henrik sig fullkomligt osjälfviskt åt vännens triumfer, men då Max sedan kom och kastade sig ned i den rankiga soffan med de brustna resårerna, såg han så trött och liknöjd ut, att det var helt bedrövligt.

Hade han icke haft roligt? Nej minsann — dumt och snobbiskt alltsammans bara. Och så blåste han ut en fin röksky från den ypperliga cigaretten och stirrade i taket med uttråkad min.

— Stackars Max, hvad det är synd om dig — sade Henrik en dag. — Allt kommer sig däraf att du saknar ett hem. Kunde inte de dina flytta hitöfver igen, det vore på tiden tycker jag? —

— Divan förtjänar bra därute — svarade Max nonchalant — det är ju bra för mig också. —

— Det skulle inte skada dig att försaka en smula — tvärtom jag tror du då med större allvar skulle tänka på framtiden.

— Gif mig någon att lefva för och då — — —

— Ja ja, jag talade ju just om ditt hem.

— Och du tror att det verkligen, att det skulle betyda så mycket för mig, men du känner ju icke våra förhållanden; divan i säng halfva dagen, sedan hon vakat hela natten, alla slags snyltare med far i spetsen belägra buffeten öppen från morgon till kväll, luften fylld af parfym och intriger, sömmerskor och hårkonstnärer turom från middag till midnatt — vanhelga inte ordet hem, då du talar härom. Max log ironiskt.

Henrik suckade och stödde hufvudet i handen. — Stackars Max — upprepade han — ack om du bara kände till X. prästgård!

— Åh jag vet, jag vet — Max vinkade med handen — pappa prosten idealet af en karl, mamma fullkomligheten själf, småsyskonen himmelska änglar och syster Elvi, en sannskyldig älfva förstås med ögon som en serafs och hår som solguld och naturen ett paradis och filbunkar sedan så feta som, som — — —

Henrik skrattade; — Ja du tyckes nog ha lagt på minnet mina berättelser märker jag. —

Max hade stigit upp och slog honom nu kraftigt på skuldran.

— Om du inte vore den du är, Henrik, en så hederlig pojke som nånsin gått i ett par — märk smorlädersskor och duktig i dina stycken och redo att gå i elden för en kamrat — ja så — .

— Nå hvad sedan — log Henrik?

— Jo då skulle jag kalla dig en veritabel svärmare, ja rentut en narr, med din prästgård och din familjekärlek i vår moderna tidsålder, då man mest anser klubben för sitt hem och knappast räknar släktskap med sin egen köttsliga bror. Ha ha ha kamrat, medgif att du är en smula löjlig och alldeles jämmerligt gammalmodig.

— Goda Max, men det räknade jag mig till heder och såsom en grund för min lycka och mitt oförbränneligt glada lynne. Vivat min bror, lefve X. prästgård och alla därinne och Elvi först och sist! —

Detta samtal ägde rum på senhösten; nu var man inne i julmånaden och vännerna möttes en kväll på gatan: — Hvart hän skall du eftersom du har så brådtom? — frågade Max och stack armen under kamratens.

— Ute på juluppköp må du veta. —

— Och du håller ännu på antediluvianska vanor — gäckade Max. Det förstås! — Nåh hvad skall du då ha egentligen? —

— En mjuk schal åt mor och en ny teologisk broschyr åt far har jag redan köpt, likaså en grann hufvudduk åt gamla Lena. Nu måste jag ännu välja något vackert åt Elvi och så leksaker åt barnen. —

— Kör för det, här har du marknaden full, kor och får, hästar och höns, hvad behagas? —

Max föreslog allt, som fäste blicken, utan att

fråga efter priset, men Henrik lät icke locka sig, han hade sina principer och sin tunna börs att taga hänsyn till.

Gossarna fingo roliga spel till tidsfördrif under helgdagarna, tvillingarna en köksservis tillsammans — de hade ju allting gemensamt — och yngsta pyret en docka. Max' förslag om en nickande åsna och en häst med verkliga remtyg, vunno intet beaktande. Ja nu återstod då bara Elvi, men hon måste också få någonting riktigt extra.

Henrik gick där och tittade in i butiksfönstren, helt obeslutsam, det låg inte för honom att välja för en ung dam, som Max skrattande anmärkte, men då tog kamraten resolut saken om hand. En vacker pärlväska, broderade näsdukar och en fin krage. — Henrik köpte och betalade utan krus. — Det tog visserligen ett djupt grepp i börsen, men — hon var väl värd det vackraste som stod att få och mera än så — menade brodern, då han nästan ömt stack de lätta paketen in i rockfickan.

— När reser du hem till prästgården? —

— Själfva julaftonen — och du Max, hvar skall du tillbringa din helg? —

— Tja — Max hvisslade — jag kilar väl af till något rekreationshem österut för att sporta och få ända på de många helgdagarna. — Att stanna i staden vore hiskeligt, julmiddagar minst ett dussin och alla lika långa och tråkiga som tant „rådinnan själf."

Henrik skrattade. — Ja nu säger jag igen, som vanligt, stackars Max! Men — han stannade ett ögonblick liksom tvekande — huru vore det om

du — om du skulle kunna besluta dig att fira en lantlig jul i X? Far har hundra gånger sagt, tag din vän med dig till oss, mor har med sitt blida leende bedt mig välkomna dig och Elvi — ja hon har rent ut sagt varit riktigt nyfiken att få se dig.

Max stod tyst — de hade just stannat utanför Henriks dörr — han hade nog i sitt sinne ofta undrat hvarför den där bjudningen aldrig blifvit framförd.

— Skulle du verkligen önska att jag följde med? frågade han slutligen.

— Ja af hjärtat gärna, du vet att jag tvekat bara för din egen skull, för att ej lägga något band på din frihet och tvinga dig att af vänskap för mig göra något du skulle anse tråkigt. Du kommer således? — han grep hårdt om kamratens handskbeklädda hand. —

— Vi råkas vid stationen julafton — svarade Max kort.

Det var skumt och vinterlikt när vännerna sutto på tåget och brusade framåt mot de aflägsna X. Vi kunna ej vara hemma förrän till en sen middag, sade Henrik och såg på sin klocka — men bara vi komma till T. vår närmaste station, går resten af färden, som en dröm må du tro. Han log sitt goda löje och nickade åt Max, som redan smått gäspade öfver dagens tidning. Att bli störd i sin sköna morgonsömn för att skålla sig med ett glas hett té och sedan i fyrsprång rusa till stationen var inte i goddagspiltens smak, men „den som i leken går,

får leken tåla“ — tröstade han sig tyst med. Det var dock ett nöje att se Henriks strålande, glada ansikte midtemot sig och det förtog nog delvis det lilla obehag han fått vidkännas tidigare.

— Vid stationen står Nisse med bjällerselen och hingsten, vår präktiga Fix — som far själf födt upp — började Henrik åter — han smäller hand och säger god jul och hälsningar hemifrån. Så tar han vård om kappsäckarna, sveper fällen om oss i bredsläden och så bär det af, först förbi det upplysta stationshuset, sedan ut öfver slätten, där ljusen skimra här och hvar ur stugorna vid vägen. Ty det är ju julafton ser du och då måste den fattigaste ha ljust omkring sig. Nu äro vi i skogen. Ser du huru stjärnorna tindra öfver våra hufvuden, den där allra klaraste, det är julstjärnan, som vi alltid sågo efter i barnaåren. Betlehemsstjärnan, som lyste de fromma herdarna fram till „barnet i krubban„.

Där flyga vi åter ut i det fria, förbi gårdar och torp, tysta villor i vinterro och upplysta herrgårdshus och när vi komma in bland träden igen står hvarje gran där som en julgran med silfverskir på sina gröna kvistar — det är julstämning förstår du?

Max nickade, tidningen hade längesedan glidit ned på golfvet och han satt där och bara lyssnade nästan som en drömmande, men därvid gick färden så fort att han blef helt förundrad då tåget hvisslade och Henrik utropade: — Nu stanna vi vid T. —

Och ja, där stod alldeles, som han nyss berättat — kusken Nisse med sin fårskinnsluva och sina stora bälgvantar, och ganska riktigt, räckte han fram

handen till välkomsthälsning. Så knogade han åstad med packningen och sist bonade han om resenärerna med pälsar och fällar: prosten har så befallt — hette det och neka dugde det ej. Max fick lof att krypa in under den gamla, grå pälsrocken och förstod nu i vinterkylan att första gången rätt värdera det anspråkslösa plagget.

— Nu bär det af, gif akt kamrat — ropade Henrik. — Max nickade.

— Se på de rimfrostklädda träden och lyssna till våra gamla kära bjällrors klang — ingen är som deras, de ringa hela tiden bara: glad jul, glad jul! —

— Och när vi komma fram till „min prästgård", som du brukar kalla den, står far på trappan och räcker oss sin stora, stadiga hand — akta din silkesvante Max den tryckningen kommer du att minnas — och inne i tamburen välkomna mor och syskonskaran och det är så ljust och varmt öfverallt och det doftar jul från granen i stora salen. Barnen prata alla på engång, men det skall du inte bry dig om, det är bara glädje och Elvi rodnar så fint, när du hälsar på henne, det gör hon alltid, min lilla, rara, blyga syster. I köksdörren står gamla Lena, hon vill också bli ihågkommen och Bella och Nella, våra fyrbenta favoriter, ingen få vi glömma på julafton. Men nu ropar far: — Till bords, till bords! Alla äro förstås hungriga då de väntat på oss och vi äro så med, ja du skall få se du finsmakare, huru godt det blir att profva på Lenas lutfisk och risgrynsgröt, där det alltid finnes mandlar som vi alla barn äro lika ifriga att

leta efter i de rågade faten. Tårtorna har Elvi bakat, stora och ljusbruna med plommon uti — härliga må du tro — ja du får nog själf besanna det, och då vi ätit bli barnen alldeles förryckta, om man inte genast tänder granen. —

— Den är så vacker där den står i sin rika skrud, lika vacker hvartenda år, om inte ännu vackrare och då ljusen brinna riktigt klart tar far upp julpsalmen: —

Af himmelshöjd oss kommet är
Ett bud, som frid till jorden bär — —

Alla sjunga med, från gamla Lena med sin spruckna stämma och fogden med sin brumbas, till lilla syster Ella med den späda barnrösten — men tro inte det låter disharmoniskt, det är alltid samklang i en julsång. Mor har tårar i sina milda ögon, det är så många heliga minnen fästa vid den psalmen. Fars djupa stämma läser julevangeliet i all dess stora underbara enkelhet och tankarna dragas med ens långt bort och högt, högt upp ofvan stjärnorna. —

— Sedan få barnen taga i ring kring julgranen och så börja de hemlighetsfulla paketen att dansa in från alla dörrar. Hvad det blir för ett jubel, då är man glad att ha försakat något, för att kunna skänka en sådan fröjd och sedan att se far och mor sitta där hand i hand och småle åt oss och veta att alla i huset ha det godt — ja det är julstämning kamrat! Småler du — förlåt om jag tröttat dig, din blick glänser så märkvärdigt, nej jag ser nu — det var en tår, tack broder, nu vet jag

att du förstår mig! Ser du därborta stiger kyrkans spira upp öfver björkarna och där, där skimra redan ljusen i prästgården. Nu åka vi förbi kvarnen och logen och in genom grindarna, hör du Bella skäller -- det är hennes välkomsthälsning — och där står far. — Far, far här har du oss båda två! — Hvad Henriks röst ljöd klar. Max sade intet, han, världsmannen med sitt ledigt, vana sätt, stod för en gång stum, medan ljus och jubel strömmade konom till mötes!

Men hvem var det som stod där på tröskeln i det klara skimret från lampan, hon bar — var det Sankta Lucia själf i sin hvita skrud — ljusbärerskan?

— Välkommen till prästgården — ljöd en klar ung röst och en stadig varm hand räcktes fram mot honom. Det var Elvi, sådan som han aldrig tänkt sig henne — här hade Henriks pensel svikit honom, ty strålglansen i dessa ögon, dem hade han icke lyckats fånga. Max såg in i dem och blef bländad — men i detsamma förstod han också hvad julstämningen betydde, förstod att han, den ensamme från världslifvets banala stråkväg, funnit stigen till hemmet och lyckan.

NYÅRSKLOCKORNA.

Vägen slingrade sig bred och god genom skogen, där furorna stodo så tysta i skymningen med lätt rimfrost på sina gröna barr.

Det var högtidligt därinne under de skumma hvalfven och ofvan dem höjde sig himlens dôme, där redan en och annan stjärna långsamt tändes.

Den ensamme vandraren gick med snabba steg, han var framåtböjd och tärd, men såg ej ut som en tiggare, snarast låg där en viss utnött prydlighet öfver hans person, från den något för vida kavajen med den slitna sammetsvästen inunder, till snörskorna och den tunna ränseln, som vid en rem hängde öfver hans skuldra. Nu kom han ut ur skogen och stannade på krönet af höjden, där nedanför bredde sig ett rikt odlat landskap nu höljt af vinterns snötäcke. Välbyggda gårdar målade i glada färger syntes strödda här och där på slätten, omgifna af sina fruktträdgårdar och planteringar. Allra närmast låg den hvita kyrkan med sin klockstapel och sin fridfulla grafgård med de många svarta korsen, som stucko upp ur drifvan.

Vandraren stod orörlig däruppe och en tung suck arbetade sig fram ur hans bröst, sedan knäppte han omedvetet sina händer och höjde dem lika-

som bedjande mot himlen, medan blicken sökte de dystra vårdarna därnere kring templet. O, om de — om de redan lågo under någon af dem, far och mor och lilla bror! Han kände, som om han måst skrika ut sin ängslan, så hårdt tryckte den honom!

Hur hade han kunnat lämna dem engång, hur hade han kunnat det? Ack, huru mycket fick ej tillräknas det yra ungdomsblodet, trotset, som ville bryta sin egen väg och den starka viljan, som ej lät sig böjas.

Och nu — han såg ned på de magra händerna och strök sig öfver den fårade pannan, där djupa rynkor skvallrade om mödor och bekymmer, som blekt ungdomens rosor på den tärda kinden. Åter flög blicken dit ned, kyrkan den hade han aldrig förgätit, icke ens i sina sämsta stunder därborta i guldgräfvarlägren, i grufschakten, vid järnvägsbyggen; under frost och svält och försakelser hade tanken ilat hem just till den gamla vördnadsbjudande kyrkan, som nu i aftonskymningen på nyårskvällen reste sig för hans tårskymda öga. Han hade hört orgeln tona under hvalfven, känt doften af konvaljekransarna och syrenblommorna, som prydt den i midsommartid och sett de välbekanta ansiktena. Nämndeman från Storgården, vördig och dryg, värdinnan på kvinnfolkssidan i sin bredfransade sidenduk och kantorns Mari och postgumman i den urblekta tröjan och framförallt far, far med de skarpt utpräglade dragen af omutlig heder och redlighet, och mor så blid, som sommarvind med den klara blicken och den rena pannan, där

han, han ensam, ristat den första djupa rynkan. Gud, att det gått därhän, gått såsom det gått, han, som engång var så sorgfri, som luftens fågel, så lycklig, som dagen var lång, med det ljusa framtidslifvet likt en blank solstrimma för blicken.

Men allt lämnade han, ut måste han, det brusade och brände inom honom, han ville kasta sig i hvirfveln och far stod där, som en klippa, fast, omöjlig att öfvervinna och så hade han gått sin egen väg och icke blott det, han hade sudlat den med ett brott, tagit af fars pengar, som blifvit honom anförtrodda på stadsresan, med den falska ursäkten, att något måste han väl få med sig från det rika hemmet, där hans dagliga lif icke mer kostade föräldrarna något. Han hade gått bort, som en förlorad son och därvid i ungdomligt öfvermod tänkt — jag kommer aldrig tillbaka, lilla bror må få min arfvedel i världen.

Och likväl stod han nu där i sin hembygd och såg ljusen glimma i fädernegården, ty där borta i det vackra gula huset, där var han född, där hade han sett sitt tjugonde år upprinna och där var hvarje sten, hvart grässtrå honom välbekant. Därför hade han också kommit tillbaka, tio år äldre och bruten, som en åldring, af hårdt arbete, frost och mödor af alla slag, sist genom en hemsk grufolycka, som skonat själfva lifvet, men så när krossat hans kropp,

Engång hade han varit rik, en stor vinst på guldfälten hade medfört den lyckan, då blef han bedragen och bestulen, nu hade han intet, blott den

knappa penning, som förhjälpt honom till hemresan. Så kom han åter.

Lefde väl föräldrarna ännu under samma lyckliga förhållanden — tio år äro en lång tid — kanske de glömt honom, såsom han var värd — kanske han icke skulle blifva mottagen? Han stönade högt! Nej, nej han skulle ej kunna uthärda det, bäst att släpa sig vidare bort, långt bort och dö okänd i ett dike vid landsvägen. Redan tog den trötta foten ett stapplande steg tillbaka, men i detsamma träffades hans öra af en underbar djup ton, malmklangen från den gamla, välbekanta kyrkklockan, som i kvällens stillhet högtidligt ringde till helgemål.

Bing, bång, bing, bång — huru högt de svingade sig dessa klocktoner och huru vidt öfver bygdens snöklädda fält och gårdar, mot horisontens skogiga rand i fjärran. Bing, bång, bing, bång — vänd om, vänd om — ringde det i vandrarens öron. Var det Guds egen röst däruppifrån det stjärnströdda fästet, han visste det ej, blott att han med ilande hast måste skynda framåt, ständigt framåt, ned mot slätten, tills han stod vid den gula gårdens vidöppna port.

Hvad ljusen brunno klart därinne i fadershuset, han trädde närmare, han ville se, kasta en bäfvande blick innan han vågade sätta sin fot på dess tröskel. —

Mor var allena — Gud vare lof, hon åtminstone lefde — hon satt vid bordet och läste ur den gamla bibeln, som han så väl mindes från barnaåren, men hvad hon åldrats, hans unga, vackra mor!

Hennes mörka hår hade grånat och kinden vissnat, var det väl hans skuld? Men lika blid och god som förr såg hon ut. Hon skulle ej stöta honom bort, det kände han. —

„Kan väl en kvinna förgäta sitt barn så, att hon icke förbarmade sig öfver sitt lifs son“ — de gammaltestamentliga orden i allt sitt enkla majestät, stego honom omedvetet i minnet, tändande hoppets halfslocknade ljus inom honom och så öppnade han dörren.

Hvad det var hemvarmt i det stora prydliga köket med sina blanka kopparkärl på väggarna, den klart lysande lampan i taket och hvitgröten, som puttrade i spiseln.

Gårdsfolket var säkert i badstugan, enligt gammal sed och värdinnan själf såg efter huset. Hon blickade förvånad upp, då den främmande steg in och reste sig halft frågande. Han ville icke få fram ett ord, men slutligen sträckte han armarna emot henne och stammade:

— Mor — mor! —

Hon skrek icke, hon förlorade icke sansen, hon öppnade blott sin famn och nästa sekund låg den förlorade sonen darrande af lycka vid hennes älskande hjärta.

Hvem kan mäta djupet och höjden, vidden och betydelsen, af ett sådant möte?

Nu sutto de båda hand i hand, ej blef där mycket talat, men allt förklarat och förstått på känslans väg, mer än i ord. Först senare kom den frågan öfver den hemvändandes läppar: — Hvad skall far säga? Skall han taga emot mig, har jag hopp? —

Mor såg på honom med sin underbart klara blick: — Gud skall styra allt till det bästa — sade hon.

— Han kommer — det var husbondens fasta steg, som hördes därute, hans stadiga grepp om dörrvredet.

Ovillkorligen hade sonen rest sig, men sjönk likasom ihop och knäppte händerna så hårdt i hvarandra, att naglarna trängde in i köttet. Om han nu inte ville? Om han visade honom bort, skulle det vara döden det kände han och nyss hade dock lifvet, i glansen från mors blida ögon, åter synts honom värdt utt lefva.

— Där står vårt barn — sade mor mjukt — han har kommit tillbaka. —

Far såg häpen på den främmande gestalten: — Icke möjligt, vår son är borta och förlorad sedan tio år! —

Mor svarade ej, hon vände blott hastigt några blad i sin gamla bibel och läste långsamt och med eftertryck på hvarje ord: — En man hade två söner, den ene for långt bort i främmande land och där förskingrade han sina egodelar. —

Far hade kommit närmare. Också han var förändrad — föråldrad. Den resliga gestalten böjd och håret hvitt som snö, den sonen återsåg var icke mera en man, det var en gubbe i sin ålders kväll.

Mor läste fortfarande: — Och han begynte lida nöd och honom gaf ingen. Då besinnade han sig och sade: huru många min faders legodrängar hafva bröd i öfverflöd och jag förgås här af hunger.

Jag vill stå upp och gå till min fader — — — Ovillkorligen höjde den hemkomne sitt sänkta hufvud, det var ju orden ur hans eget hjärta.

Mor läste — — — och säga, fader jag hafver syndat — — —

Sonen tog ett steg framåt, han skälfde, som ett visset löf och blicken hängde oafvändt vid faderns ansikte. Men ack, detta ansikte, det var som hugget i sten, icke en muskel rörde sig och armarna hängde orörliga utåt sidorna.

— Far, far förlåt mig, haf förbarmande — rösten var kväfd och bruten.

Ännu förmärktes ingen rörelse hos denna förstenade gestalt, som stod där likasom fastvuxen på stället.

Mors ögon hvilade allt fortfarande på bokens blad och hennes skrumpna finger följde långsamt rad efter rad: — Då han ännu långt ifrån var, såg honom hans fader och sprang emot honom, föll honom om halsen och kysste honom — läste hon med sin spröda stämma och se, vid de sista orden kom där lif i den stelnade gestalten, han sträckte ut handen och — den förlorade sonen sjönk utan ett ljud till hans fötter.

Men fars arm låg redan stadigt kring hans axlar och det hvita hufvudet sänktes med en obeskriflig rörelse mot den återfunnes panna: — Välkommen hem — sade han med darrande läppar.

— Amen — hviskade mor och slöt tyst igen den gamla bokens nötta blad, dess lefvande ord hade ännu en gång hjälpt henne igenom kanske

den svåraste af lifvets strider. Därute hade nyårsklockornas manande toner längesedan tystnat, men stilla steg månen fram på fästet och lyste med sin milda glans på den hvita snön, den tysta bygden och skogens mörka rand vid horisonten, under årets sista svinnande timmar.

VEDERGÄLLNING.

Det kunde inte finnas en lämpligare plats för anläggande af en handelsrörelse än Sundet, som stället af gammalt benämndes. Det låg på en smal landtunga, eller rättare udde, mellan tvenne fjärdar. Belägenheten var naturskön och den präktiga segelleden, flitigt befaren, lände handelsaffären till stort gagn.

Alla, som passerade veko in, än behöfde man kaffe och socker, tobak och tändstickor, än salt och hvetemjöl. I utbyte bekom handelsman Säfström landtmannaprodukter, om hösten lingon och om våren färsk och saltad fisk. Det lilla hemmet låg inbäddadt i grönska och vågorna krusade sig ända inpå trädgården, där fru Säfström gick och plockade om sina blommor och skötte grönsakslanden med nit och ordning. Ty hon var en driftig kvinna i sin bästa ålder, som fick debet och kredit att gå ihop inom sitt område, likaväl som mannen i sitt. Barnen voro alltid snyggt och nätt klädda, mor sydde allt själf och hade likväl tid att betjäna kunderna i butiken, så att det ej behöfdes något biträde.

Deras värld var inte stor och inte heller rik, rik nämligen på högre intressen och storslagna vyer,

men de voro belåtna med den och begärde ingenting annat än att hederligt kunna slå sig fram och lägga af en slant för barnens framtida uppfostran. De lefde också fredligt med sina grannar, de små torpen och stugorna i omnejden och Storsundsgården i grannskapet, ty Storsunden själf var en gammaldags bonde med rättrådiga åsikter och välvilligt sinnelag.

I tio lyckliga år stod tiden så godt som stilla i denna lugna lilla vrå, man förstod dess gång blott af att se huru barnen växte upp, själf kände man aldrig tyngden däraf, ty luften här var så hälsobringande, att sjukdom nästan blef ett okänt ord. Också var det af ålderdomströtthet Storsunden somnade in vid sina fyllda nittio.

En hedersman har gått ur tiden, tänkte handelsmannen, när han stod vid den öppna grafven, en bra och hjälpsam granne hade han alltid varit, men hurudan månde den nya bli. Han var en främling för dem alla, den gamles brorson och ende arftagare. Mycket prydlig var han på begrafningen i sin svarta dräkt och en artig värd, tyckte fru Säfström, med honom skulle man då säkert komma godt öfverens, menade hon.

Hennes man lät icke lika öfvertygad, en sådan där öfverdrifven artighet var inte alltid att lita på, men oroa sig gjorde han nu egentligen icke, de hade ju på det hela taget så litet att skaffa med granngården.

Det var först några månader senare, han erfor en viss missräkning, då strömmingsbåtarna kommo tomma till bryggan. Först kunde han inte alls be-

gripa sammanhanget, men så småningom fick han saken klar. Den nye husbonden på Storsundsgården, herr Sundelin, som han kallade sig, hade anlagt en lastageplats vid ytterudden mot fjärden och här inbjöd han fiskarna att stanna och sälja sin fångst till något högre pris, än de brukat få nere i butiken.

Storsunden hade egen skuta, med den fördes fisken sedan vidare, så att affären därigenom blef högst inbringande. Detta skedde på våren. Om hösten gingo lingonen samma väg och rågsäckarna likaså. Det började se betänkligt ut. Fru Säfström uppmanade dock sin man att ej bekymra sig därom. När gubbarna fingo så väl betalt för sina varor, kunde de i stället förse sig så mycket rikligare i butiken, sällan lade de en slant på kistbottnen, ty „lätt fånget, lätt förgånget“, heter det ju.

Det såg också verkligen ut, som om hon haft rätt och så förgingo vintermånaderna, men tidigt följande år begynte hästar och karlar släpa timmer fram till lastageplatsen på udden och när snön smälte, grundades där en nybyggnad. Först trodde man det skulle bli ett magasin, där de inköpta varorna skulle läggas upp, men inom kort syntes nog, att det var ett boningshus, man timrade upp, en riktigt nätt nybyggnad med frontespis och veranda och en vacker trappa med utskuret staket rundtomkring, en fin butiktrappa, berättade barnen, som under sina fristunder ofta lekte därute.

En handelsbod, det kunde inte gärna vara möjligt — herr Säfström slog den tanken tvärt ifrån sig, men den kom åter och åter och omedvetet und-

vek han att fråga, ända tills en frispråkig kund en dag började beskrifva det nya byggets alla härligheter och uppmanade honom att själf gå och bese det.

Först tvekade han, men sedan han hela dagen känt som en gnagande oro inom sig, gick han mot kvällen, när butiken var stängd, uppåt backen. Den förste han mötte där var herr Sundelin själf. — Åh se herr Säfström, god afton, god afton, roligt att råkas någongång — hälsade han med sitt blida honungsleende. — Ja kära granne, jag håller på att bygga mig en stuga häruppe och inrätta en liten handelsaffär i all anspråkslöshet hä hä hä. Jag skall arbeta upp affären åt sonen min ser ni, så kan jag själf på gamla dagar slå mig till ro på gården som landtjunkare. —

— Två butiker så nära hvarann, det kan aldrig gå — stammade herr Säfström, som kände kallsvetten stiga upp i pannan.

— Åh konkurrensen, granne, det är ju på den sådana här affärer bero — skrattade den andre — vi skola täfla i all vänlighet förstås.

Säfström svarade ej, han kunde ej få fram ett ord, ty hans strupe kändes i denna stund alldeles hopsnörd, han tog blott åt hatten och aflägsnade sig med blytunga steg. Då han kom hem och mötte sin hustru på gården, i färd med att rensa blomsterlanden, var han så blek, att hon förskräckt frågade om han kände sig sjuk. Han skakade på hufvudet och gick och satte sig på bänken i förstugan, men först en lång stund därefter kunde han tala om sitt sammanträffande med den nya grannen.

Fru Säfström försökte nu trösta honom och ingjuta nytt mod, men det ville ej lyckas. Till en början föreföll det dock, som om den nya butiken ej skulle komma att verka till förfång för den gamla — forna kunder ville ej svika, men allt, som tiden gick, blef det annorlunda. Konkurrenten hade så många små knep och konster för att vinna försprång, han sålde billigt och gaf kredit i oändlighet — det hade han ju råd till, med Storsundsgården till ryggstöd.

Herr Säfström suckade och strök sitt glesnade hår ur pannan, som dessa sista månader fått så många bekymrens fåror. Det hade begynt lägga sig som en centnertyngd öfver honom, som han omöjligt kunde skaka ifrån sig och från den dag, då ryktet kom till honom, om herr Sundelins skämtsamma yttrande, att han skulle sänka priserna, så länge tills hvarenda kund stannade hos honom förstod han, att hans tid vid Sundet var ute.

Tungt var det att gå, men att stanna nyttade ej heller och bönfalla hos konkurrenten om förskoning, gitte han aldrig. Barnen gräto, det lilla, lugna hemmet vid sjöstranden var dem så kärt, också modren sörjde, men sedan hon uttömt alla sina tröstegrunder och sett att öfvertalning ingenting båtade, förstod också hon, att de måste söka sig ett nytt hem under nya förhållanden. Det blef auktion och inpackning och så reste de.

Men herr Sundelin stod på sin prydliga butiktrappa med en segrares leende på sina tunna läppar. Nu hade han nått sitt mål, nu var han ensam om Sundet och kunde ordna för framtiden

bäst han förmådde. Det var isynnerhet på sonen han tänkte, ende sonen, som var hans stolthet. Huset hvimlade visserligen af barn i alla åldrar, men det var bara flickor, som kommo år efter år, sonen var och förblef den ende och därför i fadrens tanke också den främste.

Från denna tidpunkt utvidgades rörelsen vid Sundet i en grad, som Säfström, med sina inskränkta tillgångar, aldrig skulle kunnat drömma om. Herr Sundelin hade kapital, det var den stora skillnaden. Butikbyggnaden blef snart för liten, den fick en öfvervåning med balkong; en terrass anlades nedanför, därifrån man hade en vidsträckt utsikt öfver sjön och hela platsen i öfrigt och en trädgård med blomsterrabatter och syrenhäckar — det hela fick ett prydligt och gladt utseende.

Många tjänare funnos även, men likväl såg husmodern alltid trött och betungad ut, hon var en tidigt åldrad kvinna, tarfligt klädd och tystlåten, de mörka ögonen lågo djupt inne i sina hålor och tinningarna hade djupa gropar. Det föreföll, som om hon beständigt gått och burit på någon osynlig börda, som likasom böjde henne mot jorden mer och mer. Man undrade mycket däröfver. Hvad hade väl den människan att sörja öfver, hon med sin ståtliga man, sin rikedom och sina granna rum. De allra flesta afundades henne och beklagade den hygglige herr Sundelin, som hade en så trumpen och missnöjd hustru. Men när äro väl människorna nöjda här i världen och så runkade man på hufvudet åt den där handelsmanskan, som icke förstod bättre.

Det var också sant, att om herr Sundelin var lustig och glad med kunderna och pratade för sin vara, hade frun, då hon stundom råkade vara i butiken, aldrig någonting vänligt att säga, men hon vägde drygt, det var hennes enda förtjänst och ibland var ju herrn själf litet knapp med vikten. Inte fingo barnen heller numera så ofta som i början russin eller karameller på köpet af honom, tvärtom hördes han nu ofta klaga öfver dyra tider och priserna höjdes så småningom. Många försäkrade, att han redan tog mera för ett och annat än Säfström i tiden, men där var nu ingen annan butik och så fick man nöja sig, som det var och rätta sig efter de nya förhållandena.

Från Säfströms hade man hört föga, bara att det gick nedåt för dem, de hade ingen handel mer och att få plats hos andra var ej godt för en redan äldre man, då unga krafter bjödos mera än som behöfdes. Någon sade, att han åldrats snabbt — att man sett honom gå och stirra framför sig med tungsint blick. Kanske tänkte han på det gamla hemmet vid Sundets blåa vatten och undrade hvem som nu bebodde det hvita huset, där de haft det så trefligt.

Han visste icke, att byggnaden var både såld och bortförd och blott några ringelblommor i gräset minde ännu om de forna blomsterlanden. I stället prålade vallmor och dahlior kring herr Sundelins ståtliga villa, men innanför fönstret i bodkammaren satt en blek kvinna och såg på den brokiga prakten med trötta ögon.

Fru Sundelin var sjuk, doktorn hade talat om

badresor och gödkurer, men hon vägrade, lade sig icke heller till sängs, utan satt där orörlig i den gamla länstolen, med en svartpärmad bok uppslagen på bordet framför sig. Hon läste alltid numera, talade föga och befattade sig med ingenting i huset. Då hon hörde de små flickornas glada röster på terrassen utanför, kunde väl stundom ett drag af smärta förvrida det tärda ansiktet, men snart fördjupade hon sig åter i sin läsning. Folket omkring menade, att hon blifvit grubblande och konstig i hufvudet, men församlingens pastor, som ofta besökte den sjuka, sade, att han sällan råkat en person så sant kristlig, som fru Sundelin.

Omsider blef det känt, att hon led af obotlig lungsot och därför ville hålla sig afskild från de sina, någon vård behöfde hon ej, utan höll sig uppe till dödsdagen. Barnen kunde höra henne tala med fadern därinne — det var ett ord, som ofta kom åter, „försona“, och Säfströms namn blef nämndt — hvarför det förstodo de ej, ty äldste sonen vistades för tillfället i staden, där han genomgick en kurs i bokhålleri och de öfriga voro alltför tanklösa eller barnsliga, att få något sammanhang i hvad de hörde. Samma afton dog modern.

Begrafningen var storståtlig; ett par hundra personer bjudna och middagen tillredd af ortens förnämsta matlagerska. Enklingen bar sorgflor kring arm och hatt, alla barnen hade nya, fina sorgdräkter och de vackra kransarna från staden väckte allmän uppmärksamhet. Dagen slutade med bibelförklaring och vid kollekten, som uppbars efteråt, trädde herr Sundelin fram och sade, att han till

minne af sin aflidna hustru, beslutat bygga ett bönehus vid Sundet. Folket här hade ju långt till kyrkan och församlingens prost hade gillat hans planer.

Det var ju storslaget alltigenom. Inte många ville och kunde så hedra en bortgången och nu kunde då alla se hurudan äkta man den Sundelin varit.

Samma dag denna storståtliga tillställning gick af stapeln, afsomnade herr Säfström, efter blott få dagars sjukdom. Doktorn talade om blodbrist och allmän svaghet, änkan tänkte tyst, att det var ett brustet hjärta, som orsakat hans död.

Nu hade redan åtskilliga månader förgått i tidens ström och vinterns snö och vårens blom fallit öfver de två fjärran skilda grafvarna. Fru Sundelins frånfälle tycktes ej heller medfört någon märkbar förändring i hemmet vid Sundet. Barnen voro längesedan vana vid att umbära modern och köpmannen själf gick helt upp i sin blomstrande affär.

Han hade en så märkvärdig tur med allt hvad han företog sig och driftig var han i många afseenden. Utom butiken skötte han sitt stora jordbruk, med sådan omtanke, att gården snart ansågs för en af de främsta i socknen och gaf en betydande afkastning. Han kunde förvisso hvarje år lägga en ordentlig summa på hög — sade folk och däri hade de i det närmaste rätt.

Snart reste sig också det utlofvade bönehuset, med kors på taket, bland björkarna på strandsluttningen och invigningen däraf blef synnerligen högtidlig, med två präster och flere lekmannatalare.

Knappast en söndag förgick sedan, utan att gudstjänst, eller åtminstone en kort bönestund blef hållen här och regel var, att hvarje resande predikant, som passerade orten, talade här. De blefvo alla väl emottagna hos Sundelin, som själf satt främst invid predikstolen under gudstjänsten och sjöng högljuddast ur Zions harpa, med de granna, röda och förgyllda pärmarna.

Samma sommar härjade skarlakansfebern på orten och ryckte bort ett litet tvillingspar ur hemmet vid Sundet. De voro yngst i flocken, vackra, friska små flickor och man kunde se, att det tog på fadern att gömma dem i jorden, men bättre det, än om de blifvit döfstumma eller blinda. Den förra olyckan drabbade nämligen en sent utvecklad, af de många i syskonringen. Hennes dystra stumhet verkade plågsamt på omgifningen och något hopp om förbättring var ej att vänta, men kommersen var en god afledare och det fanns ju ändå många friska och färdiga kvar i lifvet, menade fadern.

Kort därefter brann en kväll magasinet, fullt af nyss inkomna varor. Brandförsäkringen hade gått ut just den föregående dagen och genom glömska ej blifvit förnyad. Till råga på olyckan antogs, att ägaren själf begått någon oförsiktighet i fråga om en söndrig lykta, som han begagnat vid ett sentida besök i det med lätt antändligt material fullpackade magasinet.

Ingen kunde ändå märka, om han tog det djupt, ty lugn och rådig hjälpte han till vid släckningsarbetet och yttrade blott smått öfvermo-

digt, att så pass stor skuta sjunker inte för första törn.

— Gud hittar oss nog — tänkte fru Säfström, då dessa nyheter, från det forna hemmet, omsider nådde henne — dock var det utan bitterhet, ty under torfvan hvilade ju hennes make i frid efter sina pröfvoår och vår Herre, som sörjer för änkor och faderlösa, hade också sett till dem. Men det var väl bättre, om man fick igen här nere — menade hon.

Andra hade dessa tider också tänkt som hon och efter långa år erinrat sig gamla förhållanden från Säfströms sista dagar vid Sundet. Det var ändå synd om en hederlig karl, hette det, han blef nu rent af bortfockad och Sundelin fick vind i seglen, men medgången kan också vända sig, så omöjligt det till en början än ser ut. Vår Herre har sina vägar — och så suckade man och runkade på hufvudet.

Detta skedde kanske med ännu mera eftertryck, när ende sonen, tjuguåringen, som alltid sett ut som själfva hälsan, började bli sjuk.

De välvisa påstodo, att det var modersarf, men i hemmet trodde man icke därpå, ja herr Sundelin körde halft om halft på dörren en välmenande gumma, som vågade nämna ordet lungsot, i samband med hans raske Knut, gossen, som aldrig haft en sjuk dag. Pojken hade ju förkylt sig på en kappskrinning under vintern — ungdomen var alltid så obetänksam — men då sommaren kom, skulle han alldeles säkert bli frisk och stark igen.

Ja hoppet är ju godt att hålla fast vid så län-

ge som möjligt! Alla tyckte de synd om gossen, han hade nu alltid varit så glad och munter i butiken och en skorpa eller en näfve sviskon åt barnen räknade han aldrig så noga med, då mor gjorde handel för veckan.

Men det var ledsamt, att se honom sitta där på samma plats, som den döda modern och se på småsystrarnas lekar med samma trötta uttryck i det afmagrade ansiktet — detta uttryck af en frånvaro i tanken från allt i det närvarande, ett uttryck, så föga öfverensstämmande med en ynglinganatur på tjugu vårar.

Stundom kom han ut och satte sig i solen, likasom för att värma de smala blåbleka händerna, då skulle man knappast i denna böjda gestalt med det insjunkna bröstet kunnat känna igen den hurtige Knut Sundelin, som alltid hade ett lustigt skämt på läpparna vid disken.

Den ende, som icke ville se någon förändring hos honom, var hans far. — I morgon — nästa vecka — till sommaren — skulle han nog vara alldeles bra igen och springa omkring, som en ekorre i magasiner och trappor — hette det ständigt och sonen hörde på och såg utåt, långt, långt bort med denna fjärrskådande blick, som stundom uppenbarar sig hos en helt ung sjukling.

Ingen visste hvad han innerst inom sig tänkte vid faderns förhoppningsfulla tal, åtminstone såg han aldrig upplifvad ut därvid, snarare drog där ett trött drag kring den spända munnen och stundom kunde han sakta invända: — Jag vet inte om jag

orkar far — eller — förr när jag var stark, men nu — — —

Hvilken kontrast det också var mellan faderns energiska drag och senfulla gestalt och den brutna ynglingnn i hvilstolen ute på terrassen.

— Vet far hvad jag tänkt — sade Knut en kväll, när fadern kom och satte sig bredvid honom — jag tänker så ofta på de där Säfströms, som bodde därnere på löfudden, hvarför flyttade de egentligen bort?

— Nå ja, konkurrensen min gosse, ser du, de stodo inte ut med den. —

— Och hvad blef det sedan af dem?

— Fattiglappar — sade herr Sundelin med öfversittarens förakt för den svagare parten — han, Säfström, är förresten död för länge sedan. —

— Hvarför gjorde du det far?

Gossen hade rest sig upp och stödde sig tungt mot stolkarmen.

— Tja, hvar och en måste väl se på sitt, tänker jag. —

— Så hade de ändå rätt, som sade, att det alltsammans var din skull far, det gör så ondt far, så grufligt ondt — och den sjuke vaggade sig oroligt fram och åter.

— Tänk inte på det min gosse, du har alls ingenting att skaffa med sådana gamla saker — herr Sundelin såg bekymrad på sonen — ser du man måste hålla ögonen öppna här i världen och taga vara på sina fördelar, hvar och en har ju samma rätt, det gäller bara att begagna tid och tillfälle.

Men man skall ha hufvud för affärer, ser du det är kärnan i nöten hä hä hä — — —

— Det var nog tungt för dem att lämna hemmet därnere vid Sundet — och Knuts matta blick gled dröjande öfver den vackra taflan af grönska och vatten, som utbredde sig nedanför dem.

— Jag önskar — mumlade han.

— Hvad då gossen min — fadern böjde sig ifrigt fram mot honom, det var ju så sällan sjuklingen yttrade en önskan.

— Åh jag önskar bara, att de bott därnere denna dag och att vi fått stanna kvar i T-järvi, då skulle mor kanske inte blifvit bröstsjuk, hon tålte aldrig den här skarpa sjöluften och jag hade ej behöft hosta.

Hans tal afbröts af en långvarig attack, som nästan beröfvade honom andan. Fadern försökte lyfta upp honom och stödja hans axlar och först när anfallet var öfver och Knut låg tillbakalutad i hvilstolen med slutna ögon, frågade han nästan ödmjukt:

— Tycker du då icke om Sundet och ditt vackra hem här, tänk på, att alltsammans egentligen är byggt och ställt för dig, dig ensam. Flickorna skola vi gifta bort med en vacker utstyrsel, men du skall bli herre öfver hela lägenheten och en dubbelt så duktig handelsman som far din skall du bli, du som fått gå både i skola och bokhållerilära. Åh Knut, det finnes minsann inte många, som kunde täfla med dig, tänker jag. Du har det bra förespänt pojken min. —

Knut öppnade ögonen långsamt och med svå-

righet: — Jag skulle inte kunna, far — sade han med sin klanglösa röst — inte vill jag heller — vågorna sjunga så sorgligt här vid Sundet, tycker jag — det pinar öronen — jag skulle ibland vilja gå riktigt långt, långt bort. Åh hvad jag är trött — och ögonen slöto sig åter, de blåaktiga ögonlocken sänkte sig tungt mot den bleka, håliga kinden.

Herr Sundelin betraktade honom uppmärksamt och med ens förstod han, hvad alla andra så länge insett, visste att hans stolthet, hans framtidshopp låg brutet i den där låga hvilstolen under filtens veck, icke mera en lifsvarm yngling, för hvars lycka han sträfvat och planlagt, utan en stackars döende gosse, som stod invid gränsen och utan att göra minsta motstånd, bara bad om hvila och ro.

Hans händer knöto sig instinktmässigt, dessa starka, hårda händer, som så nitiskt dragit gods och guld till sig. Ångesten stod honom i pannan och några brännheta tårar pärlade i ögonvrån. Huru mindes han nu helt plötsligt en annan aftonstund lik denna, för många år sedan, då den där andre kommit upp för att bese hans nybygge. Triumferat öfver grannen hade han då och denna stod där, som en förkrossad människa — blicken nåhja den, mindes han ännu — och nu — — —

Ögat gled bort öfver platsen, hvad den såg treflig och bebodd ut nu med de många nya röd- och gulmålade husen. Där bodde smeden, där garfvaren och där skomakaren och i den lilla villan därnere vid stranden hade en bagare slagit sig ned. Det var i grund och botten hans, Sundelins

förtjänst, att här nästan såg ut som en liten köping — åt många kunde han gifva arbetsförtjänst och butiken lockade — så samlades folket och grundade hem på stället, sålunda blef det lif och rörelse öfverallt.

Och bönehuset — ja det hade han ju också skänkt åt platsen — det låg så vackert däruppe bland björkarna — Guds ord ville han sprida bland folket och själf hade han ju därinne sjungit Hans pris, till hvars ära huset var byggt.

Till Guds ära! Var det verkligen så? Hade det framförallt varit hans afsikt, hans mål? — Guds ära — nej, nej, det blef plötsligen till en hädelse — hans egen var det ju först och främst, människors pris och beröm åstundade han och så någonting annat. Det där om försoning, som hon talat om, hans döde hustru — då kom den där tanken på bönehuset honom i sinnet.

O Gud, o Gud — han stirrade hjälplöst framför sig, kunde man aldrig stryka ut halfförgätna synder, kommo de blott åter tillbaka med sina domar, såsom sådden efter skörden?

Blicken ilade allt vidare mot höjden, där aftecknade sig skarpt korset på bönehusets tak mot den klara aftonhimmeln. Korset, korset! Hvad det var svart just nu och så mäktigt och stort, som om det velat trycka honom ned till jorden med sin tyngd! Då kände han plötsligt en kall hand på sin egen varma.

— Åh Knut, stackars gosse, du fryser?

— Nej far, solen gör mig så godt, se huru härlig den är ännu i sin nedgång. Jag tror för visst,

att solen är det allra bästa och vackraste vår Herre skapat. — Han sträckte ut armarna, som för att fånga de varma gyllene strålarna vid horisonten. — Jag hade en så vacker dröm i natt. — Knuts röst ljöd ovanligt klar och han hade rest sig i stolen, medan hans ögon, med en sällsam strålglans, skådade utåt. — Se på korset däruppe, far — se hur det glimmar! —

Fadern följde sonens blick och se, det tunga, nyss så dystra korset över bönehuset, lyste nu i kvällsolens skimmer, som renaste guld.

— Jag såg det i drömmen — mumlade den sjuka gossen — det var en stor stad med många tinnar och torn, men allra öfverst glimmade ett gyllene kors. Hvad kunde det betyda far, vår gamle lärare i skolan sade engång: — Korset är världens medelpunkt — det var nog Frälsarens kors han tänkte på. —

Fadern svarade ej, hvad kunde han svara därtill — alla värden, som han ställt så högt, hade med ett slag omvandlats — korset, korset, det tyngde hans skuldror med förkrossande makt och likväl, som genom ett dunkelt glas, såg han långt bortom töcken och dimmor, att kunde man blott böja sig djupt därunder och bära det, som en botfärdig syndare, skulle detta samma kors också för honom en dag stråla i förklarad glans.

DEN HVITA MÖSSAN.

Det var ungdomens „heta tid“. Ute log majsolen med lockande makt, men i alla skolor tenterades för brinnande lifvet till studentexamen och vinnandet af den hvita mössan stod som ett härligt vinkande mål i fjärran, dock närmande sig mer och mer för hvarje dag som gick.

Matematik, geografi, kyrkohistoria, språk etc. etc., jämte förmodat antal röster för det ena eller andra ämnet, utgjorde stående frågor vid de ungas samspråk, och i hemmen följde man med varmaste intresse deras sträfvanden och förhoppningar.

Det var ju lifvets första stora insats de nu skulle göra och de flesta hade under träget arbete förberedt sig därpå.

Allt eftersom tiden gled undan växte också ifvern och spänningen hos de unga kandidaterna och särskildt bland flickorna förspordes en viss nervös oro för utgången. Gossarna höllo sig i allmänhet bättre uppe, många togo till och med det hela med största lugn och där var det vanligen far och mor, som buro på oron i deras ställe.

Hos doktor Ceders var det ej mindre än tre ungdomar, som nu på samma gång beredde sig till „studenten“; bror och syster samt en kusin, som

stod dem nära. Erna och Arnold hade nyss fyllt, den ena sjutton, den andra aderton år och kusinen Karl stod mitt emellan dem i åldern. Alla voro de friska, välbegåfvade och flitiga ungdomar, som gåfvo godt hopp om sig. Erna var visserligen på sitt lifliga sätt en smula orolig nu i det sista. — Tänk om man icke skulle gå igenom, om man skulle få hud i stället för mössan och få smita undan, som en stukad hund, då de andra jublade. — Ja, det kunde nog få en att drömma styggt om nätterna och vakna upp med beklämning om morgnarna.

Karl sade inte mycket, han hörde till de tystlåtna och lugna, som tryggt gå sin värld igenom och Arnold, ja han visste ju aldrig hvad rädsla ville säga.

Han var utan tvifvel den mest framstående af de tre, likasom den främste i sin klass och kamraternas stolthet med binamnet „skolans ljus“. En vacker, smärt ynglingagestalt med ett fritt buret hufvud och öppna ädla drag.

Hans klara blick vittnade om en ren och fläckfri karakter och kanske var det därför, afunden aldrig rest sig mot hans öfverlägsenhet. — Arnold kommer nog upp som den främste i år — hette det bland kamraterna och Erna tillade med systerlig stolthet. — Hvad den hvita mössan skall kläda honom! —

Ej underligt om moderns hjärta i kärlek klappade honom till mötes, om faderns blick med tyst stolthet fästes vid den förhoppningsfulle ende sonen.

— Du får inte skratta mamma — sade Arnold en kväll, när han bjöd sin mor godnatt — jag skulle

inte ha lust att ens hviska det åt någon annan, men jag är riktigt otålig, att få den hvita mössan på mitt hufvud. Pojkarna skulle nog ropa „barnslighet“, men i grunden tänka kanske de flesta på samma sätt. Du vet ju mamma, ett pojkhjärta, det är ett mäkta besynnerligt ting, men hvad jag vet är att jag gladt skulle dö, bara jag en enda gång fått trycka mössan på min hjässa.

Modern ryckte till. — Att dö, hur kommer du på en sådan tanke, min gosse? Du, som är så frisk och hurtig och som så utan all ansträngning, gått igenom den här pressen?

— Nå jag menar nu bara, att min längtan är så alldeles obetvinglig och att jag tycker dagarna gå så långsamt. —

— I morgon ha ni ju ändå er sista tentamen, eller hur?

— Ja det ha vi och sedan — — — lilla mamma få jag svänga om med dig ett hvarf. — Han log mot henne med sitt strålande leende. Så kom natten och osynlig i mörkret, gled den dystre budbäraren in i huset för att osedd märka sitt byte.

Då Arnold vaknade på morgonen, klagade han öfver svåra plågor. De uppskrämda föräldrarna tillkallade genast läkare och innan ännu en timme förflutit, visste de att sonen blifvit angripen af en häftig blindtarmsinflammation och att en operation var oundviklig.

Bestörtningen och skräcken i hemmet voro öfverväldigande, men själf var den nyss så lifskraftige unge mannen af det ovana lidandet så medtagen, att han halft medvetslös fördes till sjukhuset.

Erna och kusinen gingo dystra och modlösa till sin tentamen och det med sådan ifver eftertrådda „godkänd“, skänkte dem nu blott en matt tillfredsställelse. Hvad kunde det nu glädja dem, att allt var öfverståndet och den dyrbara hvita mössan inom räckhåll, då Arnold låg borta på sjukhuset, så svag, att de ej fingo se och än mindre tala med honom.

Operationen aflöpte emellertid lyckligt, man erhöll goda förhoppningar och de unga jublade, medan föräldrarna ännu halft bäfvande mottogo denna underrättelse. Såsom läkare, hade doktorCeder själf steg för steg följt med sjukdomens förlopp och kände äfven de vanskligheter, som i liknande fall äro för handen.

Snart fick modern dock sitta vid Arnolds bädd och hålla hans matta hand i sin. — Nu blir du efter en kort tid frisk och stark igen min älskade gosse — sade hon uppmuntrande.

Han försökte småle. — Mamma — rösten ljöd svag — mamma är det i morgon? — Hans hand tog ett fastare tag om hennes fingrar.

— Hvad menar du? —

— Få de mössorna i morgon? —

— Ja i morgon klockan åtta, berättade modern.

Han vände hufvudet mot väggen, för att hon ej skulle se det drag af smärta, som i detta ögonblick förmörkade hans unga, men nu af den häftiga sjukdomen nästan föråldrade anlete.

— Din mössa finnes nog färdig för dig — sade hon och kväfde de tårar, som åsynen af hans modigt bekämpade smärta afpressade henne, men

hon fick intet svar, blott en svag tryckning af den hand, som ännu låg kvar i hennes.

Det sved i hennes modershjärta att inte få uttrycka hvad hon kände, men då doktorn strängt varnat för alla sinnesrörelser, måste hon tappert bekämpa sin rörelse och ehuru hon ju hyste godt hopp om sonens tillfrisknande, lämnade hon honom dock med betryckt sinne.

Då hon andra aftonen — efter att ha lyckönskat Erna och Karl, de nybakade studenterna — åter skyndade till sin sjuka älskling, bar hon försiktigt på ett i papper väl inlagt paket. Sköterskan sade, att patienten var jämförelsevis rask, men han hade hela dagen varit något nervös och det var professorn icke rätt nöjd med.

När hon trädde in i sjukrummet slog det henne också genast, att en förändring försiggått med den sjuka, sedan hon såg honom senast, någonting främmande kring munnen och i ögonens uttryck.

— Hvad har du med åt mig mamma? — frågade Arnold mera af hänsyn till henne, än af personligt intresse — jag får inte äta sötsaker ännu på länge, som du vet. —

Modern nickade, hon hade åter svårt för de förargliga tårarna, som stockade sig i halsen på henne, hon sysslade därför så mycket ifrigare med att veckla upp omslagspapperet kring paketet. Nästa ögonblick lade hon försiktigt en hvit mössa med blänkande lyra i hans kraftlösa hand, — Din mössa min älskade, älskade gosse! —

— Åh mamma du — han sade ingenting mer,

bara låg där och såg och strök med fingerspetsarna öfver den mjuka, hvita sammeten.

— Ser du, där står dina initialer i kullen *A. C.* och är den inte fin och vacker, säg? Du skall nog bära den med heder, min gosse, för ditt land och oss! —

Hon böjde sig ned och kysste honom ömt på den vackra öppna pannan.

— Tack mamma, tack! — Hans blick gled plötsligt med ett eget fjärrskådande uttryck ut genom fönstret i den vackra vårkvällen, medan de matta fingrarna fortfarande omslöto den nyss så outsägligt eftertrådda skatten.

— Hvad tänker du på, Arnold?

— Åh bara på huru liten man med ens känner sig under en sådan här sjukdom — svarade han med samma sällsamma blick — allt hvad jag drömt om i åratal, allt jag tänkte på att utföra, stora och ädla verk, du förstår, det tyckes nu vara så långt, långt borta och jag känner mig alldeles som mammas lilla Arno från barndomsdagarna. —

— Lilla mamma — han drog henne sakta ned till sig — läs aftonbön med mig, som då, jag längtar efter att höra den och jag tror, att jag behöfver den. —

Då hon sagt honom godnatt och vände sig om i dörren för att sända honom en sista afskedsblick, såg hon, att han låg med slutna ögon och hade den hvita mössan på hufvudkudden bredvid sig.

I den gryende morgonen kom dödsbudet. När föräldrarna anlände titl sjukhuset, kände han icke mera igen dem. En af dessa öfverraskande vändningar, hvilka trotsa allt mänskligt förutseende, hade inträffat och den unga patienten stod invid den gräns, som blott en gång kan öfverskridas.

Det låg redan, som en slöja öfver blicken och dödens marmorblekhet drog långsamt, men oryggligt, öfver de fint skurna dragen. Han mumlade osammanhängande ord och meningar, det enda förnimbara ljöd som aftonbön — sedan hviskade han brådskande: — Gud som hafver barnen kär — mamma jag är så sömnig, tror du inte Gud förlåter, att jag inte orkar — — — Läs du för mig. — Och med darrande läppar — hvad förmår inte en älskande moder — uppfyllde hon hans sista bön. — Lyckan kommer, lyckan går, Den Gud älskar, lyckan får. —

Den vackraste kista, som fanns, blef Arnolds sista bädd och älskande händer smyckade den rikt, med vårens skönaste blommor. Erna gömde alla sina studentbuketter i svepningens veck och äfven de öfriga kamraterna framburo sin gärd, när de i sina hvita mössor kommo för att — på egen begäran — få bära den af alla så varmt hyllade, till grafven.

Alta stannade de dock, gripna af samma mäktiga känsla i det tysta dödsrummet för att säga kamraten ett sista farväl. Det doftade af narcisser och konvaljer, myrthen och cypress därinne och inom

kransen af de höga palmerna hvilade han där med ett ljust leende öfver de bleka dragen, men käckt tryckt på det mörka hufvudet låg mössan, den hvita mössan med sin blanka lyra, som ett segertecken midt i döden.

I PRÄSTGÅRDEN.

Prästgården i H. låg vackert äfven om sjö saknades; men den lummiga trädgården och björkhagen genom hvilken en bred å slingrade sig, gjorde i alla fall ett synnerligen angenämt intryck på den som passerade förbi och äfven om man ej sett kyrkan resa sin spira bortom björkdungen hade gården såsom husets äldsta dotter skämtsamt brukade säga „någonting prästerligt“ öfver sig, som utan vidare berättade den förbiresande att detta var socknens prästgård. Kanske därför att den såg så gammaldags hemtreflig ut med sina hvita fönsterluckor och för att den grönmålade gårdsgrinden så gästvänligt lätt tycktes öppna sig för besökaren.

Gräsplanen framför den af pelare uppburna trappan, som under somrarna rikt och skuggigt omslöts af vildvinets rankor, var jämn och frodig och där, likasom i trädgården på andra sidan huset, hade döttrarna i hemmet sina välvårdade blomsterland.

Det var gamle prostens stilla förnöjelse att om sommaraftnarna sitta på trappan eller gungplankan under fönstren med sin långa pipa i munnen och se huru de unga flickorna ansade om de doftande blomstren, själfva i gubbens tycke de fagraste blom-

morna. Ty om det var något han var stolt öfver i denna värld så var det öfver de två döttrarna.

Gamle prosten var ett kojans barn, från vallpojksår hade han likt otaliga andra arbetat sig fram till skolgång och kunskaper, men han var ingen energisk yngling, eller ock hade den beslutsamhet, som kanske legat inne hos honom slappats under de tunga studieåren med sin sträfvan och sina försakelser. När han därför ändtligen stod färdig att begynna sitt lefnadskall, var han ej mera ung och lät sig utan vidare af vederbörande skickas som hjälppräst landet rundt och det fastän han, nyblifven student, förlofvat sig med en fattig kapellansdotter, som ej begärde bättre än att få dela det anspråklösaste tjäll med honom.

Fjorton långa år satt hon i väntan, ungdomsrosorna bleknade och handen som tjänade det knappa brödet för mor och syskon domnade mången gång af trötthet, men klaga hjälpte det icke och på sin goda Jacobs trohet behöfde hon åtminstone aldrig tvifla, den var oantastlig, om han så gått fästman intill sin graf.

Tack vare en förmans välvilja och driftighet kom sig dock pastor Wasén slutligen till examen och den blef synnerligen vacker, ty mannen i all sin yttre enkelhet var en stor språkmästare och grundlig i sina stycken. Samma år gifte sig de förlofvade och hade sedan med hvarandra ganska snabbt stigit i graderna, samt därigenom under årens lopp flyttat från bättre till bättre, tills de omsider hamnat som ett välmående prästfolk i H. Kanske var det dock märken efter den långa missräkningstiden,

som kunde spåras i prostinnans anlete, där ungdomsfägringen — om den en gång funnits — längesedan var ett minne blott och af den fryntliga embonpoint man så ofta tillägger hennes titel, syntes ej heller en tillstymmelse hos den något kantiga figuren.

Äfven prosten hörde till de magra, hans långa gestalt var något krokig och det linfärgade håret hängde i glesa testar kring hans skalliga hjässa och skuggade som skäggstubb de fyrkantigt formade käkarna. Skönhet hade således icke fallit på någonderas lott i lifvet och antagligen hade ingendera af dem under deras sträfsamma arbetsid reflekterat däröfver, men när de på sina äldre dagar benådades med två små flickebarn, rosiga och täcka, som vårens blommor, stodo de förvisso undrande inför detta ovedersägliga faktum.

Barnen blefvo icke födda i den lilla ödemarksprästgården, deras första torftiga hem, ej heller i kapellansbolet, där husmodern dock redan, tack vare ospard möda och flit, började skymta det gryende välståndet, utan i prostgården och där växte de upp, omhuldade och hägnade af både mor och far för alla lifvets skarpa vindar.

Det vackraste rummet i huset var deras barnkammare, den soligaste fläcken i trädgården deras lekplats. Själf fostrad i armod och grofva kläder tyckte prosten likväl, att det finaste linne borde omsluta deras späda kroppar och det var svårt att säga, hvad föräldrarna skulle kunnat vägra dem, om deras håg sträckt sig än så vidt. De små varelserna voro emellertid under sina första år för-

nöjsamma i sin lyckliga barndoms värld, där solen alltid tycktes le mot dem om dagen och nattens skyddande vingar hägnade deras mjuka bäddar.

Prostinnan var en dugande husmor. Hon hade vant sig att räkna med trånga ekonomiska förhållanden och kom aldrig riktigt ur takten, äfven då lifvet ljusnade för dem. Själf styra och råda, själf hafva ett öga med öfverallt, det var hennes taktik och så gick hon upp i husliga bestyr dagen lång. Att ha stora förråd i matbod och skafferier och en klapprande väfstol i kökskammaren, som oaflåtligen fyllde döttrarnas utstyrselkistor med både sängoch bordlinne var hennes ärelystnad.

I allt det praktiska var det också hon, som höll rodret, ty prostfar hade efter sitt lifs största kraftansträngning — pastoralexamen — återgått till sin forna passivitet, ja elaka människor påstodo, att prostinnan till och med stod honom bi i hans ämbete, men detta var dock idel förtal, ty om hon också i mångt och mycket var sin äkta hälft „ena hjälp“, skötte han alltid samvetsgrant och med skicklighet sina kansligöromål.

Med pennan var också fru Gustafva ingen öfverdängare, hon hade under sitt sträfsamma lif haft föga tid för intellektuella sysselsättningar, men om ock hennes håg och lust låg åt det husliga, hade hon i alla fall ett klart hufvud och en snabb uppfattning, som ofta kommit hennes litet „långtänkta“ make till godo.

Hon kände mer än väl sin brist i kunskapsväg och satte sig därför i sinnet, att hennes barn skulle få lära allt hvad möjligt var, far hade ju råd till

det och skulle nog ej vägra. Han var ju så kär i de båda barnen och det blef alltid som ett himmelens under för hans ögon att betrakta deras fägring och säga sig att de voro hans eget kött och blod.

Ty hvad fanns det där egentligen gemensamt mellan den fattige vallaren i sin slitna tröja, barbent med frostkylda händer och dessa graciösa små älfvor, som fyllde hela huset med sol och glädje, lättare kunde han fatta kontrasten mellan sin torftiga barndom och den sena mannaålderns välstånd än sammanställa de två flickorna med sig själf och sin kära Gustafva, därtill var skillnaden dem emellan alltför himmelsvid.

Döttrarna å sin sida funno emellertid far och mor alldeles efter sitt tycke och älskade och tyranniserade dem på bortskämda barns vis, men så älskvärdt att deras starka vilja och oberäknelighet nästan blef ett plus till i den beundran som egnades dem.

Det enda poetiska hos föräldrarna sammanhängde med älsklingarnas dopnamn. Prostinnan hade nämligen i sin ungdom läst en vacker berättelse om två änglagoda systrar „Anna och Hanna“, alltså skulle nu hennes äldsta nödvändigt heta Anna, men när hon vid den andras kristning yrkade på namnet Hanna, påminte sig prosten med rörelse en späd syster Emilia, som dött i sin tidigaste barndom och hvars bild, där hon låg i sin lilla kista med pappersblommor i händerna, alltid omsväfvats af någonting helgat. Alltså skulle den yngre dottern heta Emilia.

I barnens mun förvanskades dock snart det något högtidliga Anna, till det lekfulla Anni och af Emilia blef kort och godt Mila och dessa smeknamn mottogos af far och mor lika gunstigt, som alla deras andra „påhitt“.

I trädgården under mors ögon, på fält och stigar vid fars hand, så förflöto deras första lefnadsår, men Anni blef snart en liten rebell mot allt slags, än så kärleksfullt, tvång, hon hade de mest sprittande lifsandar från sina rosenröda fingerspetsar till de fina små fötterna, som aldrig kunde gå, utan ständigt dansade sin väg framåt. Hon började utan att fråga gå sin egen gång, företog sig att drifva hem korna från betet och att rida hästarna ut i hagen och med en repstump som tygel satt hon käckt på djurens rygg, som en furstinna på sin upphöjda tron.

Då prostfar första dagen såg hennes tilltag, blef han stum af förfäran, men hvarken hans rädsla eller mors lama förmaningar hade någon verkan på den frihetsälskande lilla skönheten och tack vare hennes viljekraft dref hon sina önskningar igenom.

Den yngre system bråddes mera på fadern, hon var stillsam och af naturen passivare, ehuru äfven hon, ledd af Annis allsmäktiga inflytande, stundom lät sig dragas med i allehanda upprorsförsök, men att den äldre en gång med lifsfara drog henne vid håret ur ån där hon öfvertalat Mila att meta, blef nog för evigt en hemlighet dem emellan.

Oftast fick Anni också ensam ströfva omkring i skog och mark och det gjorde hon gärna och med besked — hon var ej heller särskildt beroen-

de af sällskap — och kom hem utan hänsyn till våta fötter och söndertrasade förkläden och af detta friluftslif blef hon stark och vig, brun och spänstig, som en ung gasell.

Lästimmarna inne i prostens skumma skrifrum blefvo mången gång förkortade genom hennes sportintressen men begåfvad som flickan var af naturen, fann hon äfven läxan lätt som leken.

Mila å sin sida fann tack vare sin maklighet större behag vid att „sitta hos far med sin bok“ än följa systern på hennes ströftåg.

När båda hunnit den egentliga skolåldern, måste likväl en förändring vidtagas och som föräldrarna ej tillsvidare kunde besluta sig för att skiljas från sina älsklingar blef en hemlärarinna med barnens gunstiga gillande antagen.

Fröken Axman befanns vara ett synnerligen lyckligt val, hon hade varit timlärarinna i flere stadsskolor, men ville nu för att stärka sin hälsa tillbringa några terminer på landet.

Hvar kunde hon heller fått en lämpligare plats och befattning än i H. prästgård, där husmodern riktigt öfverträffade sig själf i välvilja och där de två klartänkta eleverna efter öfverenskommelse ingalunda fingo öfveransträngas. Och lika väl som lärarinnan fann sig hos dem, lika godt kom prostfamiljen öfverens med henne. Hon kunde resonera med prosten i alla tidens frågor, hjälpa prostinnan i husliga värf om det gällde och framför allt — hon förvärfvade sig ett stort inflytande hos sina frisinnade elever. Hon tog sig an dem äfven utom lektionstimmarna, utvecklade deras förstånd och förde

dem med sig på långa botaniska exkursioner för att vidga deras natursinne och öppna deras vakna blickar för den underbara värld, som omgaf dem.

Anni var ej lättstyrd, särskildt till följd af den otvungenhet i hvilken de vuxit upp, men hon var ovanligt rikt begåfvad, det märkte lärarinnan snart, och kunde vara så oemotståndligt älskvärd mot dem hon fattade tycke för, att man ovillkorligen fängslades däraf och fröken Axman eller „tant Lida“, som flickorna kallade henne, fick ofta uppbjuda hela sin fasthet för att icke låta sig öfvervinna däraf, men det var dock just denna hälsosamma fasthet, en motvikt som väl behöfdes gentemot deras uppfostran hittills, som tilltvang henne elevernas aktning och beundran och genast från början föranledde ett godt förhållande dem emellan.

Så gingo åren stilla sin gång i den något ensliga prästgården, tills fröken Axman ansåg att flickorna ovillkorligen borde afsluta sin lärokurs i någon af hufvudstadens skolor. Det var en svår nöt att knäcka för gubben prosten, denna skilsmässa, men han var ej den, som ville stå sina barn i vägen, om det kunde gälla en framtida lycka för dem och då Anni med Mila som eko, med acklamation upptog förslaget, fann han sig i det oundvikliga. Man skildes från tant Lida i allra bästa samförstånd och mången glad ferie tillbragte hon därefter som en kär gäst i prästgården.

Hvad var dock detta afsked mot den stund, då barnen första gången skulle lämna hemmet. Prästfar slog i oron sönder sin bästa inrökta pipa och prostinnan grät hushållsförklädet vått, båda stodo

de på den gamla trappan där vildvinet nu vid höstens inträde brann i grannaste purpur och vinkade och hviftade så länge ännu en skymt af resvagnen kunde skönjas i allén.

— Herren vare med dem och bevare dem på alla deras vägar — suckade prosten.

— Måtte de få tillräckligt med mat och dragfria fönster i kvarteret — snyftade prostinnan — ja gubben, nu få vi se till att trifvas på tumanhand, som i forna dagar, då vi ännu inte hade de kära barnen att sörja för.

„Gubben“ bara nickade med det kala hufvudet, svara förmådde han ej.

* * *

— Vet du — sade Anni, när systrarna första aftonen gingo till sängs i det främmande hufvudstadshemmet — i det hela tror jag det är nyttigt för oss att en tid vara borta och vänja oss vid andra förhållanden. —

— Tycker du, men vidare trefligt är det inte — svarade Mila med sin litet släpiga röst — deras mjölk här smakade så tunn och så fick man ej något smör till middagen.

— Strunt i det — sade Anni resolut — jag bryr mig inte ett dugg om hvad jag äter, men det är bra att se en smula öfver sin egen gärdesgård och gifva akt på hur det går till hos andra människor. —

— Kallt är det åtminstone här — huttrade systern och kröp djupare in i sina filtar, i det hon med en suck tänkte på sin välombonade jungfru-

bur därhemma. — Huru månne far och mor nu ha det — undrade hon?

— De sitta nog och kura därborta, som två gamla gråsparfvar — menade Anni — mor gråter en vers och papuli putsar ideligen sina glasögon, stackars våra rara „gamlingar“. —

Flickorna voro förstås litet olika långt komna i kunskapsväg ehuru det ej var mer än ett åldersår mellan dem. Men Annis snabba uppfattning och goda minne gjorde äfven skillnaden större. De kommo därför in i olika klasser och fingo olika kamrater. Från första begynnelsen tog dock den unga landsortsflickan Anni Wasén likasom ett försteg framom sina grannar, ja nära nog framom hela klassen. Det låg hos henne ett slags omedveten öfverlägsenhet, som förnams utan att på något oangenämt sätt göra sig påmind. Hon blef blott helt naturligt den bestämmande, den som angaf tonen och förde ordet i kamratkretsen.

Äfven Mila fann sig väl i sin klass, dock utan att göra sig särskildt bemärkt och slöt vänskap till höger och vänster på vanligt skolflicksmanér.

Anni åter stod på visst sätt ensam, hon tog ingen till sin förtrogna utan var blott till en viss grad vänlig mot alla öfver lag, ehuru de å sin sida beundrade henne och fängslades af det omedvetna behag, som utmärkte henne.

Också i det hem, de bebodde under skoltiden, blef Anni genast både omtyckt och uppburen, särskildt funno sig de manliga inackorderingarna tilltalade af hennes glada lynne och trefliga diskussioner, som alltid bragte lif och intresse i sällskapet.

Man kom sällan ihåg att hon ej ännu fyllt sexton år, ty hon var lång för sin ålder, uppbar väl sin smärta gestalt och uttryckte sig både ledigt och väl. Också tyckte far och mor under julferien att Anni såg ut som en stor dam.

— Snart har jag en fullvuxen dotter i huset — gladde sig prostinnan.

— Du skall ej jubla i förtid — varnade Anni — jag tänker vara lärjunge länge nog, skall du veta. —

— Till hvad skulle nu den stora lärdomen tjäna — menade modern — som tyckte döttrarna redan fått rätt mycken kunskap till lifs.

— Åh jag tänker utbilda mig till en skicklig pedagog — förkunnade Anni.

— Skulle fars flicka ut i världen som skolfröken och tjäna sitt bröd — utbrast prostinnan indignerad.

— Lugna sig bara — Anni klappade henne med mildt öfverseende på den runda ryggen — fars flicka behöfver inte skämmas att taga lön för fullgodt arbete och sämre vill hon inte prestera. —

Prostinnan runkade på hufvudet. — Du skulle väl hellre stanna här i ditt goda hem hos far och mor,

— Och sitta och vänta på fästman — skrattade Anni uppsluppet — „spinn, spinn dotter, min i morgon kommer friarn din“, var det inte så lilla mor menade?

— Jo jo — sade prostinnan förnärmad — visst skall en flicka gifta sig och få hem och barn, det står ju i skriften och är ett heligt bud. —

— Där står mycket, som vi moderna människor inte fästa afseende vid — sade Anni och svängde

sig om på klacken, men prostinnan slog tyst ihop händerna och muttrade något om det där Helsingfors, ett riktigt Babylon, som förför folks oskyldiga barn, dock visste hon af gammalt att man ej kunde öfverbevisa den kära flickan och så fick det vara.

Nog tyckte den goda gumman ändå, att det var ståtligt, när äldsta dottern i sinom tid kom hem med hvit mössa och blank lyra uti och farsgubben strök varsamt den hvita sammeten — sådan grannlåt visste de inte af på hans tid. Nu skulle väl Anni stanna hemma, trodde han, men mor, som var förberedd, menade att det kunde vara till nytta om stora syster for med till staden igen nästa höst, tills också Mila var färdig och så fingo „gamlingarna“ åter bli allena.

Men Mila hade inga vidare planer, då hon väl förvärfvadt sin lyra, hon fann tillvaron i hemmet med mors goda mat och allsköns bekvämlighet synnerligen tacknämlig. Det var bra mycket angenämare att få ligga i fred om morgnarna, så länge man ville och använda alla dagens timmar efter eget behag. Systern skämtade städse öfver Milas lättja, ty fastän Anni med ifver fortsatte sina studier i staden under terminerna, var hon ändå vid hemkomsten, vida verksammare än Mila, som haft „långferier“.

Sommaren lång sysslade hon i trädgården, sådde och planterade, troget biträdd af gårdens faktotum, gamle Paulus eller Pallus, som han vanligen kallades. Hon arrangerade nya, smakfulla blom-

steranläggningar och förskref ständigt nya frön och rötter, som det intresserade henne att profva.

Om vintern åter skidade hon timmar i streck, ställde till backåkning med pris för alla gårdens barn och lät göra skridskobana nere på ån. Hon satte ut fågelbord och hafrekärfvar, allt hann hon med och allt ville hon försöka. Då Mila ännu låg på sitt rosenröda öra i dunkuddarna, ströfvade Anni länge sedan ute i skog och mark, njöt af morgonens friska skönhet och de rimfrostklädda trädens sagolika prakt.

I stallet var hon en daglig gäst, isynnerhet om någon af dess innevånare sjuknat och unghästarna körde hon in med stadig hand — gamle Pallus menade att hon var „vid tyglarna så god som en karl“, ett högt beröm i hans mun; men ehuru kvinnohatare af natur och omständigheter, emedan ingen flicka tyvärr trots alla försök, bönhört den lilla, dvärglika och krokiga gubbens frierier, tyckte han i alla fall att deras fröken var „den bästa kvinnan i sju kyrksocknar“.

Prosten och hans äkta hälft hade längesedan upphört att förundra sig öfver Annis alla oberäkneliga planer och åtgöranden. Om hon redan som liten tös alltid fått sin vilja fram, huru kunde de då vänta, att en vuxen starkt självmedveten varelse skulle låta ställa sig under deras makt och myndighet. Snarare var det också med en viss beundran, för att icke säga stolthet, de talade om hvad deras äldsta dotter tänkte och gjorde, och när hon lämnade hemmet tyckte alla både inne och ute, att lifvet var borta.

För far och mor var det visserligen kärt att få behålla Mila, men hon gjorde aldrig mycket väsen af sig, isynnerhet om man lämnade henne i fred, och om hon var för loj att muntra upp sin omgifning var det i alla fall fägnande att hafva ett ungt täckt ansikte i sin dagliga närhet.

Sålunda gled tiden bort och först sedan Anni, som välbeställd magister, återvändt hem syntes hon göra sig mera bofast där. Naturligtvis tänkte hon icke låta sina kunskaper ligga och rosta bort — sade hon — men tillsvidare skulle hon hvila ut efter examensfebern och vänta på ett lägligt tillfälle att pröfva sina pedagogiska anlag. Det var ju alltid bäst att förbereda „gamlingarna“ i tid, så det inte sist kom öfver dem som ett skrämskott när hon fann tiden inne att lyfta vingen på nytt.

Flickorna hade nu hvar sitt hörnrum på östra gafveln, där solen om morgnarna föll in med gyllene glans och bådas smak var starkt utpräglad i rummens inredning. Mila hade mörka tapeter, mjukt stoppade möbler och alla hyllor och étagérer fullsatta med minnen från skolkamraterna. Framför allt fanns där en bekväm hvilstol med en massa mjuka kuddar, där Mila kunde sitta uppkrupen och „snurra som en tam kattunge“ sade systern.

Annis rum åter var ljust och klart, som hennes egen person; hvit möbel med gulrandigt öfvertyg, prickiga musslinsgardiner för de höga fönstren och någonting rent och luftigt öfver det hela, som kom en att andas lättare då man trädde där in. Anni älskade passionerat frisk luft och kallt vatten, saker

som Mila å sin sida afskydde, ty så goda systrar de alltid varit, så motsatta voro de, ehuru vuxna i samma hem och under samma förhållanden.

Milas vackra toalettbord dignade under kristallflaskor och askar med silfverlock och hon älskade att ha omkring sig prydliga småsaker i oändlighet.

Annis spegel var i minsta dimensioner, men i hennes rum hade de välfyllda bokskåpen hedersplatsen. Skrifbordsuppsatsen var af svart marmor, gedigen men enkel i all sin dyrbarhet och alla lediga platser fylldes af tidningar och tidskrifter både in- och utländska och i de mest olika ämnen och på den breda fönsterlisten blommade året om de vackraste krukväxter. Anni var nämligen en fanatisk blomstervän och hade till och med ett litet drifhus af egen uppfinning åt södersol, där hon dref upp vårlökar, tidiga tomater och små läckra äppelmeloner till fars namnsdag, Jacob, som alltid firades högtidligt i prästgården.

I hela hemmet spårades för resten Annis smak vid de flesta anordningar och genom att förbyta Andersens kända „hvad far gör etc.“ till „hvad Anni vill är bäst“ kom man sanningen nära i fråga om det gamla prostherrskapets tankar och önskningar.

Det var hon, som grundligt förvandlade hemmet i modärnt hänseende, därvid dock biträdd af Mila, ty båda voro villiga att sätta sina unga krafter till, då de ville hafva någonting ändrat och de gamla sågo på med stilla beundran öfver denna energi och lifaktighet, som så starkt tycktes kontras-

tera mot deras af tidig möda åldrade personligheter.

Prostinnun höll dock fortfarande hushållstyglarna i arbetsvana händer. Annis smak låg inte heller egentligen åt köksbestyren, men Mila, som var en liten läckergom tyckte om att laga fina desserter efter de nyaste kokböckerna och trillade gärna småbröd med sina små runda händer -- mor kunde ju behöfva en hjälpreda.

Fars glesa hår hade starkt grånat, han kände att arbetskraften förminskades och började se sig om efter en adjunkt.

— Man måste medgifva att det blir tråkigt att få en främmande ung karl i huset — sade Anni — men för fars skull måste man ju. —

— Ja — instämde Mila — det är odrägligt och vi få nog en „grön“ präst, som gör sig viktig till på köpet. —

Prostinnan sade intet, men hon tänkte så mycket mer. I hela socknen fanns för tillfället ingen enda ogift herreman, Anni var nu redan öfver tjugu år och när det nu kom en adjunkt i huset, så kunde man ju möjligen hoppas på en måg. Det var ju gammal god prästgårdssed att hjälppastorn friade till döttrarna och i hennes tanke var ju en präst både inför Gud och människor den yppersta make en flicka kunde välja.

Anni, som genast hade genomskådat prostinnans hemliga planer, påstod, att hennes förkärlek för ståndet var nedärfd, alldenstund hon både på fars och mors sida hade sina släktförsänkningar inom prästfamiljer.

— Håll dig rak för nykomlingen lilla Mila — förmanade hon.

— Akta dig själf -- svarade Mila lugnt — du har ju enligt kock-Johannas utsago „karltycke“. —

— Jag gifter mig aldrig med en präst, det kan du lita på! —

— Man bör aldrig säga aldrig — interfolierade den betänksamma yngre systern.

— Tycker du jag skulle lämpa mig för teologiska fakulteten — skrattade Anni.

Mila tog henne i noggrant skärskådande genom de litet beslöjade och lätt närsynta ögonen. — Jag vet just inte för det närvarande, men du kunde ju ändra dig.

— Nej vet du jag har nog förkastat den för längesedan — sade Anni kärft.

— Jag har nog observerat att du stuckit konfirmationsbibeln i bokskåpet. —

— Än sen då, blir du bättre af att ha den liggande på nattduksbordet?

— Nå inte precis, men den är ju så vacker i sitt fina läderband och så är den ett minne af farsgubben! —

— Inte det enda vi ha af honom — sade Anni på sitt afgöradde sätt -- jag hänger inte vid sådana påtagliga hågkomster af folk — hon såg smått föraktfullt på alla de många små prydnaderna på hyllorna i Milas rum, där de för tillfället befunno sig. -- Jag bevarar alla dyrbara minnen i mitt hjärta, där de åtminstone aldrig bli utsatta för beröring af ovarsamma händer. — Och hon vidrörde som en

bekräftelse på sina ord en liten psykebild där ena vingen blifvit bräckt.

— Jag håller af farsgubben det må du veta, han predikar inte för mig, men om någon lefvande varelses tro skulle locka mig så är det hans — där kom någonting oändligen vekt i hennes vackra men oftast något kalla röst.

— Fars kärlek ser du, det är den, som har gjort lifvet lätt och ljust för oss. —

Mila nickade — därför hålla vi nu också till godo med adjunkten hurudan han än må vara — tillade hon.

* * *

Några veckor senare anlände pastor Arvo till prästgården, han hade nyss blivit prästvigd och var såsom flickorna förmodat ganska ung, ja hans utseende tycktes till och med tyda på, att han var yngre än sanningen medgaf. Att säga att flickorna voro nyfikna på den främmande, som nu för en obestämd tid skulle blifva en medlem af familjen, vore ej öfverensstämmande med verkliga förhållandet, men de hade tidigare fast beslutat att fördraga hvad som ej kunde ändras och voro vanligen fasta vid sina beslut.

Den unge pastorn hade ett hyggligt yttre och föreföll okonstlad och ovanligt öppen. Första aftonen hade han redan för Anni relaterat alla sina familjeförhållanden. Fadern var en förmögen rusthållare, modern en rask österbottniska och tre systrar alla välgifta — med särskild betoning på sista ordet — hade han. Själf var han den yngste i

hemmet „gullgossen“ och allas stolthet, lät han tydligt förstå. Anni tog honom genast helt naturligt från en lätt skämtsam sida och förklarade med anspelning på hans välmående utseende och blomstrande hy, att han säkert varit sin mammas hjälpreda bland filbunkar och smörbyttor och Mila förmodade på sitt släpiga sätt, att han visst tyckte om äpplen.

— Med den här pojken komma vi nog att reda oss — afgjorde Anni när de skildes åt om kvällen — han förefaller verkligen snäll och är så naivt belåten med sin värld och sig själf, att han tydligen kommer att gå lyckligt fram genom lifvets alla vindningar. —

Prostinnan å sin sida delgaf prosten med belåtenhet, att den nye pastorn tycktes vara från ett riktigt „förmånligt“ hem — det såg man på hans präktiga respäls och guldklackringen han bar på fingret. Prästerna voro de flesta från fattigmanshus och detta var någonting så ovant, att man verkligen borde lägga det på minnet.

— Man får se till att lära honom ett och annat i ämbetet — svarade den gamle och drog ett djupt drag ur aftonpipan — han är ju både ung och oerfaren, men har han viljan går det nog. —

Pastorn fick prostens såkallade „farstukammare“. invid kanslirummet, där han var nära till hands och kunde få både råd och anvisningar af sin gamle, vänligt tillmötesgående förman.

Och så gled nykomlingen, utan att verka alltför störande, in i den lilla kretsen på H. prästgård. Han hade nog, som prosten hoppats, en god vilja,

att sätta sig in i sitt nya kall och var även „snabb i vändningarna“ menade prostinnan men framför allt annat föredrog han att språka med husets fruntimmer och gifva dem till bästa sitt unga lifs alla rika erfarenheter.

Mila som aldrig hade brådtom tog sig tid att höra på honom, men Anni hade ett eget sätt att göra sig oberörd, då han ej brydde sig om att följa med samtalets tråd och om pastor Arvo också i början blef en smula häpen, ja stundom rentaf sårad, då hon midt under hans ifrigaste andragande lugnt kunde fördjupa sig i en bok eller tidskrift, vande han sig därvid och lät sig ej bekomma.

Den första söndagen han skulle upp i predikstolen, lade han en ofantlig vikt på sin predikan, som han af ovana att tala fritt satte till pappers; men om han noga rannsakat bevekelsegrunden till denna ifver, skulle han funnit att förnämsta skälet innerst var döttrarna i huset, som han mer än gärna ville en smula imponera på.

Han valde hvarje uttryck med yttersta omsorg, sökte blomstrande liknelser och fina vändningar och vakade till och med en half natt för att skrifva om slutet som han ej fann nog afrundat. Då allt var färdigt var han emellertid ganska belåten med sitt verk. Då båda fröknarna voro studenter och den långa äldsta till och med magister — så måste man förstås bemöda sig något litet — tänkte han.

Tyvärr blef dock all hans möda fåfäng och prostinnan tronade allena i prästgårdsbänken. Pastor Arvo vågade ej ens för sig själf medgifva, att det var en stor besvikelse och när prostinnan på hem-

vägen berömde „den vackra predikan“ och hans tydliga uttal, var det en klen ersättning för hvad han hemligen hoppats på.

Han kunde dock ej hindra sin missräkning att skymta fram vid middagsbordet, då han yttrade sin förvåning öfver, att icke ha sett fröknarna i kyrkan på förmiddagen.

— Jag blir aldrig klädd före tio — sade Mila på sitt loja sätt.

— Jag går aldrig i kyrkan utom juldagen för att se på ljusen och om midsommaren, då den är blomsterklädd — svarade Anni med sin hänsynslösa uppriktighet.

Pastorn stramade till, man såg att han hade något på läpparna, men prostinnan gjorde i detsamma tecken till uppbrott. Hela kvällen var han tyst och grubblande.

Stod det verkligen så till att den vackra flickan var frireligiös och höll sig alldeles utom tempelportarna. Här öppnade sig kanske ett verksamhetsfält för honom, som han ej haft den aflägsnaste aning om, när han blef sänd hit. Kanske blef det hans lyckliga lott att föra denna irrande själ på rätta vägen igen.

Han blef så rörd öfver denna tanke att han nästan kände sina ögon fuktas — kanske fröken Mila också tagit samma stråt, men eget nog, ehuru den tanken låg så nära till hands, lämnade han henne dock nu helt och hållet å sido, för att uteslutande egna sig åt systern.

Detta var dock ej det enda hos Anni som i pastorns ögon var värdt hans ogillande. Så ung

han än var, hade han likväl uppställt för sig ett slags kvinnoideal och till detta ideal hade han så gärna velat hänvisa just Anni, men ingenting var omöjligare. Hon kunde vara så mjuk och fin, så älsklig och behagfull, där hon vandrade i trädgården bland sina blommor, hon hade likasom nått upp till den höjd där han velat ställa henne, men nästa minut var all illusion borta. Han kunde aldrig glömma den stund han sett henne i ridbyxor svinga sig upp i sadeln — det riktigt förkrossade all hennes kvinnlighet och minskade det behag som utmärkte henne, tyckte han.

När vintern kom fick han nya anledningar till missnöje. Ehuru uppvuxen på landsbygden fann pastor Arvo intet nöje i sport af något slag. Han hvarken åkte skridsko eller skidade, samt föredrog vida prostens gammaldags gungstol i det varma hvardagsrummet framom en promenad i det fria. Det riktigt pinade honom att se Anni stega till skogs i storstöflar, äfven fastän färden gällde en liten sjukling i ett ödemarkstorp dit ingen körväg ledde, och när hon en eller annan gång föreslog honom en skidtur på skarsnön var väl ett „på tumanhand“ med henne mycket tilltalande, men utföll sällan till belåtenhet.

Först och främst väcktes han ur sin bästa morgonsömn och Annis ifver att komma i väg, ledde till att han vanligen skållade munnen innan han druckit det varma kaffet, utan hvilket han sannerligen hvarken vågat eller velat gifva sig ut på en slik tur, trots det lockande sällskapet. Väl utkomna på fälten ilade hans följeslagerska alldeles för

snabbt framåt, han kunde omöjligt följa henne, vidare fick han hufvudvärk af solskimret på snön och var uttröttad och genomvarm innan de ännu hunnit halfvägs till det utsatta målet.

Hvarför skulle hon vara en sådan fanatisk idrottsmänniska, det var ju dock i hans tycke bra mycket finare för ett ungt fruntimmer att sitta hemma och brodera som till exempel fröken Mila. Men likväl var det aldrig hon — hvars uppförande i de flesta fall mycket mera slog an på honom — kring hvilken hans tankar, gillande eller ogillande, kretsade.

På en skidtur eller annan utflykt blef det heller aldrig så godt tillfälle att resonera och detta var och förblef pastorns starkaste sida, isynnerhet på det religiösa området, där han trots sin ungdom icke fruktade att kasta sig öfver de mest svårlösta frågor, det vill säga då Anni var i närheten. Men att få henne inom hörhåll var aldrig lätt och sällan kunde hon förmås till någon grundligare diskussion. Då gamla prosten kom in och framlade sina åsikter i något allvarligare ämne, tyckte pastorn det lät synnerligen enfaldigt och gammalmodigt; gubben hade förstås blifvit en smula efter här på landet och vid hans ålder till; hans begåfning graderade Arvo icke heller synnerligen högt, men man fick ju lof att hålla inne med sin visdom af hänsyn till en gammal förman. Han undrade blott huru dottern, magistern, kunde höra på så vänligt deltagande, som om all världens vetande strömmat öfver dessa vissna läppar och när han reste sig för att gå, fick han vanligen som belöning en klapp på handen,

eller en lätt kyss på det grå håret af den friska, röda munnen — afundsvärdt!

Pastorn hade vanligen en massa argument på tungan, när dörren stängts bakom honom. Oftast var det dock blott en liten satirisk glimt i ögonvrån som vittnade om att Anni följde med, om hon ock för tillfället — denna gång utan att blifva gillad — råkade vara flitigt sysselsatt med något kvinnligt handarbete. En dag log hon emellertid öppet mot honom. — Jag tror pastorn försöker omvända mig — sade hon.

Han rodnade och såg besvärad ut.

— Det — det — kan ju icke komma i fråga, jag menar, att det inte behöfs. —

— Huru så, vet ni då icke, att jag är hvad ni från er synpunkt skulle kalla en hedning. —

Pastor Arvo harskade sig. — För all del, fröken har kanske några idéer afvikande från kyrkans lära. —

— Nej, nej det beror på ett missförstånd å er sida. — Anni lade lugnt ned sitt konstfärdiga broderi, ty trots alla hans invändningar var hon rätt skicklig däri och till och med i dag hade han i smyg beundrat just hennes sätt att handtera nålen — nu lät hon det emellertid hvila och fäste sina mörkblå ögon fullt på honom. — Ärlighet varar längst — sade hon — det är min enda dygd tror jag och därför är det nog bäst, att låta er veta, att jag verkligen i allt som angår religionen räknar mig till hedningarna, men jag håller på sanning och sedlighet och mina rättsprinciper äro tämligen fasta.

— Det fanns väl dock en tid — började Arvo — jag menar i fröken Annis barndom, innan världen förvillade ert omdöme och er barnaoskuld? —

— Jag var nog alltid en liten, ganska skyldig fribytare, när jag var liten — sade Anni med sitt bedårande leende. Han måste vända sig bort för att undgå det fängslande behaget i dessa vackra flickögon.

— Jag tyckte om frisk luft, skogsbär och fil — far och mor med förstås — men utom dessa jordiska förmåner hade jag ingen längtan mer och änglar och himlariken och paradisfröjder fingo visserligen vara i fred för mig. —

Pastorn skakade afvärjande på hufvudet.

— Ja ni ville kanske hellre att jag skulle hyckla mig till att ha varit ett litet helgon, men det sträfvade jag nog aldrig efter, dessutom tyckte föräldrarna alltid att jag var närmast fullkomligheten och jag delade till fullo deras tanke. —

— Och ni visste ingenting om arfsynden och den mänskliga viljans fördärf — mumlade han.

— Nej inte ett dugg — sade Anni käckt — det ormaynglet fanns ej till i min barndomsvärld. —

— Huru kunde er far — förlåt — huru kunde ni själf växa upp sålunda i en prästgård? —

— Ja, säg det — men det var bra att ni lämnade far utom räkningen — man bör ej lasta på andra, hvad man själf hindrat dem att utföra — jag har nu sagt er den absoluta sanningen, kom ihåg det!

— Och ni kunde vara ett lyckligt barn — pastor Arvo såg sannerligen villrådig ut.

Så lycklig som dagen var lång — bedyrade hon.

— Ni är förskräckande sann — sade han slutligen helt modstulen.

— Ja är hon icke? — frågade Mila från djupet af sitt soffhörn, där hon trots en bok halft om halft följt med samtalet — jag tyckte alltid som barn, att det var så obehagligt när Anni kom och ställde sig framför mors stol och biktade alla våra tilltag. Hon lämnade aldrig kvar åt oss ens ett endaste litet kryphål. —

— Sanning framför allt, minns du inte huru vi togo det till vårt valspråk, redan då vi voro små flickungar — det blixtrade till i de mörkblå ögonen, som voro så klara i sitt oändliga djup, ofrivilligt ljödo de orden för honom: — Jag ville att du vore antingen varm eller kall — — —

Nej, ljum kunde denna flicka nog aldrig vara, det kände han och trots allt sitt ogillande vågade han icke fördöma henne. Han blef sittande i tankar.

Anni såg vänligt på honom. — Jag förstår, att ni menar väl med mig — sade hon och räckte honom handen — jag inlåter mig sällan på dessa ämnen, nu har jag talat ut och anser således vår diskussion afslutad.

— Jag hoppas tvärtom att vi ofta skola återtaga den — svarade han — man vet aldrig när rätta ögonblicket är inne. —

— Rätt så — men för min del är jag viss om, att det inte faller på er lott att öfvertyga mig — svarade hon med ett flyktigt leende.

* * *

Pastor Arvo kände sig ej vidare hoppfull efter denna tirad, men som han ägde en ganska stark självkänsla ville han ännu tills vidare, icke „kasta yxan i sjön“. Han närde ock allt fortfarande det hoppet att få Anni till åhörarinna vid sina predikoturer, isynnerhet som han nu stundom såg Mila vid prostinnans sida i prästgårdsbänken; han misstog sig dock däruti att den ena systern här kunde öfva något inflytande på den andra, ty så goda vänner dessa två än voro, så motsatta naturer hade de också. Helt och hållet oberoende var särskildt Anni af andras meningar och åtgöranden.

— Brukade ni aldrig ens som barn gå i kyrkan på söndagen? undrade han en dag.

— Åhja rätt ofta på den tiden.

— Jag kunde tro det — han log smått triumferande — och ni fann er väl där? —

— Öfvermåttan väl — ljöd svaret — mor delade alltid ut tre sockerbröd åt oss hvar, då predikan började och när vi ätit upp dem, somnade vi sött, fars röst var som en vaggsång ser ni — vi voro så vana vid den, ty han hade ofta söft oss hemma i barndomen.

Pastorn såg bortkommen ut.

— Jag tycker ännu mycket om orgeln och psalmsången — sade Anni — då jag är ute om söndagsmorgnarna, stannar jag ofta på höjden ofvanför kyrkan och lyssnar till den — det är min sabbat. —

— Farbror prosten tyckes likväl hålla gudstjänst hemma, då han ej är med i Herrans hus? —

— Ja är det inte nätt af en gammal prästman och husfader?

— Ja visst, ja visst, jag menar bara att fröken — — —

— Hör på — ja det förstås, jag tycker om fars stillsamma gammalmans röst och de urmodiga ordvändningar han alltid begagnar, man tröttnar aldrig därvid och när han har sjuka ögon läser jag i stället för honom. —

— Är det inte nära nog en hädelse af er — sade han salvelsefullt.

— Det inser jag ej, hvarför skulle jag förmena andra att dricka ur källan, om jag också inte själf är törstig. —

— Nog bor det bestämdt två motsatta naturer inom er. —

— Månne det ej vara fallet med de allra flesta människor — svarade Anni med ett litet leende åt hans villrådiga min — för resten har jag just ej varit oense med mig själf — jag har ju alltid fått gå min egen väg ostörd i full frihet, hvarför skulle jag då lefva i strid. Jag är ett söndagsbarn skall pastorn veta och vuxen på lifvets solsida.

— Det kan väl mulna för er också en dag — sade han retad — men Anni tog ej upp kastvapnet likasom det heller aldrig var hon, som begynte deras fruktlösa dispyter, men pastor Arvo kunde nu engång icke komma ifrån att en högre makt kallat honom hit just för hennes enskilda uppbyggelse och att han därför borde begagna hvarje tillfälle, som yppade sig för detta förehafvande, okunnig om

att den som försöker detta ofta brukade sätt, sällan vinner hvad som åsyftas.

Så var det åtminstone hvad fröken Anni angick, hon genomskådade genast alla hans små försök och skänkte dem stundom kanske ett litet öfverlägset leende, utan att de ens snuddade vid hennes lifsåskådning, än mindre förändrade den. Ofta fann hon dem tillochmed klumpiga och ogrannlaga och kände sig minst af allt hågad att blotta sitt själslif för hans nyfiket spanande blickar.

— Fara öfver vatten och land för att göra en proselyt — hette det ju någonstädes och månne inte en sådan där grön ung prästman just satte sin ära i ett verk som detta, tänkte hon. Den goda pastor Arvo, att han aldrig lärde sig begripa huru lönlöst det var i fråga om henne.

— Han borde hellre pröfva sin nitälskan på dig; hvarför skall han slösa bort den på ett så otacksamt subjekt som jag är — sade hon skrattande till Mila.

— Han tycker väl, att jag är bra som det är — ljöd det släpiga svaret.

— Ja när du till och med går och hör på hans predikningar.

— Du vet ju att mor har svårt att klifva öfver den höga bänktröskeln utan hjälp. —

Anni nickade.

— För resten talar karlen ej så illa, han är logisk, trasslar inte till sina satser och så fattar han sig kort, högst tjugufem minuter, jag ser alltid på min klocka, då han säger amen. —

— Ja fars „perioder“ voro nog skäligen lång-

trådiga — menade Anni — jag undrar inte öfver att vallar-Mats regelbundet satt och sof tills allt var slut. —

— Folket tyckte nog ändå om de långa predikningarna — sade Mila fundersamt — de hade något för sin långa kyrkresa. Nygårds-husbonden sade härom dagen, att unga pastorn var för kvick, man hann inte få fatt i tråden, innan härfvan var uppnystad. Men när han blir ifrig och ger sig till att skrika säga de att han är „duktig“. Gammal-Stina med sitt storartade minne kan nog rabbla upp hans föredrag, både punkter och tankstreck med tror jag — hon hviskade till mig i söndags att han är så grann att se på bara, som ett smultronbär hi hi hi . . .

— Ja Gammal-Stina tycker om prästerskapet, hon — sade Anni skrattande och knäppte fast ett guldband kring sin mjuka arm, pastor Arvo menar mycket väl, åtminstone hvad mig beträffar. —

— Han är förälskad i dig upp öfver öronen — sade Mila och kisade med de närsynta ögonen bort mot systern.

— Prat! — Ja ja, då man inte diskuterar, händer det att man observerar. — Och nu har du kommit till denna slutsats?

Mila nickade. — Pastorn är skäligen fast. —

— Det hoppas jag han ej må vara, för hans egen skull menar jag — sade Anni allvarsamt — jag tycker han är en snäll gosse, men det är också allt hvad jag tänker i fråga om honom. —

— Nå han kan väl inte hjälpa det, kära du —

sade Mila och skar makligt upp ett blad i den nya bok hon just höll på med.

— Hans omvändelsenit är dock äkta tycker jag. —

Mila spärrade fullt upp de vanligen halfsänkta ögonlocken. — Jag tror alldeles säkert att han slår blå dunst i ögonen på sig själf och förmenar sig nitälska för Guds ära, då han i stället sträfvar efter att fuska ihop en prästfru efter sitt sinne. —

— Du är odräglig, jag tror inte ett dugg på dina observationer — utbrast Anni förtretad.

— Efter behag — ljöd det lakoniska svaret.

— Nu går jag ned i stallet och plåstrar om Snurrans sjuka fot. —

Mila viftade med sin lilla runda hand, ögonen hade hon längesedan sänkt och var många sidor in i den nya boken.

Ur humör ryckte Anni fars gamla mössa från klädhängaren i tamburen och tryckte den ned på sitt motsträfviga hår, sedan gick hon mulen och med stormsteg nedåt stallsbyggnaden.

Det var lyckligt, att pastor Arvo inte fick det infallet att genskjuta henne, ty i dag var hon alls icke vid lynne att sällskapa. Han stod emellertid bakom gardinen vid sitt fönster, där han ofta — till sin grämelse erkände Anni det nu för sig själf — brukade spana efter henne, när hon gick eller kom.

Naturligtvis var hon nu på väg till stallet och den sjuka favoriten — pastorn fnyste af missnöje — att en ung förtjusande flicka skulle syssla med lysol och linnetrasor — huh, det riktigt ryste i honom — inte ens hans duktiga mamma därhemma befattade

sig med stallgöromål, sådant var karlarnas sak förstås.

Men fröken Anni skulle då alltid slå hufvudet i vägg åt motsatt sida, men tänk att till och med prostfars gamla mössa klädde henne.

Ja där försvann hon nu inom stalldörren, där Pallus, den anskrämliga dvärgen, säkert fick en vänlig blick i förbigående — nu var där intet mer att se — pastorn sträckte på sig, skada bara, att uppenbarelsen därute, kommit honom att alldeles förlora tråden i den nyss påbegynta predikan för stundande söndag. På hvarenda sida dök den upp, bilden af ett friskt flickansikte och hans tankar förirrade sig långt från den prydliga inledningen „dyra församlade vänner“ — till en aflägsen idyllisk bygd med lummiga björkar och susande vågor och en rödmålad prästgård i bakgrunden där han var herre och husbonde, hemma på egen grund och botten. Men icke allena — — —

Här stannade hans tankar plötsligt med en besynnerlig knäck i hjärtat. Hvem ville han väl se där vid sin sida i den där drömda idyllen, om icke hon, den omöjliga, den okvinnliga, förtjusande hedningen! Ja hvad hjälpte det att förneka hjärtats val, han visste ju nog redan för längesedan, att Anni var hans utkorade och hans hjärtas drottning.

Visserligen hade hon sina fel, ganska stora till och med, han var ej blind för dem, men i alla fall dyrkade han ända till marken som hon trampade på och för resten hvad förmådde icke en äkta brinnande kärlek! Naturligtvis skulle den kunna förändra en ung flicka, omskapa henne till just den

idealbild han uppställt för sig — en ljuf kvinnlig mild prästhustru. Hon hade ju så rika möjligheter för en sådan förvandling, det hade han alldeles klart för sig och på sin egen förmåga som danare, tviflade han ej ett ögonblick. Den lugna självtillit, som hittills burit honom genom lifvet, svek honom icke heller nu. Man skulle blott icke förhasta sig utan långsamt och stadigt, steg för steg, närma sig målet, tills hjärtats åstundan som en mogen frukt föll i skördarens utsträckta hand. --

— Fortsätt med dina stallfasoner sköna tärna, trampa ut storstöflarna — mumlade han i de glesa mustascherna — min tid kommer nog med andra kraf, då blir allt nytt! -- Han smålog med trygg segerstolthet, då han ånyo doppade pennan i bläckhornet -- han kände sig med ens så lugn som efter ett fattat godt beslut och aldrig hade satserna bildat sig så lätt, aldrig meningarna synts honom så vackra och innehållsrika som i dag, medan han snabbt fyllde blad efter blad utan att hvila eller låta blicken göra någon ny utflykt bakom gardinen.

* * *

Det var sommar och solklart den tjugufemte juli. Prostinnan påstod att det så långt hennes minne sträckte sig, alltid varit vackert på fars namnsdag. Mycket berodde ju också på vädret vid en sådan högtidlighet. Först och främst skulle gästerna tvekat att åka ut i hällregn och den sorgen skulle värdinnan ogärna pröfvat på, hon som med kock Johannas trogna bistånd lågat förråden dagen till ära

och som hviskade ett stilla „Gud ske lof“ för hvart åkdon som körde upp till trappan. Sedan kunde heller ingen i regnväder beundra trädgårdens finkrattade gångar, Pallus stolthet och Annis blommor som prostinnan gärna litet ville skryta med. Hvad skulle man heller i rusket göra med de unga och barnskaran, det skulle bli bara ett tramp in och ut med våta fötter, de som i solskenet hade så många glada lekar för sig ute på gårdsplanen.

Nej det fick nog lof att vara solsken på „pappas dag“ och prostinnans smått triumferande „jag sade ju det“, då morgonsolen väckte „gamlingarna“ lät så innerligt godt. Hon hade alltid någon särskild surpris för festen hvart år, Anni sade att hon plagierade fru Lenngrens prostinna i fråga om uppfinningsrika idéer. Än tronade dagens namnchiffer i hvit glacyr på namnsdagskakan, eller bildade kejsarkronor och aklejor ett sirligt „Jacob“ på kaffeduken framför fars blomsterprydda stol, men hvad som år efter år förblef sig likt var det lilla namnsdagsbordet på en rödmålad pall med hvit servett, en grön kvist i hvarje hörn och på hedersplatsen mors varma vinterstrumpor.

Pastor Arvo fann allt det där skäligen barnsligt, ja nära nog löjligt, då man besinnade gubben prostens sjuttioåtta år, men så var ju också den beskedliga prostinnan enfaldig, det hade han längesedan upptäckt. Det som mest förvånade var bara att döttrarna, de modärna intelligenta unga damerna, togo allt så helt naturligt och inte det minsta funno sig generade af prostinnans små surpriser ens inför de församlade gästerna.

Men det var nu engång såsom han alltid sett, att åtminstone fröken Anni aldrig uppträdde såsom man hade skäl att vänta. Roligt var det i alla fall att se henne i dag — båda flickorna voro alltid hvitklädda „fars dag“ — och Anni hade ett knippe prästkragar vid bältet — symboliskt tänkte han med förtjusning.

Det låg i alla fall feststämning öfver den gamla prästgården den tjugufemte juli, det kunde han ändå inte förneka och icke heller att gamle prostfar i all sin enkelhet lyckligt uppbar sin värdighet som dagens festföremål, där han utan att glömma någon gick omkring och sade enhvar ett vänligt ord på sitt saktliga sätt.

Prostinnan åter var i farten med undfägnaden som alltid var särskilt välment och riklig den dagon och de väldiga brickorna gingo flitigt omkring börjande efter gammal sed hos „honoratiores“ om de sedan skulle sökas upp från salongen, till prostens rum, eller tvärtom. Döttrarna lade nog märke till mors små krumbukter, men också härvid inlade de intet veto — gamla oskadliga vanor fingo vara i fred, de roade sig kanske blott i all tysthet åt den uråldriga rangstriden som aldrig tycktes blifva utkämpad på denna världens brokiga skådebana. Deras sak var att underhålla ungdomen och Anni utvecklade all sin talang i detta hänseende om det sedan gällde sång, musik eller sällskapslekar. I synnerhet tog hon sig an de många barnen af olika åldrar, som enligt bruket på landet fingo följa de vuxna till kalaset på prästgården.

Öfverallt syntes hon i deras midt, än med någon

liten pys på armen, en parfvel eller tös vid handen, uppfinningsrik att roa dem och själf den gladaste bland de glada.

Pastor Arvo tyckte att hon var beundransvärd hvar gång han såg en skymt af den smärta gestalten omgifven af den glada skaran allt medan han själf fick lof att resonera politik och landtbruk med gamla herrarna i prostens sal. Slutligen kunde han icke längre härda ut bland rökmolnen från de många piporna utan rusade hals öfver hufvud ned på gården, där han genast för att göra sig angenäm ställde sig med i ringen som Anni ordnat till de smås förnöjelse och högre än någon annan föll in i refrängen: „Aj, aj, aj mitt hjärta är borta — —“ utan tanke på ordens särskildt sannfärdiga innebörd för honom själf. Sanningen att säga tröttnade han dock ganska fort på de „besvärliga ungarna“, som ideligen bådo om „nya lekar“ och kunde ej tillräckligt förundra sig öfver fröken Annis uthållighet. Stod hon inte där ända till kvällen lika rosig, lika sval och strålande medan hans skjortkrage längesedan slaknat i värmen. Han var sannerligen utled vid hela Jacobsdagen innan aftonen kom och gästerna efter många tacksamma farväl, åkte bort i den ljumma sommarkvällen.

Ändtligen fick man då en smula andrum, pastor Arvo stod på trappan, såg den sista vagnen försvinna nedåt vägen och fläktade sitt upphettade ansikte med näsduken. Gud ske lof nu var den pinan öfver.

— Ni har då haft en ledsam dag? — frågade Anni, som satt sig på trappräcket i hans närhet —

jag ville just tacka er för god hjälp vid barnens underhållning — för dem är den här dagen sommarens största evenemang och därför måste man ju se till att de hafva någonting att minnas. —

— Små omättliga kräk — muttrade pastorn förtretad — blott man fick ände på en lek, strax skulle det börjas med annan. —

Anni skrattade hjärtligt. — Ni ser verkligen riktigt ynklig ut — sade hon.

— Nå men ni, fröken Anni, ni måste ju efter alla edra mödor vara alldeles uttröttad? —

— Tvärtom, barnens sällskap roar mig ofantligt, jag lämnar gärna ungdomen åt Mila, det är ett mindre tacksamt göra att underhålla dem skall jag tillstå. —

Han måste hela tiden se på henne, det var en så vacker tavla, den hvitklädda flickgestalten inom ramen af vildvinets grönska; hennes hy var så skär som det innersta i en utslagen ros och det bruna håret, som i solskenet fick en skiftning i guld, föll i lätta krusor på hennes hvita panna och de blå ögonen så förunderligt mörka mot håret och den ljusa hyn hade i kväll detta veka uttryck som helt och hållet förtog den kyla, man eljest ofta varsnade i hennes väsen och som därför gjorde henne så oåtkomlig. Det klämde till kring hans hjärta, försiktigheten och självbehärskningen flögo sin kos som såpbubblor och innan han rätt visste af det, hade bekännelsen om hans förälskelse glidit öfver läpparna.

Hvad tänkte väl den hvitklädda flickan därvid? Jo, hon sade till sig själf: — Nu fick den dumma

Mila rätt i alla fall och så lät hon hans ordsvall gå in genom det ena rosenröda lilla örat och ut genom det andra, som man plär säga.

Hon hade nere på rabatten nyss förut brutit en löfkoja, nu satt hon och plockade sönder bladen ett efter annat, innan hon beslutsamt kastade den halfvissna blomman öfver räcket.

Pastorn hade talat sig varm, nu drog han djupt efter andan och såg förväntansfullt på Anni. Han kände sig så lätt till mods nu då känslan fått ge sig luft — kärleken var ändå någonting märkvärdigt, han visste verkligen icke i denna stund om han stod på sina fötter eller sväfvade någonstädes i högre rymder.

— Fröken Anni — började han åter.

— Har jag genom mitt uppförande under hela vår bekantskap någonsin gifvit er anledning att framkomma med denna förklaring — var god och svara ärligt pastor Arvo. —

Han föll verkligen ned från skyarna, från kärlekens underfulla höjd, men hvad betydde detta? Han hade gjort en fråga, som Anni borde besvara och nu hade hon plötsligt vändt om saken och fordrade ett svar af honom i stället. Hans glada mod som hittills stadigt burit honom sjönk plötsligt. — Nej — ja — nej — stammade han

— Det är rätt — Anni nickade bifallande — jag har aldrig låtit er tro, att jag delat den känsla ni nyss klädt i ord — jag har därför ingenting att förebrå mig, ehuru jag beklagar detta ledsamma missförstånd. —

— Ni menar således ett afslag — mumlade den unge mannen förbluffad.

— Ja det menar jag — sade hon med eftertryck — jag kan endast hoppas att ni snart måtte glömma mig och möta en annan som kan besvara edra känslor. —

Hvad det lät kallt och affärsmässigt, han kände sig med ens oändligt långt från henne, fastän hon satt där så lifslefvande varm midt framför honom. Nu reste hon sig, böjde på hufvudet helt litet, som när en drottning afskedar en vasall just fallen i onåd och lämnade verandan.

Var detta således ett afslag, pastor Arvo kunde i första häpenheten alls icke fatta det, därtill hade han gjort sig alltför säker om framgång. Ja han ville icke ens nu taga det riktigt på allvar, han hade nog låtit klokheten bedraga visheten och rusat för hastigt åstad. Han skulle bara låta henne få besinningstid, det hela hade varit en alltför stor öfverraskning för Anni som kanske inte tyckte om att så där bli tagen med storm och med dessa tröstegrunder lyckades han bekämpa sin missräkning och somna in för att drömma om „bättre lycka nästa gång“.

* * *

Det var några dagar senare i arla morgonstunden. Prostinnan gläntade på dörren, hon visste att Anni var tidig af sig, Mila skulle hon inte velat störa, hon som älskade sin ro på fjäderholmarna långt fram mot middagen om det gällde.

— God morgon barn! —

— God morgon mor, nu gäller det något viktigt efter jag får ett så rart besök? —

— Nå jag vet just inte, jag ville bara höra åt om det var trefligt på kräftfärden i går? sade prostinnan och slätade ut sitt randiga förkläde innan hon omständligt slog sig ned på sängkanten.

— Mor fick ju säcken full — Anni sträckte ut de fina armarna öfver hufvudet — då man har tur är det alltid roligt att sköta kräfthåfven. Jag var belåten för fars skull, han som tycker så mycket om den sortens kreatur. —

— Alla Kyrkbyarna voro väl med? —

— Ja och nya doktorn och befallningsman med fru och barn, hela raden, de frågade blott efter vår pastor; han lärer här Jacobsdagen lofvat sig mycket nöje af roligheten. —

Prostinnan suckade hörbart och runkade på hufvudet, så att guldklockorna på de tunna örringarna skramlade.

— Åh han, han hade väl annat att tänka på stackare! —

— Far lär ha mycket kansliarbete för tillfället — förmodade Anni.

— Nej, nej barn, det är inte det, så fort ni rest er väg i går kom han in till oss gamla och beklagade sig. —

— Den mesen — sade Anni förtretad.

— Nå hvad skulle han annat göra i sin stora sorg — suckade prostinnan på nytt — han lade riktigt ut alltsammans, både sin stora kärlek och ditt hårda hjärta, du hade så djupt sårat honom klagade han. —

— Och mor, som alltid är snäll, lade väl plåster på såret? —

— Naturligtvis försökte jag trösta honom så godt jag förstod, isynnerhet som far hela tiden satt där som ett beläte och inte öppnade munnen en gång. —

— Nej men hvad den far är präktig då det behöfs — log Anni — du hittade väl icke på att inge pastorn dåraktiga framtidsförhoppningar — tillade hon misstänksamt — bikta nu bara? —

— Skulle man då lämna honom alldeles i förtviflans dal — du kunde väl för resten ännu komma att ändra dig med tiden.

— Nej vet mor, där högg du i sten — nu får du visst lof att gå åstad och stäcka hoppets vingar för honom.

— Det gör du väl själf tänker jag, om du inte när allt kommer omkring ändå skulle — — —

— Tala inte om sådant hör du, det „nyttar“ inte säger gammal-Stina.

— Ja men Arvo är en god människa och predikar bra, därtill är han förmögen, en kvinna bör väl betänka sig innan hon afgör en så viktig sak.

— Du har en afgjord kallelse för talmanskap — skrattade dottern — men du kan vara öfvertygad att jag var alldeles på det klara med mig själf innan jag kom fram med min grannlaga korg. —

— Du skall få se, att du aldrig blir gift — klagade prostinnan — det plär så gå med sådana där stolta tärnor som försmå hyggliga karlar. —

— Nu talar morsan mot sitt goda vett och förstånd.

Hade det verkligen varit rättare att niga och säga ja, då mitt hjärta inte hade någon talan för honom. De gamla lasta ofta oss nutidsbarn och likväl ha vi våra små hedersbegrepp som saknades i den gamla goda tiden. Och till sist. Hvarför väntade du mor på far i fjorton långa år, säg? Var det inte kärlek och det en trofast ändå? —

— Nåja barn, men det var väl inte heller så godt om friare på den tiden, så en fattig flicka fick lof att hålla fast den hon vunnit — log prostinnan med en glimt i ögonvrån. — Således intet hopp om bröllop i år heller? —

— Bed honom vända sig till Mila — rådde Anni — kanske hon har hjärta för honom. —

— Ja gud gifve — nu får jag lof att gå, far väntar visst redan på sin morgondryck. —

Anni såg småleende efter henne. — Lilla morsgumman fick just inte stor tröst med sig. — Hon låg ännu kvar en stund med blicken tankfullt sväfvande ut mot den ljusa morgonhimmeln, fönstret stod öppet och luften strömmade frisk och balsamisk in till henne, sedan hoppade hon raskt ur bädden och innan hon ännu lagt sista handen vid sin klädsel hade hon satt sig vid skrifbordet och påbörjat ett bref.

— Af förekommen anledning — skref hon — ber jag dig Vera om att få det vikariat, du tidigare föreslog mig. En samskoleplats har alltid intresserat mig och som jag icke vill vara lat och nu känner mig fullt uthvilad skulle jag gärna pröfva på mina pedagogiska anlag. Mila stannar helst hemma, så att föräldrarna ha sällskap och det vore väl

nyttigt att få användning för sina kunskaper innan man glömmer hvad man lärt. Jag vet att du alltid öfverskattat min förmåga kära Vera, du med din bristande självtillit och din entusiastiska kamratvänskap, i alla fall tror jag att du lugnt kan lämna platsen i mina händer och resa din väg för att hvila en tid bortåt utan oro och skrupler.

Skrif snart svar till

din gamla kamrat
Anni Wasén.

Brefvet inlagt i kuvert, bar adress till lärarinnan fröken Wera Ahlbom, X. samskola, skrifven med Annis raska karaktäristiska stil och själf lät hon det glida ned i stora postväskan på hängaren i tamburen.

I matsalen satt prostfar just vid kaffebordet, när hon trädde in och som prostinnan var borta, kom Anni lagom för att servera lilla påtåren.

— Hur mår du liten? —

— Som fisken i vattnet far och du själf? — Den lena flickhanden strök smeksamt gubbens kala panna.

Han smålog godmodigt. — Jag mår som gammalt folk brukar, men du min flicka ser ut som själfva den friska morgonen — inga oroliga drömmar ha förtagit din slummer. —

— Nej far — bedyrade Anni — jag drömmer aldrig, jag sofver som ett murmeldjur från kvällen till dagningen. Hvad skulle förresten bekymra mig?

— Pastorns missräkning kanske!

— Åh vet du, han tröstar sig nog. —

— Tror du det, mig tyckes han mist en diamant — sade prostfar med glänsande ögon.

— Gamle smickrare — sade Anni och knackade honom varnande på den kala hjässan — tycker du jag borde haft medlidande med honom säg? — frågade hon och slog sig ned på gubbens knä.

— Icke om ditt hjärta teg. —

— Ja det kan du vara säker på, det teg som en gammal mur. Nej du är nog inte så bråd att bli af med mig och få ställa till bröllop som morsgumman. Jag vill inte lämna dig far, jag vill alltid stanna hos dig och vara din egen lilla flicka. —

— Barnen flyga nog ur boet, när det så är Guds vilja — sade han med sitt blida barnaleende — när den rätte kommer ser du, det är godt att vinna en vän för lifvet. —

Anni tog hans hvitnande hufvud mellan sina mjuka flickfingrar och såg länge in i de gamla litet slocknade blå ögonen. — Jag tror på dig far sade hon slutligen — ingenting i världen skulle komma mig att tvifla på dig. —

— Och jag är dock blott en arm jordisk fader — sade han och klappade henne sakta på armen.

Anni svarade ej, hon satt fullkomligt orörlig, medan tankarna bakom den klara pannan — om något skulle tvinga henne att tro på en Fader i himlen — såsom hon ju hört det från barnaåren — då var det för visso gamla fars kärlek.

Där ute sken solen från julihimmelns blå och dufvorna hvita och grå kuttrade på sandplanen framför den trefliga gammaldagstrappan. Prostinnan kom från köket med ett rågat smultronfat och

Rapp, gårdshunden — Annis favorit — rusade in yr af morgonglädje.

— Nu skall jag springa och se huru många nya rosor som slagit ut — sade Anni och gaf prostfar en sista smekning — och så måste dufvorna ha sin ranson. —

— Unga människor äro fagra att skåda — sade den gamle och såg med en öm blick efter henne — kan du förstå min kära Gustafva att de här två blommorna verkligen äro våra barn. I mina ögon var du visserligen vacker nog, då vi firade bröllop i tiden, men själf har jag nu mest alltid liknat en enrisbuske eller torkad stubbe.

Prostinnan fick tårar i de små bruna ögonen. — Nej gubben, någon fägring kunde du visst aldrig se hos mig inte ens då det var som bäst — men det sökte vi nu inte efter, hvarken den ena eller den andra — det var hjärtat ser du — — —

— Ja ja och hjärtat måste nog vara med om det skall blifva någon varaktig lycka i äktenskapet. Här ha vi nu vår Anni och pastor Arvo, där fanns tycket bara på ena sidan och det går inte ser du. —

Prostinnan tog åter sin tillflykt till en eftertrycklig suck. — Det var en skön förhoppning som gick i kras — sade hon.

— Nånå gumman, vi få ju i stället behålla vår flicka och det är ändå bättre än allt annat. —

— Ja far men betänk ett så godt parti, fadern är rik, det blir ett vackert arf för enda sonen och modern har samlat ihop både silfver och sängkläder åt honom. —

Gubben smålog. — Vi hade visserligen hvarken

purpur eller kosteligt linne, när vi satte bo, du mor och jag, men det gick ändå med Guds hjälp genom både lust och nöd, onda och goda dagar, tack vare att vi höllo af hvarandra och nu kan du fylla farmors kistor med utstyrsel för dina döttrar. —

— Ja det kan jag — sade prostinnan med lugn själfkänsla — goda lakan få de och handdukar och bordslinne, allt dugligt och starkt, linet har jag själf spunnit och klockars Lovisa är snäll i väfstolen; dunkuddar har jag också för deras räkning och täcken både med rosa och stjärnemönster. —

— Godt och väl — nickade prostfar — då böra ju våra flickor, som bli så väl försedda, helst välja sig fattiga karlar, så blir det jämnare fördelning af egodelarna här i världen. —

— Du talar efter ditt förstånd gubben och i denna jordens ting har det aldrig varit synnerligen klyftigt — sade prostinnan med mildt öfverseende — jag vet nog hvad jag fått slita och släpa innan vi hunnit så här långt, därför unnar jag barnen bättre. Det jordiska goda skall man icke förakta. —

Den gamle med silfverhåren såg ut genom de vidöppna fönstren, genom hvilka man kunde skönja åker och äng med gyllene solglans öfver växt och gröda, men han såg ännu längre, bort mot den aflägsna himlaranden och det kom något inåtvändt i blicken, som om det närmaste glidit långt bort från honom:

„Söken först Guds rike och hans rättfärdighet, så faller eder allt annat till, — sade han stilla.

* * *

Först då ett bifallande svar på Annis bref till X. anlände, delgaf hon föräldrarna sina planer för den stundande hösten. Hon kände dem så väl, särskildt hvad modern beträffade, att huru många invändningar hon än kunde haft mot ett uppgjort förslag, de båda alltid böjde sig för ett fullbordat faktum då det i sig innefattade kära Annis bestämda önskan.

Så gick det äfven nu och Anni var belåten med utgången, ty att stanna hemma hela hösten och lyssna på pastor Arvos suckan. det kunde hon inte stå ut med. Han hade nämligen slagit sig på det sentimentala, i hopp att sålunda möjligen beveka henne och gick omkring som „en likbjudare“ påstod Mila, med bedröflig uppsyn och hängande hufvud. Att det hos Anni verkade motsatsen af hvad han åsyftade var uppenbart.

Anni var också nöjd att far så fullkomligt förstod henne och fann att hon hade goda skäl för att nu lämna hemmet. Själf kände hon dessförutan, att det varit våld mot naturen att sitta hemma med händerna i kors, som det heter, hon liknade icke „markenes“ liljor i detta afseende. — Jag måste ut och verka medan arbetsdagen varar — sade hon åt Mila, arbetskraften sjuder inom mig och ett broderi i den varma kakelugnsvrån tillfredsställer ingalunda min ifver. —

— Jag kan tro det — sade Mila ock kröp ännu djupare upp i hvilstolen — res du och tag ihop med ostyriga ungar, bara jag slipper. —

Ja stanna du hemma och spinn snällt lilla kissemisse, kanske du slutligen lyckliggör Arvo så får mor hem-måg och alla parter bli nöjda. —

Tror du han kommer att byta tycke lika lätt som ett par handskar? —

— Den som lefver får se — ljöd orakelsvaret från Annis röda läppar

Och nu var hösten inne. De första frostnätterna — tidiga detta år — hade färgat skogarna i brokig skrud och vildvinets flikiga blad glödde i purpur. Anni gick omkring och mättade sina ögon till afsked med all denna prakt och skötte för sista gången om sina skyddslingar i blomstergården. Det var gamle Pallus — icke Mila — som fick hennes instruktioner om dalier och stamrosor, huru de skulle upptagas och skyddas under vintern. Fars äppel måste för all del skördas i tid och mors kokpäron inte försummas.

Pastor Arvo som med enträgna blickar följde allt hennes görande och låtande, kunde ej nog undra öfver och beundra alt den praktiska dugliglhet, som trots lärdomen, rymdes i detta vackra flickhufvud och så blef också detta ett plus till hennes favör. Hon var ju såsom skapad till prästhustru enligt den vise kung Salomos recept:

— „På henne förlitar sig hennes mans hjärta och inkomst tryter honom icke. Hon stiger upp när ännu natten varar och gifver mat åt sitt husfolk och af sina händers frukt planterar hon en vingård“.

Han tänkte så länge och ifrigt på de ordens innebörd, såsom alldeles passande in på Anni, att de drefvo honom åstad till ännu en stormlöpning mot hennes väl befästade hjärta — men fästningen kapitulerade ej och Annis kyliga lugn slog en hel

skur kallt vatten öfver hans låga, så att till och med minnet af föremålet därför fick en liten skråma.

Tänk att vara så vacker och ändå hård som en sten och kall som en istapp — nej inte gick hon ändå upp mot kung Salomos ideal — tänkte han förtrytsamt, då han vände om från trädgården, där han i gamle Pallus frånvaro, än en gång låtit fresta sig till ett förhastande.

Anni såg efter honom några sekunder, hon var uttråkad och nöjd att resdagen inföll redan i morgon, sedan lade hon räfsa och spade å sido och strök nedåt gången vid hvars slut en målad grind förde ut i skogshagen bortom trädgården. Naturen hade alltid bättre än något annat återställt harmonin inom henne och så blef det äfven i dag, men länge satt hon på sin älsklingsplats, den krokiga björkstammen, som lik en fritt konstruerad bänk, böjde sig utöfver ån och nästan doppade sina fina kvistar i det snabbt flytande vattnet.

En sådan ström, hvad den dock symboliserade lifvet, liten och blank i begynnelsen, som en strimma blått genom gröna ängar ut i solljuset under himmelens hvalf, sedan kanske in i trädens skugga, vidare framåt till nyttiga värf att drifva kvarnar och såga timmer och så oftast utför skarpa hvassa stenar och klippbranter så att vattnet splittrades i hvita skummande hvirflar och ändtligen till slut försvinnandet i sjön, eller det stora hafvet, där aftonrodnaden sjönk i gyllenglans vid horisonten.

Hafvet — Annis blick mörknade — var det slutet, att svinna hän utan spår som en vattendroppe i det oändliga!

Nej nej icke spårlöst! Hon rätade på sig och det började lysa innerst i blicken. Upp att verka ville hon, göra sin insats i samtidens sträfvande och med sina förvärfvade kunskaper gagna andra. Hon såg framför sig skaran af de unga, som hon snart skulle leda — det var ansvarsfullt men det var tillika stort. Hon skulle entusiasmera dem för allt ädelt och skönt i världen, hon skulle lära dem att sjunga lifvets stora segerhymn, som så ofta klingat inom henne själf i jublande ton. I detta värf skulle hon finna sin lycka och tillfredsställelse och då brodden af hvad hon sått, en dag mognade till skörd, då hade hon tryckt sitt spår på allfarsvägen.

Hon hade rest sig, nu sträckte hon ut armarna, som om hon velat famna världen. Det var ändå härligt att vara ung och stark och känna sig vuxen tillvarons betydelsefulla kamp!

Så vände hon stärkt tillbaka till trädgårdsgöromålen och småpratet med den gamle trotjänaren, som inte alls kunde förlika sig med den tanken att „hans fröken“ skulle lämna prästgården nu när hon var både fullväxt och fullärd i hans tycke.

Anni kände också själf att skilsmässan nu beredde henne smärta, hon hade redan hunnit växa sig fast här, där hennes lifsrötter rotat sig. De minsta småsaker blefvo nu i det sista af vikt och värde för henne. Alltemellanåt hade hon måst skynda ut i kök och handkammare, för att hjälpa mor på ett eller annat sätt. Där var hon dock alltid mindre behöflig men inne i fars skumma kammare visste Anni, att hon var värmen och solljuset och den vekhet hon så sällan lät framskymta, där kom

den fram i ömma smekningar och kärleksfulla blickar och där visste hon att afskedet kändes djupast.

Och nu var det sista kvällen Anni hade skakat hand med pastorn, utan att ens med en blick förråda den senaste kontroversen dem emellan; hon önskade honom uppriktigt allt möjligt godt och fann det förklarligt att hans sätt gentemot henne var något reserverat.

Nu slumrade redan far och mor — de gamla gingo alltid tidigt till sängs — och nu stod Anni vid sitt öppna fönster och lät nattluften svalka sin fina hals som lik en smidig blomsterstjälk stack upp ur den spetskantade morgonkoftan. Hvad det var vackert därute i den lummiga trädgården, där månskenet kastade sådana hemlighetsfulla skuggor mellan fruktträdens grenar. Ån skimrade fram på andra sidan staketet och doften från löfkojor och reseda, steg stark och mättad upp till henne.

Hvad den gamla prästgården var henne kär, hon kände det i afskedets ögonblick än djupare.

— Tänk ett sådant hem Mila — sade hon plötsligt — vi ha varit bra lyckliga här, du och jag! —

Mila satt på en liten puffstol framför toalettspegeln och satte upp sitt litet tunna blonda hår till natten. — Nog ha vi ju haft det skäligen bra — bifogade hon.

Anni småskrattade. — Ja, du Mila hör då rikriktigt till de ultra modärna, som inte kunna entusiasmeras af någonting i världen, aldrig kommer du till några starkare adjektiv, de ädlaste människor äro „hyggliga“ rätt och slätt och när du tar din bästa klädning heter det „att vara snyggt klädd“.

— Det ligger inte för mig att vara öfverdrifven, som du vet. —

— Godt, se nu i alla fall utomordentligt väl efter „gamlingarna“ när jag är borta hör du, läs högt för papuli när ögonen tröttna och så skall du lofva att skrifva oftare än vanligt, latmask kom ihåg det? —

— Skall försöka! —

— Ja ser du jag vet att jag kommer att sakna er därborta — tillade Anni efter en stunds tystnad — men Rapp får jag med mig det är en liten tröst och så blir han mitt sällskap i ensamheten. —

— Kanske en försvarare också om det skulle behöfvas. —

— Nå jag hör just icke till de rädda, för resten lär skolhuset ligga midt i köpingen höll jag på att säga, X skall vara mycket både folkrikt och välbebyggt. Jag skall nog låta dig veta ett och annat därifrån. —

— Tack så mycket. Du kommer nog att trifvas där och få det bra, du som är söndagsbarn — sade den yngre systern och stack in den sista hårnålen i sin lena fläta — alla människor bruka ju tycka om dig hvart du kommer och nog får du väl också där en Arvo att trösta dig med. —

— Hvad du är dum med dina „Arvor“ — där blir det nog annat att tänka på. —

— Ja men det finnes väl både läkare och apotekare i X. och kanske andra ungkarlar också? —

— Ja trettio stycken samskoliter åtminstone — skrattade Anni — det förslår väl tänker jag, läkaren är för resten gift och apotekaren gammal ung-

karl sade Vera engång, men nu godnatt. Man skall ju tidigt åstad i morgon, tack för campagnen lilla syster. Ehuru vi inte höra till de blötlagda tror jag nog att vi komma att rätt mycket sakna hvarann i alla fall icke sant? —

— Det kan nog hända — Mila räckte ut sin lilla runda näfve och mötte systerns fina fingrar i ett stadigt handslag.

Nästa dag var Anni långt borta från den stilla prästgården där lifvet gick sin gamla gång om ock hennes plats i hemkretsen stod tom. Prostinnan grät en vers, när hon ställde undan dotterns favoritkopp med de blå blommorna i skänken och gamle prostfar såg likasom hjälplös bortkommen ut, då han saknade sin „stödjestaf“ som han kallade Anni.

Mila läste tidningarna högt för att förströ hans tankar och pastor Arvo spelade sorgehymner på orgeln i matsalen. Solen hade verkligen gått i moln och det hällregnade hela dagen.

* * *

Bref från Anni till Mila.

X. den 10 september.

Tjänare på dej!

Säkert har du redan läst en lång ramsa öfver att jag inte skrifvit tidigare, men jag har haft så mycket att ordna, så jag ej hunnit med ett ordentligt bref, utan sände bara ett kort, så att „gamlorna“ skulle veta att „jag var frisk och hade hälsan“, som förra flickan. Först då om hitresan, den gick som vanligt utan äfventyr om jag ej skall räkna

med det lilla obehaget, att Rapp blef oregerlig på tåget, så att jag fick lof att sitta i hundkupén långa stunder, för att lugna honom.

Tåget var för resten öfverfullt af skolbarn som pratade i munnen på hvarandra och åto smörgåsar i oändlighet. Då jag gick in på T. station för att dricka kaffe, var det också där öfversvämning af resande vid alla bord, jag måste slå mig ihop med en ensam ungherre och det ångrade jag ej, ty han var en sällsynt intressant företeelse och som han läste en rad i något slags anteckningsbok mellan hvar kaffeklunk hade jag godt tillfälle att studera honom. En bred tänkarpanna, mörkt hår, helt litet krusigt vid tinningarna, hela gestalten smärt och senig, man likasom kände på sig, att han icke haft goddagar i världen. Ögonen höll han som nämndt sänkta -- jag fick bara en aning om dem — men djupa och allvarsamma voro de nog enligt den skymt jag såg af dem. Där har du typen „att mötas och skiljas är lifvets gång“ som du vet, han reste sig och försvann i trängseln, mera var det ej.

Här i det goda X. är det som att bo i stad, skolan ligger tätt invid landsvägen och den nyanlagda trädgården bakom huset skyler knappast en katt engång i sin skugga, men Vera har ett snyggt hem och en gammal hederlig köksdrake, som tar väl vara på mig. Du kan lugna mor med att jag får mera mat än jag rår med.

Sedan jag nu hängt upp edra konterfej och mina andra små taflor, den där favoriten du vet, med de små oskulderna som i paradisdräkt värma sig framför elden och min Mona Lisa, hvars leende alltid

ger mig ämne till reflexioner när jag känner mig tom börjar jag blifva hemvarm på stället.

Hvad eleverna beträffar har jag ännu inte fått dem på kornet. Pojkarna se slöa ut och tösarna fnittra och knipa hvarann, med respekten tyckes det vara si och så och det är ej att undra på, så stillsam min snälla Vera alltid varit, men nog skola de få se att „plötsligt blef det annat af". — Jag såg nog den första dagen huru det klack till i främsta raden, då jag spände ögonen i dem, för du vet att jag kan se på folk så att de känna af det. Jag vet att jag kan sätta rutsch i hela sällskapet utan att sänka rättvisans vågskål, bara vi bli mera bekanta.

Hos doktorns har jag gjort besök och hos prostens, apotekaren lär vara en riktig kvinnohatare och provisorn stackare är krympling. Jag tyckte inte vidare om prostinnan, hon var sipp och höll sig stram mot mig, prosten är gammal sångare och har nog varit kavaljer innan han blef teolog, det såg jag på tagen — nu heter han sträng. Barnen äro alla vuxna och flugna ur boet.

Doktorn är präktig tror jag, en väldig jägare och lilla frun rund och ljus och maklig nästan som du. Tre af deras ungdomar äro mina elever, en flicka med långa ben och ljusa hårpiskor och två trefliga pojkar Max och Leo, som skulle bli mina favoriter om sådant inte stötte mot mina principer.

Efter timmarna stjäl jag mig ut i trädgården på tio minuter för att få frisk luft, ehuru det förstås är mindre angenämt att gå där öfvervakad från minst ett dussin fönster i omgifningen, men i skym-

ningen tar jag mig en grundlig promenad öfver fälten utåt vägen, ty någon skog skymtar man inte här på vida nejder. Det är riktigt „lågland“ hela X., men en bördig slätt kan ju också ha sitt behag.

Jag tror ändå jag skulle föredraga en riktig stad framom denna kråkvinkel, där grannarna veta ut och in på hvarann, allt som händer och sker i hvartenda hus och mer därtill. En nykomling står precis på presenterbricka — hvart ord, hvar rörelse hänga de upp sig på och skvallret går som en grumlig ström genom hela samhället.

Min „drake“ är synnerligen inne i ortkrönikan och har ett godt munläder, jag får ofta undanbe mig hennes notiser, som verkligen inte vidare intressera mig. Nu måste jag sätta punkt, prostinnan nalkas, krama „gamlorna“ och skrif snart till din trogna

trätobroder Ananias.

Bref från Mila till Anni.

T. prästgård d. 1 november.

B. B.

Vi äro midt inne i flyttningsvefvan, hvart man går på vägar och stigar drabbar man hop med väldiga flyttningslass, stora som hus med skänkar och trasmattor och allra öfverst vanligen en rödmålad vagga. Vårt folk är ju dock som vanligt stationärt, endast pastor Arvo skall resa. Ja vad sägs! Han har förordnats till tjänstgörande kapellan i sin hemsocken och lämnar oss innan jul, hvilket du ej lär beklaga. Far har redan hopp om en annan, men först fram på nyåret. Klockarns Elis kommer väl

att hjälpa honom med ett och annat kansligöromål, han har god stil och behöfver dessutom en liten inkomst. Det förargar mig att du skulle få rätt i fråga om Arvo. Han hade verkligen en dag antydt för far, att som han mycket fäst sig vid vår familj skulle han gärna önska få en följeslagarinna genom lifvet härifrån och då det inte blef du, skulle kanske din syster vara benägen — - - —

Men far som ibland kan vara fiffigare än han ser ut rådde honom vänligt att hellre se sig om åt annat håll — jag måste pussa gubben för hans kloka råd och så skildes vi från pastorn i bästa förstånd — dock utan tårar, så när som mors vanliga lilla ögonfukt vid högtidliga tillfällen, hvilket inte betyder något vidare.

Det blir roligt att få dig hem igen, far går nog och saknar dig, det ser jag tydligt och mister visst ett hårstrå för hvar dag, hvilket vill säga mycket för den som icke har något öfverflöd däraf. Mor är sig lik, hon tänker för tillfället mest på palt och korfvar, syltor och fläsksidor. Alla kvällar läser jag enligt löfte högt för far, de långa kvällarna gå då fort för honom och mor kommer in då och då och nuckar en stund öfver stickstrumpan; ej underligt då hon envisas att gå upp klockan fem om morgnarna som vanligt.

Gammal-Stinas knä krånglar återigen, men hon vill ej låta doktor Rönnkvist syna det, hon skall vänta på dig, säger hon, ty du kan alltid „de rätta tagena med henne“. Hvarför slog du dig icke på läkarebanan, det var bestämdt ett missgrepp, du som ända från barndomen doktorerat med både

människor och djur. Snurran har kvarka, men Pallus säger att han har „reseft“ af fröken som förr botat den. Gubben frågar för resten ifrigt efter dig hvar gång vi mötas — han talar alltid bara om „fröken själf“, jag är tillsvidare blott Mila rätt och slätt för honom.

Far vill också lägga till en rad i brefvet, jag slutar därför med de vanliga hälsningarna från mor ock klockars Lovisa, Snurran, Pallus och gammal-Stina med flere, med flere — och din

Mila.

Från Anni till Mila.

X. den 16 februari.

Så har nu redan en månad förgått sedan jag lämnade hemmet. Julferien var verkligen skön och hvad det var härligt att få sporta i fred alldeles utan publik. I går hade jag bref från Vera, som ämnar komma tillbaka efter påsk och då vänder jag hem igen för att hvila på mina pedagogiska lagrar. Jag är dock glad åt detta prof, ty det har visat mig, ett jag verkligen har kallelse för den bana jag valt och kan känna mig tillfredsställd med denna verksamhet. Du kan således trösta dig med att jag aldrig ångrar mitt val och ej längtar efter konkurrensen med din Jan, eller någon af hans medbröder. Ja à propos doktor Rönnkvist, så var han en treflig kurre och om han sätter det ifråga, så meddela honom gunstigt, att jag har ingenting emot släktskap.

Nu borde du se mina elever, gossarna har jag särskildt riktigt heder af, de äro så inne i historien

— som du vet är mitt älsklingsämne — att det är en fröjd att höra på dem och i sitt sätt och skick ha de blifvit verkliga små gentlemän. Jag har fängslat barnens intresse och lyckats vinna deras förtroende, en stor seger!

Med flickorna ha vi hvar onsdagsafton en liten läseförening och med alla gemensamt en sportklubb, som redan utvecklat en synnerlig lifaktighet. Doktorn anförtrodde mig en dag att han oändligen gärna ville blifva en medlem, men att lilla frun därhemma fann det löjligt, att en korpulent pappa ville täfla med sina unga söner vid slika förströelser. Jag tror hon hellre har honom hemma, då hon ej själf är med, han är så liflig ser du, måste alltid hållas ögonen på.

Prostinnan har lastat mitt val af lektyr, Viktor Rydberg förstå barnen ej, inte heller Levertin. — Selma Lagerlöf går an, hon skrifver ju också ungdomsböcker se „Nils Holgersons resa“ m. fl.

Apotekaren tycker att jag är för modern och jag börjar misstänka att doktorinnan anser mig för ung att vara lärarinna för att icke säga farlig. En dag kom det nämligen helt oförhappandes fram att hennes fjortonåriga Max sagt „att jag var en stilig tös“. Jag tog det förstås som ett godt skämt. Jag borde lägga vax i båda öronen för att undslippa allt prat från köksvärlden. — Jag är ogudaktig för att jag bara en gång besökt kyrkan och det för att bese den en hvardagsmiddag då där städades. Jag klär mig karlaktigt med fårskinnsmössa, storstöflar och läderhandskar, jag är fri i tal och skick och tjusar för resten till skolpojkarna så att de alla vil-

le gå i elden för mig. Ja där har du nu min antecedentia från X. jag börjar tro att påsken blir en lagom afslutning för min séjour här, men som sagt, jag är nöjd med min lärarverksamhet och allt annat är mig likgiltigt. Nästa befattning blir väl i hufvudstaden, där man lyckligtvis försvinner som en myra i en höstack.

P. S. Hör du, om mor inte får sin hjärteönskan uppfylld att se oss som prästhustrur, tror jag visst hon nöjer sig med en liten doktorinna i stället. Förlåt, postskriptum bör det ju alltid vara.

Au revoir! —

Från Mila till Anni.

T. Prästgård den 20 Martii.

Två veckor till och så är du hemma, „gamlorna“ räkna redan dagarna må du tro och jag tillstår att jag helt litet saknat vårt aftonprat och smågnat.

„Min Jan“ som du behagade uttrycka dig, har tyvärr rest. „Klappa mitt hjärta men brist icke“. Kock-Johanna säger „om friarna äro goda så komma de tillbaka“, som återstår att se i sommar. Kanske du också då vill taga honom på entreprenad jag har inte ännu hunnit till svartsjuke-stadiet. À propos, har du fått pastor Arvos förlofningskort? Han skref hit och tycktes vara i sjunde himmeln, hvilket mycket fägnade oss allesamman. Bruden är helt ung och bröllopet blir redan i maj.

Jag har — med Pallus händer — planterat tjugufyra dalier, friska, vackra rötter; gubben ber hälsa och säga att han har två nykomlingar i stal-

let, de näpnaste fölungar, som han gärna vill visa „fröken“. Rapp hänger läpp, han finner sig kränkt af att icke vidare ha fått resa med till skolan, fastän man tydligen ser att han haft allvarliga föresatser att icke mer inlåta sig med X. samhälles trätlystna prissar. Jag försöker hviska i hans lurfviga öra, trösteordet „matmor kommer snart!“ Gammal-Stina linkar igen och längtar efter dina händers påläggning, det enda hon litar till. Hon var här i går på två kryckor, för att undfägna mig med den nya adjunktens inträdespredikan. Du vet hur hon kan gå på. Jag hade snufva och var inte i kyrkan i söndags. Pastor West är en fullkomlig kontrast till vår Arvo, lång, blek och allvarsam, mycket mörklagd för resten och icke särdeles talträngd.

Far tycker han är bra och det är ju hufvudsaken. Mor tror att han svultit i sina dagar och trugar honom väldeligen med mat och dryck, som ändå tyckas förefalla honom skäligen likgiltiga. Hej nu åkte Kyrkby surfven in på gården, en trilla och två kärror, summa „åtta kroppar“ enligt kock-Johannes räknesätt — nu springer jag och tar emot dem! Farväl!

* * *

Påsken var inne. Den kom sent detta år och våren gjorde sitt intåg samtidigt. Alarna hade långa hängen, snö fann man blott under någon yfvig gran i djupaste skogen och sipporna stucko upp sina blå hufvuden i solbackarna under fjolårets vissna blad. Hela luften hade denna underbara förny-

ande friskhet, sommarens lofvande förebud. Anni insöp den i djupa drag, där hon åkte vägen fram mot hemmet. Prostens nymålade trilla hade mött vid stationen med „Snurran“, unghästen som Anni själf kört in, själf höll hon också nu tyglarna med stadig hand, ty att köra hade ju varit hennes nöje sen tidigaste år. Solen sken och vårfåglarna höllo konsert, hon var vid godt mod och roade sig åt Rapp, som sedan han yr af glädje välkomnat henne, nu sprang i kapp med hästen, flämtande och med tungan ur munnen.

Hon log inom sig, då hon tänkte på afskedet från X. och alla ovationer man egnat henne. Det var storartat alltigenom! Skolsalen var sista dagen smyckad med enrisguirlander och festoner med pappersrosor öfver dörrarna, gröna växter dekorerade katedern och där ståtade en vacker jardinière fylld af konvaljer. Sedan följde talen på vers och prosa, doktorns Max hade strängat sin unga lyra riktigt i den högre stilen och Anni liknades vid ett stråland stjärnskott, som lyste och försvann från deras synkrets.

Doktorns höllo afskedsmiddag, med en både känslig oeh humoristisk toast för henne och till och med prosten kom fram med en chevalersk harang om hennes briljanta pedagogiska förmåga, de framsteg eleverna gjort under hennes inseende etc. etc. Doktorn afbröt tiraden med att kort och gott förklara, att hon tjusat till hela skolan och dem allesammans, punktum.

Hvarenda elev följde henne, tack vare påsklofvet, till stationen och höljde henne med blommor men

den största triumfen, ja det hade riktigt af hjärtans lust roat henne — var att den knarrige kvinnohataren apotekarn också infann sig och i ett litet cirklat andragande öfverlämnade „pressad blomdoft“, som visade sig vara ett elegant etui med två flaskor essence äkta parma violer. Det var en hyllningsgärd som förslog och lilla doktorinnan såg verkligen litet långt på presenten, undrande om fröken Wasén till fullo förstod att uppskatta dess värde. Apotekar Wall var just inte den som slösade på sådant, isynnerhet inte åt damer. — —

Och när tåget sedan satte sig i gång, var det ett hurrande och hviftande utan all ända, till och med den buttre, sömnige stationskarlen nickade farväl och själfva chefen sade artigt att, „hon tog allas hjärtan med sig.“

Nå, med mindre grannlåt kunde man ju vara belåten, hon gladde sig redan på förhand öfver att få relatera om allt detta för Mila på aftonen. Hoppsan Snurran i väg med dig! Där skymtar redan kyrktornet bakom björkarna och luften fläktade hemvarm. Hon såg sig omkring med ljusa blickar, här var bestämdt mera vårlikt än annorstädes och därborta öfver ängarna svingade en lärka jublande mot skyn. Det var den första hon hört i år och från åkerfälten ångade den luckra bruna myllan under plogfåran, det var lif öfverallt.

Nu åkte de genom björkhagen och förbi trädgårdsplanket, portarna stodo vidöppna och far och mor sträckte välkommande armar emot henne från den välbekanta trappan. Det var ändå skönt att vara hemma igen! Hvad man hade mycket att frå-

ga och höra om, mor förde ordet och far satt i soffhörnet, sög på sin kära pipa och lyssnade med sitt goda leende. Mila föll också in då och då, men allt utförligare ordande sparades till kvällen och aftonpratet.

Alla Annis favoriträtter stodo på bordet och framför hennes tallrik en liten vas med de första snödropparna från hennes blomsterland.

— Hvar ha ni då den nya adjunkten — frågade den hemkomna omsider.

— Han är nere i kapellet, så du får först i morgon göra hans bekantskap — sade Mila.

— Och far är nöjd med honom? —

— Mer än så, han är mig redan en kär ung kamrat. —

— Det är ju fägnande, men mor saknar Arvo, det ser jag på utanskriften?

— Nåja ser du, pastor Wester är nu så tyst och allvarsam, man har inte lätt att komma i samspråk med honom — menade prostinnan.

— Ja men han har nog mera inombords, bara man kommer underfund med honom — sade Mila — Anni får nu pröfva på, du brukar nog få folk både trefliga och meddelsamma. —

— Vet inte om jag bryr mig om det — skämtade systern.

Hvad det kändes ljuft tyckte hon att om kvällen åter stå vid sitt eget fönster och låta blicken hälsa den välkända utsikten. Därborta på de sanka ängarna steg dimman upp som en luftig slöja. Trädgården nedanför såg så treflig ut med sina uppluckrade rabatter, där vårlökar af skilda slag redan höllo

på att knoppas, dem skulle hon granska i morgon. Sandgångarna voro redan torra och välkrusade henne till ära, gamla Pallus hade icke försummat sig.

Nu kom Mila in i kamkofta och slog sig ned i soffan, antagligen den enda i hennes tycke bekväma platsen härinne. — Roligt att ha dig hemma igen, hedersknyffel, sade hon och lindade sin tunna fläta kring fingret, då „gamlingarna“ dragit sig bakom sparlakanen, mina kvällar ha ibland varit en smula trista skall du veta. Du kommer också lagom för att profva klädningsväfven som Lovisa trädde i sked i dag och gammal-Stina har en blind höna som du skall bota åt henne! —

— Inte tyckes det fattas sysselsättning här heller, fast jag har skollof — skrattade Anni — roligt med mor, hon är så pigg som en gers fast hon skrumpnar som ett vinteräpple, men far ser präktig ut! —

— Ja icke sant, det är pastorns förtjänst. —

— Såå, då håller jag honom räkning för det. —

— Ser du, Arvo var nog snäll, men han var af min sort, tyckte om att sköta sig och sofva om morgnarna och när det kom sjukbud i ruskväder reste far själf helt beskedligt utan vidare.

Pastor Wester har en annan natur. I söndags hällde det ju ned som om himmelens fönster öppnat sig, det var kapelltur och genast sade far: — I dag skall jag resa? —

— Hvarför det? — frågade pastorn.

— Nå det regnar ju och du kunde förkyla dig. — Du borde sett Westers min, den var pengar värd.

— Ja ja — tillade far — vi äro af segt virke vi gamla. —

— Det betviflar jag alls icke — ljöd svaret — men jag är ju här enkom för att hjälpa och skona farbror efter bästa förmåga och så godt jag kan bära tyngsta bördan af ämbetsgöromålen. — De togo hvarann i hand på saken och voro så goda vänner och pastorn for och dröjde där till i dag äfven för något skolmöte — sådan är vår nya adjunkt! —

Anni nickade bifallande. — Nej men se en så fin duk på mitt lilla bord, är det du din latmask som broderat den för att surprenera mig — och Anni tog ett mera välment än mildt tag i systerns flätstump.

— Skona mina usla stripor — skrek Mila och tog till flykten — du börjar taga till hemsederna första kvällen redan, ser jag och ännu har du inte berättat ett ord om din afskedsrecett i X. Pojkarna spände väl ur hästen tänker jag och drog kärran i triumf till stationen? —

— Ungefär så — nickade Anni — med mindre kunde det ju inte aflöpa där undertecknad var hufvudpersonen, men nu får du lof att packa dig i väg, jag har varit uppe sedan dagningen och är sömnig som en vinterbjörn men i morgon är också en dag och då skall du få höra mina intressanta upplefvelser. Bered dig på det värsta, det mest storartade menar jag, godnatt! —

— Godnatt och dröm om dina troféer. —

— Tack så mycket, du kan ju roa dig med att drömma om din Jonas. —

Dörren mellan rummen flög igen med en liten eftertrycklig smäll af Milas knubbiga näfve och Anni gick till sängs med ett leende på sina röda läppar.

* * *

Det var vackert vårväder då hon vaknade uthvilad och morgonfrisk, redo att taga ihop med dagens värf, som hägrade för henne. Hastigt klädde hon sig — Anni slösade aldrig lång tid på sin toalett — allra först ville hon nu hälsa godmorgon på far och servera hans kaffe, som han tyckte så mycket om. Med lätta steg gick hon genom den höga ljusa prästgårdssalen, mor hade redan de hvita blanka lärftsmattorna på för sommaren och renstrukna gardiner uppsatta, nu öppnade hon dörren till matsalen.

Prosten var icke där, men vid fönstret stod en lång smärt man som vände sig om, då hon trädde in.

Anni tog ofrivilligt ett steg tillbaka, ty det var ju han, främlingen från T. station vid hvars bord hon den gången druckit sitt kaffe, hvars porträtt hon tecknat i Milas bref och hvars bild hon sedan dess gömt innerst i sitt hjärta.

Han å sin sida däremot visade intet tecken till igenkännande och med återvunnen fattning trädde Anni närmare och räckte fram handen med ett artigt: — Ni är ju pastor Wester och jag är husets äldsta dotter, som kom hem i går. —

— Prosten har länge talat om er återkomst —

sade han med ett litet leende som föryngrade hans allvarliga drag.

— Jag kan tänka mig det — när återvände pastorn från er resa?

— Sent i går kväll, det var en härlig vårafton.

Anni nickade.

— Och likväl är han tidigt i rörelse — skämtade prostfar som nu steg in — jag ser att ni redan gjort bekantskap mig förutan, Wester vet huru jag gladt mig åt din ankomst, min flicka — men låt oss nu få kaffe. Mors blanka panna myser så vänligt.

Anni log mot honom och skyndade att uppfylla hans önskan, herrarna åter hade mycket att språka om och Anni satt för ovanlighetens skull tyst och hörde på. Det ville hon också nu helst, ty ännu hade hon icke fullt hämtat sig från öfverraskningen att här i sitt eget hem återfinna sina tankars föremål under mången enslig drömstund vid skymningsbrasan. Sålunda kunde hon ock bättre iakttaga honom.

Han talade lågt, med en sympatisk tenorröst och när han tankspridt lekte med teskeden mot fatet, lade hon märke till huru välformade hans smala händer voro. Gestalten var en smula framåtböjd eller kanske föreföll det så, emedan han var öfver medellängd och i det hela ej såg synnerligen stark ut. Pannan var hög och det mörka, nästan svarta håret krusade sig lätt vid tinningarna, hennes flyktiga skissering till Mila slog ganska väl in, men ögonen voro dock det bästa hos honom, vackert djupblå med fint penslade täta bryn och ett djupt allvarligt uttryck.

Han hade nog pröfvat lifvet — tänkte Anni — där fanns vissa linjer i detta anlete som förvisso tydde därpå.

Nu steg han emellertid upp från kaffebordet, gjorde en lätt bugning för far och dotter och lämnade rummet.

— Är den här unga prästen alltid så här morgontidig, undrade Anni och drog sin stol närmare fadern.

— För det allra mesta, ibland har han till och med tagit sig en lång morgonpromenad innan vi mötas här.

— Han ser nästan sträng ut — sade hon tankfullt — men det är roligt att du är så nöjd med honom, far?

— Jag har knappast under min långa lifstid mött någon, med hvilken samarbetet gått lättare och som bättre förstått mig — svarade den gamle med rörelse. — Han är äfven synnerligen nitisk i ämbetet, våra söndagsskolor har han uppmuntrat och jag tror att han är en utmärkt skriftskollärare.

— Han ser blott något klen ut — anmärkte Anni.

— Ja, han har gått fattiga gossars vanliga väg genom brist och försakelser. — Fadern, präst äfven han, dog som helt ung, snart därefter afled också modern och ensam i världen bland främmande fick gossen kämpa sig igenom. Han är i det hela mycket sluten angående sig själf, men vi ha kommit hvarandra ganska nära. —

Anni fyllde fars kopp, med tankfull blick — hon

hade således haft rätt i sin aning, denna unga man hade ej haft det lätt här i världen.

— Hos oss har han det åtminstone riktigt bra — sade hon med öfvertygelse.

Den gamle log. — Ja du kära barn, du tycker nog att hemmet är som Abrahams sköte och — Gud ske lof för det. Ett godt hem är en stor välsignelse. Vår stuga var väl fattig, men min mor var en god kvinna och hennes kärlek försötmade nöden. — Hvart bär det nu af för dig, barnet mitt?

— Ned i stallet för att bese fölen och så måste jag ju resonera med Pallus om allt som skall göras i trädgården. — Hon nickade och log emot honom.

— Min solstråle — tänkte gubben — det är nog hon som är lifvet i huset.

Anni var nöjd med sin inspektionsrond. Fölen voro alldeles förtjusande och Pallus' förberedelser i blomsterträdgården aktningsvärda; det var också roligt att taga emot glada välkomsthälsningar från alla hon mötte. Hvarenda en hade ett godt ord, eller ett leende för henne, söndagsbarnet, och hon skulle nog på allvar saknat dem om de uteblifvit. Alla i prästgården hade hjälpt till att skämma bort henne.

Då hon återvände kunde hon ej låta bli att i smyg kasta en blick upp till fönstret, där pastor Arvo alltid hållit utkik efter henne. Nu satt hans efterträdare nedlutad öfver skrifbordet utan att ens höja ögonen från sina papper — han skulle nog inte bry sig om någon eller något annat här än arbetet och sitt kalls plikter och det var ju högst

samvetsgrant och aktningsvärdt och allt det där men — — — Nej hvad rörde det dock henne, han fick ju gå sin väg och hon sin och likväl steg där som en halfkväfd suck ur hennes bröst, hon ryckte sig dock genast lös ur den stämning som omedvetet gripit henne och gick gnolande en munter visa stigen uppför backen till gammal-Stinas lilla stuga — den blinda hönan borde hon ju ännu se efter.

Gumman blef utom sig af förtjusning öfver besöket och kom fram med en vacker rifva tranbär som hon plockat i kärret enkom för sin fröken. Den stackars lilla svartspräckliga hönan befanns ohjälplig och måste få sin dödsdom, om matmodern ej åtog sig att själf mata kräket. Stinas sjuka knä fick också en stunds behandling och under tiden höll gumman målron vid makt. Hennes småbarnsliga pjoller växlade om med ett förnöjt hi, hi, hi hvar gång hon såg på Anni — en förklaring så god som en annan, att den unga „doktorinnan“ var välkommen hem.

— Vi ha också fått oss en ny pastor, hette det till slut.

— Nå och hvad tanke har Stina om honom? sporde Anni.

Gumman satt och gungade sig fram och åter på pallstolen framför brasan.

— Ja — sade hon efter något begrundande — inte är han af samma ull som den förra. Man visste alltid hvar man hade Arvo, först var det „dyra vänner i Herranom“ och så var det fem blad vända och så kom Amen. „På rosenstig man får ej gå, i detta lifvet vrånga“, eller någon annan vacker

vers, si jag kunde det allt utantill hi, hi, hi — småskrattade hon. Men den här Wester, han kommer så allvarsam och det blir så stilla i hela kyrkan, att man inte hör ett knyst engång och om någon gubbstackare tar sig till att hosta, vänder folk sig om och tittar, så han riktigt förskräckes. —

— Och sedan — Anni var tydligen intresserad.

— Ja när han börjar tala, så ser han inte ned på papperen en endaste gång och alla människor höra så noga på att intet ord skall gå förlorat, men jag får dem intet på tungan vet fröken, de äro liksom så djupa. —

— Hufvudsaken är ju också att Stina får dem i minnet. —.

— Ja och i hjärtat — interfolierade gammal-Stina med eftertryck.

Gumman var styvare teolog än allt annat, tänkte Anni med ett litet leende på hemvägen.

Hvad henne själf beträffade kunde hon icke vidare fatta ett omdöme om honom alldenstund nästan hela veckan förgick, utan att de talat knappt ett dussin ord med hvarandra. Det började plåga henne, utan att hon dock skulle velat medgifva det.

— Jag kan icke förstå — sade Mila en dag — huru det kommer sig att du och pastor Wester bemöta hvarann alldeles som främlingar, ehuru det redan är längesen „ni bröto bröd“ tillsammans här i huset; du som brukar finna dig så lätt till rätta med alla människor och som alla karlar hafva så godt öga till. —

— Ja säg det — skämtade Anni, men smått

ironiskt tillade hon — jag har tydligen inte funnit nåd för hans ögon. —

— Vackra, mörksvarta ögon — sade Mila begrundande — jag har tänkt på den där mannen du en gång beskref för mig, den herrn du drack kaffe med på T. station? —

— Han är också samma person! —

Mila spärrade upp sina halfslutna ögon — Nå den bekantskapen har då åtminstone ej gjort stora framsteg — hvad sade han då ni möttes?

— Först teg han, sedan sade han ingenting — ljöd det kategoriska svaret.

Mila kunde ej komma från sin förundran.

— Han kände tydligen inte igen mig — sade Anni vårdslöst — hvem vet hvad han satt och grubblade på vid sin kaffekopp, vi kvinnor äro sällan så tankspridda.

— Och du, sade du då någonting om ert möte?

— Nej jag teg som ett godt barn. —

— Det var just en rolig historia — menade Mila — men pastor Wester kan nog vara lika oåtkomlig som du när det gäller, nu får du själf försöka huru det kännes — — —

— När folk sätter sig på sina höga hästar — inföll systern med ett tvunget skratt.

— Nej vet du, det passar inte in på Wester, han har helt enkelt annat att tänka på, det är hela saken. —

— Nå ja, gärna för mig — sade Anni i lätt ton — vill inte han så voilá, jag går min väg och han sin. —

— Det kommer du att förlora på — menade

Mila betänksamt — han är verkligen inte af det vanliga slaget utan en riktigt intressant företeelse.

— Hvad vill du då att jag skall göra — sade Anni med ett litet leende — tycker du att jag opåkallad borde gå och erbjuda honom min vänskap.

— Kanske den icke skulle bli mottagen — sade Mila förnumstigt.

— Då vågar jag inte, tack för varningen i alla fall! Nu skall jag ut och ta mig en ridt, Snurran blir ovan vid sadeln, om den står längre och vädret är lagom varmt i dag. —

Hon satte på sin filthatt med ett knippe tuppfjädrar på ena sidan som klädde henne särdeles väl och några minuter senare svängde hon sig lätt upp på den glänsande hästen, hållen af gamle Pallus i egen person. Med ridhandsken strök Anni smeksamt den fina halsen, hälsade far och mor på trappan med ridspöet och galopperade nedåt vägen. Allt gick så snabbt och för tillfället hade hon helt och hållet glömt, att också andra ögon än „gamlingarnas“ följde henne.

Pastor Wester hade verkligen för några ögonblick lagt ned pennan och med beundrande blickar, sett den käcka ryttarinnan försvinna.

Han satt ännu länge efteråt stilla och såg in i solglansen som likasom upptagit bilden i sig och när han sedan återtog skrifningen var det med flera uppehåll, som om han velat tänka noga efter innan han fortsatte. Det var nämligen ett bref han skref, en utförlig beskrifning om sin nuvarande omgifning, ställd till en gammal kamrat från studenttiden.

— — — Du ber mig berätta huru jag har det här borta i H. och bannar mig att jag ej skrifvit tidigare. Mitt försvar är att jag vid min ankomst hit fann hopade kansligöromål, som genast borde expedieras. Gamle prosten har reumatism i sin högra arm, ej underligt vid hans höga ålder och jag har försökt göra mig nyttig för honom efter bästa förmåga, därför har jag inte haft stor tid för egen räkning. Lägg därtill söndagens predikningar, söndagsskolemöten, konfirmationsundervisning och kapellresor, så lärer du lätt förstå mig.

Prästgården är trefligt belägen, omgifven af en stor trädgård; men du må icke föreställa dig en gammal „kryddgård“ med mossiga fruktträd och gräsvuxna bärbuskar, nej allt är anlagdt i modärn stil med ypperliga äppel- och päronträd och ansade buskar i regelräta rader. Sommaren kommer säkert också att uppenbara rika blomsterskatter — det är äldsta frökens starka sida — och redan våren ger de bästa förhoppningar. Snödroppar och krokus blomma i full fart och tulpanerna ha stora knoppar.

Prosten och prostinnan äro gammaldagsfolk af den numera snart utdöda typen, sunda enkla människor, som man kan lära af och lefva i frid med ett helt långt lif.

Prostinnan styr om i kök och skafferier från morgon till kväll som en äkta forntida husmor, min goda förman däremot är en opraktisk men intellektualistisk man, som helst lefver i sin tankesfär och ser på världen med försonliga glasögon. Detta par äga två ultra modärna döttrar, båda studenter,

den äldre äfven magister och nyligen hemkommen från ett vikariat vid X. samskola. Om de gamla med allt skäl måste räknas till de konservativa äro de unga damerna liberala och högst realistiska. De läsa Nietsche och Brandes, Levertin och Schopenhauer, rida i pantalonger och sporta ifrigt, isynnerhet magistern som tyckes vara den tongifvande. Båda äro hvad man måste kalla „vackra flickor“, den yngre blond med en viss lojhet i sitt väsende, men vänlig och tillgänglig. Den andra längre, smidigare, med ljus hy, hår i kastanjebrunt med gyllene skiftning och stora, tänkande, mörka ögon. Hon är stel, nästan kantig ville jag säga, men jag tror där finnes kärna bakom det taggiga skalet och stundom -- särdeles i hennes förhållande till den gamle fadern — kommer däi någonting vekt och ömt öfver henne, som verkar tilltalande.

Ett egendomligt intryck gör det att se dessa unga i förhållande till „gamlingarna“, som de vanvördigt kalla dem och höra deras förtroliga du till prostfar med silfverhåren. Det är nog också de ungas förtjänst, nej jag ville snarare säga skuld, att den här prästgården har ingenting gemensamt med forna tiders prästhem. Du tror mig kanske inte, men jag blef nästan besviken, då jag första dagen trädde in i matsalen och såg den vackra ekbyffén, de skulpterade högkarmade stolarna och de vackra porslinsuppsatserna på väggarna. Och salongen sedan med sin vackra émpiremöbel, klädd med sjögrön plysch, den präktiga Steinway flygeln och jättepalmerna vid fönstren, för att nu icke tala om fröknarnas enskilda territorium, som jag blott helt

flyktigt besett. Jag tror bestämdt att hela den gamla prästgårdsmobiliern blifvit inrymd i prostens rum, lädersoffa, piphylla och gulstrukna väggskåp och kökskammaren, där prostinnan helst residerar mellan väfstolen, kryddskåpet med rosor och årtal på dörrspegeln och de järnbeslagna kistorna, gömmande husets välförsedda linneförråd.

Jag vet inte om jag skulle vilja längta tillbaka till tider som förgått och ting och sedvänjor som försvunnit, men stundom då jag betraktar min komfortabla omgifning, saknar jag mina barndomsdrömmar om en gammal prästgård på landet och — Runebergs oskuldsfulla „Hanna“ utan både lyra och magisterdiplom. —

* * *

Det var midt in i juli med full sommarvärme och molnfri eftermiddagshimmel. Anni kom småspringande och med en korg på armen genom björkhagen upp mot gammal-Stinas stuga. Gumman hade legat sjuk några dagar och fått sin sjukmat från prästgården genom Annis beredvilliga händer.

Den lilla stugan var snygg som vanligt och i sin bädd under det rutiga täcket låg gammal-Stina och längtade barnsligt otåligt efter de välkända stegen.

— Goddag härinne! —

— Nå Gud ske pris, jag trodde fröken glömt mig i dag. —

— Stina, du är bestämdt hungrig — ljöd svaret — här har du hvetebröd och äppelsoppa. —

— Så rart fröken — men de hungriga ögonen spejade tydligen efter någonting mera bastant.

— Vet Stina, det här är inte ditt sista mål, men i dag kan du ej få mer, eljest kommer febern åter till natten — sade Anni med lugn bestämdhet — vi få se i morgon? —

— Blir det fläsk och potatis?

Anni smålog.

— Det goda fläsket och sådana skifvor som prostinnan skär — suckade gumman.

— Nå det räcker väl i alla fall inte så länge — sade Anni uppmuntrande — du kommer nog att orka spinna mången rulle full ännu till prästgårdsväfvarna. Nu skall jag sköta om elden och se till att du har friskt vatten. Klockars Lovisa kommer nu som vanligt till natten. —

— Tusende tack och fröken tror nu så visst att den här sjukdomen inte är till döds — men kors bevare mig — afbröt sig gumman — hvem går förbi fönstret, det var så bestämdt pastorn, för se Lovisa hon sade — ja nog lär det bli döden i alla fall. —

Det var verkligen pastor Wester, som böjande sin höga gestalt under dörrposten, vänligt hälsande trädde in i stugan. — Jag hörde att vi hade sjukt i grannskapet och så ville jag titta in i förbigåendet — sade han — gumman har en annan gäst också — han såg halft frågande bort till Anni, som just tagit sin tomma korg och var färdig att gå. —

— Hon är ingen „främman“ person — fnurrade gammal-Stina smått otåligt — hon går här alla dagar med sjukmaten förstås. —

Anni sköt fram en stol till bädden för pastorn. — Stina börjar raska på sig — sade hon — febern går nedåt. —

Pastorn hade tagit den gamla skrumpna handen som låg på täcket — pulsen är normal, fröken har alldeles rätt.

— Ja se hon är min doktor hon — triumferade Stina — Lovisa skulle förstås skicka efter både Brinkstugu-Lars och kommunalsdoktoren, men jag höll emot, för se fröken har alltid botat mig förr — sa jag åt Lovisa. —

— Jag saknade er sista söndags i kyrkan — sade den unge prästen — ni sitter alltid nästan under predikstolen har jag sett. —

— Ja se hörseln börjar svika — eljest är jag nu mest den vanligaste i Guds hus.

— Och Stina har ett beundransvärdt minne — berättade Anni — ofta kommer hon till prästgården och läser upp hela predikan ur minnet för oss. —

— Ja det var förr det — sade hon — för se prosten han är liksom litet långvarig i sina vändningar, man hann riktigt få orden i sig och Arvo åter, han talte så kortfattligt, så det gick i minnet med ens. —

— Nå hur går det med nya pastorn då? — frågade Wester road.

— Jo med honom kommer man ingen vart — gumman nickade tankfullt.

— Är jag så svår säg? —

— Nej men orden gå på djupet ser pastorn och där bli de! —

— Måtte de då blifva liggande därnere i hjärtats

åker som groende frön — sade han med djupt allvar. — En annan dag skola vi språka längre tillsammans, men nu är gumman trött, jag skall bara lämna kvar tre ord, helt korta „Gud är kärleken“.

— Tack, dem kommer jag nog ihåg.

— Han var bra ändå den här nya pastorn — tänkte hon och inte hade Lovisa sprungit i onödan heller, nog kom han självmant och det var vackert i alla fall, att tänka på en fattig gumma som hon.

— Det skulle nog „roa“ henne mycket om pastorn hälsade på en annan dag — sade hon och räckte honom handen till afsked.

Han och Anni lämnade stugan på samma gång, men på trappstenen utanför stannade hon.

— Ni ämnade er kanske vidare, tro inte att jag vill truga mitt sällskap på er — sade hon en smula kärft.

— Jag har redan varit ända fram till Kyrkbyn och var i beråd att återvända — svarade han lugnt.

Man tyckes ej ens kunna reta honom till motsägelse och nu ville Anni dock tusen gånger hellre haft strid, än detta fredliga enahanda i deras dagliga samvaro. Han gick tyst vid hennes sida och slog tankspridd med käppen på det spirande gräset vid vägkanten.

— Egendomligt med allmogens fördomar — sade han plötsligt — att skicka efter präst till en sjuk tyckes nästan vara en dödsdom för den — det kom en liten glimt af humor i den allvarliga blicken — då jag blef präst, tänkte jag mig besök hos mina församlingsbor, särskilt de gamla och sjuka, som en väsentlig del af mitt arbete, men jag bedrog mig.

Ifråga om gammal-Stina däruppe, till exempel, är jag alls icke säker på, om jag i dag var vidare välkommen, hon tog det ganska illa upp. —

Anni skrattade. — Det slog in i det närmaste — och med ens var isen dem emellan bruten och samspråket i full gång. Det var vår i luften, ljumma vindar och lösta bäckars muntra sorl och djupt inne i skogen sjöng taltrasten en smältande kärlekssång.

Anni drog djupt efter andan, hon kände sig som befriad ur ett tryckande tvång och färdig att jubla som fågeln därborta. Hvad de röda läpparna nu hade mycket att säga och i denna stund blef hon mer än någonsin en ung bedårande kvinna, hvars strålande ögonpar gömde en värld af kärlek och lycka i sitt lodlösa djup.

Och den allvarlige mannen vid hennes sida, han endast såg och lyssnade och visste ej af, att det var våren själf som berört honom med sitt trollspö, men aldrig hade han funnit trakten så fager och majluften så berusande ljuflig, eller fågelsången så uttrycksfull. Och så blef äfven han meddelsam, kände riktigt en obetvinglig längtan att öppna sitt hjärta. Det ena ordet gaf det andra och nu var det Anni som lyssnade och frågade. Innan han rätt förstod huru det gått till, hade han för henne berättat mer om sitt förflutna lif, än de flesta ens fått ana bakom hans slutna väsen.

Ty mer än något annat var det ensamhetskänslan som tryckt honom och som likt skuggan följt honom ända från barndomen, genom ynglingaåren och allt intill mannaåren. Han hade aldrig haft

någon förtrogen, någon som delat med honom ungdomens sorg eller glädje, dess drömmar och förhoppningar. Månne någon som ägt ett godt, lyckligt hem och vuxit upp i skyddade förhållanden kunde förstå hvad en sådan ensam själ saknat. Jag tycker att jag frusit hela mitt lif — sade han — och den kylan sitter fortfarande kvar. —

Anni teg, men blicken i de mörka ögonen var uttrycksfull nog.

Sedan talade han om studietiden. — Jag hade ju bordt bli en arbetare, jag som tusende andra och tjäna mitt bröd utan att anlita främmandes hjälp, men jag var en klen gosse, som ingen i det hela vårdat sig om och lusten för boken blef mig öfvermäktig, det var farsarf, allt hade gått såsom för honom, och så gick jag genom tusende svårigheter studievägen och vann mitt mål till sist. Det var en törstande som nått källan i ödemarken. Nu behöfde jag icke längre ligga andra till last, det var en stor lättnad om det ock kostat dagars flit och nätters vaka, men ensam var jag allt framgent och vägen var mörk ända tills jag på ökenstigen mötte min Gud och Frälsare. Man kan studera teologi huru mycket man vill, känna sin dogmatik och sina kyrkofäder på pricken och taga en god examen, men likväl vara fjärran från den ande som bör besjäla den som invigt sitt lif till prästkallet. —

— Jag förstod det inte på länge, knappast under alla de första åren af studietiden, äfven om mitt beslut att träda i min fars spår stod klart för mig, men den där gången, Gud ske lof, då lärde jag mig förstå det. — Han hade sänkt rösten och talat,

såsom om han knappt visste huru orden föllo och Anni hade lyssnat med största intresse, allt härtill; då han tystnade, hade hon vändt sig åt sidan och svängde den tomma korgen halft otåligt fram och åter.

Wester märkte det ej, han fortsatte ännu en nyans lägre. — Föräldrarna voro båda djupa naturer, jag har fattat det mer genom efterlämnade bref och anteckningar, än genom hvad jag hört af mina släktingar som alla i det hela föga kände dem. Min fars prästerliga gåfvor måtte varit stora, jag tror att han var brinnande i anden, för att tjäna sin Gud och mor har jag tänkt mig som en from själ i änglahamn. Kanske var det deras förböner som stödde det ensamma barnet på färden och i ovisshetens stunder hjälpte mig att fatta den hand som alltsedan trofast fört mig vidare. —

Han hade talat sig varm, det kändes som en lättnad att ha kunnat göra det, en lättnad som endast en inom sig sluten människa kan erfara och något som han sällan sport, men ju varmare han blef, ju mera kylig och reserverad kände sig Anni. Allt detta sista visste hon ju intet om, hade ej ett ord till svar och där steg som en kall dimma mellan dem, tyckte hon, men när de gingo genom den gamla trädgården och Wester med sin sonora stämma, lätt vibrerande såsom af inre rörelse, tackade henne för hennes tålamod att lyssna till en ensam själs bikt, räckte hon honom handen med en vacker blick.

— Vet ni att vi sett hvarandra långt förrän vi möttes här hemma — log hon.

Han såg förvånad på henne. — Kunde det vara möjligt — undrade han misstroget.

Anni erinrade honom om mötet på T. station. — Jag satt nog där midt emot er, men ni hade inte en blick ens för mig, ni såg hela tiden helt fördjupad ned i en anteckningsbok. —

Nu log äfven han. — Ack, jag minns den gången mycket väl, det var ett afgörande jag grubblade på — sade han och ett djupt allvar gled som en skugga öfver hans panna.

— Nåja — sade Anni alltjämt leende. — „Att mötas och skiljas är lifvets gång".

— Ja och „att skiljas och mötas är hjärtats sång" — svarade han med det ljusa leende som helt förvandlade honom och gjorde hans drag underbart ungdomliga.

— Jag tycker det snarare borde vara jag som skulle tacka, att ni ansåg mig vara värd ert förtroende — sade Anni.

— Det kännes som om jag helt oväntadt förvärfvat en vän — sade han med vibrerande röst.

— Ack ja låtom oss från denna dag bli vänner — svarade hon med ett förtjusande leende.

* * *

Aldrig hade den gamla prästgården förefallit så hemtreflig och leende som denna sommar, tyckte Anni, hon gick omkring och småsjöng och såg ut som en ros i sin fulla fägring eller som en daggfrisk morgon, så tyckte åtminstone Henning Wester. Hvar gång han öppnade matsalsdörren klack det till i honom, då Anni stod där i sin hvita klädning,

alltid med en blomma vid bältet; det var som skulle något gripit honom hårdt om hjärtat, då han hörde hennes klara röst och när hon lade sin mjuka arm kring gamle prostens nacke och sin fina kind mot hans sträfva skägg, rörde sig många olika känslor innerst inom honom. Hon var så ljuf, han hade ännu aldrig mött någon kvinnlig varelse, som liknat henne.

Ständigt följde han henne med blicken, det var som om han vandrat i en förtrollad värld ensam med henne, där allt var ljust och skönt och till och med hans arbete, de mången gång torra skrifgöromålen fingo likasom en återglans därifrån. Det dröjde dock länge innan han genomskådat den rätta, sannskyldiga orsaken därtill, innan han förstod att det var kärleken som förvandlat hela hans lif. Först så småningom förstod han att han älskade denna vackra, rikt begåfvade flicka, som nu förts i hans väg och ju mer han betraktade henne, ju klarare tyckte han sig se hennes innersta, den bild som han ville se. Allt det finaste, det ädlaste han drömt om trodde han sig finna idealiserat hos Anni, hon var uppfyllelsen af alla hans ynglingadrömmar, den som skulle ersätta honom för hans ensamma lifs många besvikelser. Det fanns blott en enda skugga i denna ljusa tafla, skulle han väl våga bedja henne dela hans framtid, skulle hon väl vilja följa honom till det fjärran land dit hans håg drog? Redan förrän han blef prästvigd, hade han fattat beslutet att gå ut som missionär, men för att tillmötesgå sin släktings och forna förmyndares önskan hade han först velat i hemlandet egna sig

åt församlingsarbete, för att sålunda bättre mogna för det lefnadskall, han aldrig lämnade ur sikte. Hvar gång denna skugga reste sig för honom och förmörkade den ljusa väg, han halft förblindad såg skimra så nära, försökte han emellertid omedvetet skjuta den åt sidan och innerst tycktes en röst tillhviska honom: — Kärleken öfvervinner alla svårigheter. —

Han hade egentligen aldrig riktigt gripit om den tanken, huru Anni förhöll sig till kristendomen. Ty när han såg henne så verksam för andra, så öm om de gamla föräldrarna, så glad och älskvärd mot enhvar, var det så naturligt för honom att tänka sig den älskade ense med honom själf också i det förnämsta. Kanske förstod han inte ens själf, att där kunde ligga en hemlig ovisshet i hans inre, just inför denna viktiga fråga, en ovisshet som han hellre behöll än han fick en möjligen smärtfull visshet.

Han var själf, särskildt i detta afseende, än mer sluten än annars och hade svårt, att likasom tränga sig in i andra själslif, då hans prästerliga ämbete icke uppfordrade honom därtill.

Han märkte ej att Anni omsorgsfullt undvek alla samtalsämnen af denna art och aldrig lät sina personliga åsikter framträda, att hon endast snuddade vid hvad som var lifvets grundton för honom.

Äfven lade Anni också halft omedvetet ett visst tvång öfver sig själf i detta afseende. Hon sade sig att hon ej ville såra Westers ömtålighet i denna fråga, men var för första gången icke fullt sann. Hon lät honom sålunda utan motsägelse, glädjas åt

hennes deltagande i gamle prostens hemgudstjänst och hon började rätt ofta besöka kyrkan. „Hon drogs oemotståndligt dit, då unga pastorn“ skötte gudstjänsten, ty att höra hans melodiska röst var som musik tyckte hon och klangen af hans härliga sång vid altaret kom hvarenda nerv inom henne att skälfva. Det var inte orden och innebörden i hans predikan som fann gensvar hos henne, ofta lade hon knappt märke därtill och då Wester vid åsynen af det blå ögonparet i prästgårdsbänken, glad och inspirerad lät sin tanke svinga upp i oanadt sköna rymder, tänkte Anni blott på huru harmonisk och värdig han stod däruppe.

Mila skulle säkert längesedan genom någon kritisk anmärkning stött systern för hufvudet, just i fråga om kyrkogången, men hon var nu i sin tur frånvarande på ett längre besök hos en gammal skolkamrat och när hon kom hem, blef hon upptagen af egna angelägenheter. Doktor Jon Rydgren vistades nämligen åter på orten och inom kort hade Mila lofvat honom både hand och hjärta.

Prostinnans länge närda önskan att ändtligen få ställa till bröllop fyllde henne med sådan förnöjelse, att hon välkomnade doktorn på det varmaste, ehuru det var en missräkning, att han icke kunde räknas till „högvördiga prästeståndet“.

Väfstolen i kökskammaren klapprade från morgon till kväll och Mila ryckte upp sig ur sin lojhet och blef flitig med att märka och brodera till utstyrslet. Unge Rydgren var en lifsglad själ, trygg och godmodig och till och med Anni fann honom antaglig som blifvande svåger.

De förlofvade hade emellertid i första berusningen mycket att förtro hvarandra och medan de „kuttrade“, som Anni skämtade, kommo de två andra unga i prästgården allt närmare tillsammans.

Det var just vid denna tid Anni mottog ett fördelaktigt anbud om vikariat i en af hufvudstadens skolor, ett vikariat hvilket som man förespeglat henne, troligen skulle leda till en ordinarie plats framdeles.

Milas bröllop skulle ej äga rum förrän följande vår, då den unge doktorn hade utsikt till en kommunalläkarbefattning norrut. Far och mor skulle sålunda till en början ej bli lämnade allena och förslaget innebar så stora förmåner, att det måste noga öfvervägas, men för första gången var den eljest så beslutsamma Anni oviss huru hon skulle besluta och vacklade hit och dit utan att komma till något afgörande.

Endast åt sin far hade hon anförtrott sig och han hade ej velat inverka på hennes beslut.

— Om det är till din framtida fördel mitt barn — hade han yttrat och sakta strukit hennes mjuka hand med sina styfva fingrar, som han brukade — vi äro gamla, mor och jag, gå snart ur tiden och då står du allena, så må vår Herre styra allt till det bästa för dig, men jag hade nog alltid tänkt dig, vår äldsta, vårt söndagsbarn, som en lycklig maka och moder.

— Det ser inte ut att gå så — sade Anni och smög sitt hufvud mot prostens grå morgonrock — kanske ingen bryr sig om fars flicka, därför är

det kanske bäst att hon går sin ensamma väg genom lifvet. —

Kunde det vara tårar som glindrade i dessa käcka flickögon, prostfar såg helt undersam på henne, men han var ej fallen för frågor och trängde sig aldrig till sina döttrars förtroende.

Anni gick sin väg med sänkt hufvud, utan att ens se åt Rapp, som strök sig mot hennes hand, van som han var att bli observerad. Hon gick utan att se sig om, rakt ut genom grinden mot skogen bortom trädgården och satte sig på sin favoritplats, den krokiga björkstammen invid åstranden.

Anni var ingen drömmerska, hon hade alltid funnit verkligheten fullt tillfredsställande, men hon hade sina ögonblick af grubbel, då hon tycke om att låta sorlet af åns små strömhvirflar accompagnera sina tankar. I dag var hon så djupt inne i dem, att hon ej ens hörde manliga steg på stigen bakom sig, förrän pastor Wester stod vid hennes sida.

— Ni skrämde mig — sade hon litet kärft.

— Förlåt — hans röst hade sin allra vackraste klang — jag såg er sitta här likasom i sorgsna tankar och jag tänkte — — vi skulle ju vara vänner — det var edra egna ord — och vänner borde ju dela hvarandras bekymmer. —

— Åh det var bara ett beslut jag ville fatta i dag — hon kunde se oåtkomlig ut, då hon så ville — jag har fått ett fördelaktigt anbud! —

Det stack till i hans hjärta och han bleknade märkbart. — Ett — ett — anbud, stammade han.

Hon log smått ironiskt. — Ja de vilja ha mig att vikariera i hufvudstaden i privata flickskolan. —

— Och fröken tänker antaga — — han såg spändt på henne.

— Det är just hvad jag sitter och grubblar på — ljöd det halftotåliga svaret.

— Fröken Anni — Anni — ligger denna bana er mycket om hjärtat eller — — skulle ni kunna tänka er en annan framtid? —

— Nåja det beror på! —

Han stod framför henne och skuggan från den gamla björken föll nästan dyster öfver hans manligt allvarliga drag. — Skulle ni kunna, om det gällde, följa en man, som älskar er, till fjärran land, om Gud bjöd honom gå? —

Hon ryckte till och såg häpen på honom.

— Det är min lifsuppgift att resa ut som missionär, kanske snart nog. —

— Henning — Anni hade rest sig, lång och smärt stod hon där med solens guldglans öfver sin unga fägring — Henning — hon lade lätt händerna på hans axlar — jag älskar dig! —

— Älskar mig, o Gud vare tack och du vill gå med mig dit bort? —

— Nej aldrig! —

Han stirrade skrämd in i de strålande ögonen.

— Skulle jag bli en missionärshustru — sade hon — jag som nekat att gifta mig med en präst här hemma — det låg som ett lätt gäckeri i tonen, men hela tiden höll hon blicken fäst vid honom och sina händer på hans skuldror. — Jag älskar dig, Henning Wester — upprepade hon.

Han kunde ej taga sin blick från henne, han var som förhäxad och ännu förstod han icke hur dyrköpt denna lycka var — du min älskade — hviskade han och drog henne sakta intill sig — jag har så länge varit ensam, så länge känt mig fattig, nu är jag med ens rik, ty jag har vunnit en vän för lifvet, ett hjärta som vill dela allt med mig. —

— Nej Henning icke allt — men jag har aldrig älskat förr och nu är du mig kärare än jord och himmel. —

Han lade skrämd sitt finger på de röda flickläpparna, som om han velat tränga tillbaka de djärva orden, men hon fäste sig icke därvid utan lade sitt vackra hufvud mot hans bröst.

— Och du följer mig dit bort i väl och ve? — hviskade han.

— Nej — det sänkta hufvudet höjdes raskt — du skall icke bedraga dig Henning, jag går aldrig med på dina öfverspända ideer! Du, med din klena fysik! Tror du dig verkligen göra någon nytta därmed? —

— Jag vet det ej — svarade han tankfullt — vet ej huru vidt eller långt min begåfning sträcker sig i detta hänseende, men jag skall inlägga hela min kraft i arbetet och mera begär Gud ej af mig.

Det klang stål och styrka i tonfallet och Anni drog sig undan hans arm.

— Du är en svärmare — sade hon — låt de där svartingarna vara i fred, de längta säkert icke efter civilisationens välsignelser.

Tonen i hennes svar berörde honom som en iskall fläkt.

— Jag känner väl till den skada vår såkallade civilisation åstadkommit därute — sade han sorgset — du må veta att jag noga satt mig in i alla förhållanden. Just då vi första gången möttes på den där stationen du nämnde om, var jag djupt inne i ett vidlyftigt referat i frågan, men trots alla de invändningar man gör mot missionsarbetet, står det klart för mig att jag måste in i det. „Min broders blodsröst“ ropar mig ut till det fjärran landet och jag går på Guds bud. —

— Ja du hör ju till de bibeltrogna det hade jag glömt. —

— Och du min Anni? —

— Jag — sade hon med blixtrande ögon — jag håller inte fast vid utslitna dogmer och har aldrig låtit tvinga mig in under prästernas ok. —

— Då hafva vi ju hvarken samma väg, eller samma mål?

— Nej icke om du håller fast vid din utopiska idé! —

— En människas lefnadskallelse är icke ett tomt begrepp. —

— Och min kärlek, har den då intet värde för dig? — Hennes hufvud läg åter vid hans bröst och de varma röda läpparna voro lockande nära hans.

Det gick en skälfning genom hela den manliga gestalten, såsom den smärta furan i skogen ristas af en våldsam stormil och hans breda panna var fuktig af den fruktansvärda ångest som gripit honom.

— Om vi måste skiljas — sade han med slocknad stämma — är det för att vi under dessa för-

hållanden aldrig skulle finna lyckan med hvarandra — den som sviker sin plikt är en förrädare och en sådan man vet jag att du hvarken kunde älska eller akta. Jag skulle gladt gifva mitt lif för dig, men min öfvertygelse och min plikt sviker jag aldrig. —

— Jag har gått i skuggan allt hittills, nu trodde jag, att jag kommit ut i solskenet, men jag ser att jag måste in på den dunkla stigen åter, det är Guds vilja och den är alltid god. —

— Men jag Henning, jag böjer mig icke för den, jag vill inte, jag vill inte! — All den obrutna egenviljan, som ingen härtills böjt låg i de lidelsefulla orden, i det fasta grepp, som hennes mjuka armar slöt kring hans hals. Han kände hennes hjärtas häftiga slag mot sitt eget och ett ögonblick sviktade han, det rent mänskliga pockade våldsamt på sin rätt — då ljöd plötsligt ett väldigt dån öfver deras hufvud och från klar himmel klöf blixten ett litet dunlikt moln vid den östliga horisonten.

Wester såg upp och drog ett djupt andedrag nästan som befriad. Anni hade sjunkit tillsammans, då satte han henne varsamt ned på den krokiga björkstammen, sedan tog han sakta och ömt det vackra hufvudet mellan sina händer.

— Gud vet att det är bittert att lämna dig, du min älskade flicka, bittrare än något jag erfarit i hela mitt lif — sade han lågt, därpå tryckte han en kyss på hennes panna och gick.

* * *

Anni Wasén slöt med en suck sitt sista blå häfte för dagen och lutade sig trött tillbaka i stolen.

Ty nu kunde hon ibland känna sig trött, fastän hon inte ville medgifva det för sig själf, men det var ju också mera själen än kroppen som mattades.

Dagarna kunde ibland förefalla henne så långa, ehuru hon hade flere skoltimmar än kamraterna — man måste ju fylla tiden med något — och arbete var ju bra för detta ändamål. Bra och för att det hjälpte en att glömma och hon hade mycket, som det var bäst att förgäta. Dessa sista veckor därhemma till exempel, då hon af den starka sinnesrörelsen fick ett feberanfall, hon som aldrig varit sjuk i hela sitt lif. Hon trodde så säkert, att hon skulle få dö, hon satte in hela sin viljekraft vid att inte mer bli frisk, inte ens fastän far och mor stodo i djup förkrosselse vid hennes sjukbädd.

När han, han inte brydde sig om henne, när han kunde så förhärda sitt hjärta, då ville hon inte mer lefva. Men hon var tyvärr så ungdomligt stark. Allt hos Anni var det, så ock sjukdomen, men efter någon tid var anfallet förbi. Hon kände själf, att hon dag efter dag blef bättre, att hälsan med ny lifskraft strömmade genom hennes ådror och snart var det blott hennes tvungna passivitet, som förlängde tillfrisknandet. Hon ville inte tillbaka till hvardagslifvet efter allt detta. Det gick dock därtill, i hemmet jublade man, men Anni förblef likgiltig. Wester hade rest, så fort hon var utom all fara och det att han kunnat göra det utan afsked, utan ännu ett sista ord dem emellan, blef till en värkande plåga inom henne. Han var nog för hård och hans kärlek var icke stark nog, det var

det bittra resultat hon kommit till och det som gjorde henne kall och död för allt annat.

Hon hade engång drömt om att blifva en framstående lärarinna, en pedagog af renaste vatten. Hon var entusiastisk, hon ville reformera, ville verka för och med de unga. Hvar voro nu alla dessa sköna framtidsdrömmar, fallna som fjärilar, hvilkas vingar blifvit stäckta, vissnade som frostbitna vårblomster.

Nu gick hon till dagens värf utan intresse, nästan som en automat och det var endast med ansträngning hon lyckades framtvinga något af sin forna förmåga att med intresse fästa elevernas uppmärksamhet.

Men då hon stundom såg sig lyckas, då hon ständigt mötte unga varma blickar, som förståelsefullt, kanske en smula svärmiskt, sökte hennes fanns där inom henne intet gensvar — af alla hennes inre rikedomar fann hon numera intet spår. Hon kände sig för det mesta som om hon endast spelat en roll, endast repeterat en inlärd läxa, om det sedan gällde ord eller handlingar.

Ack, hvad det nu föreföll henne längesedan hon känt sig ung, känt hjärtat klappa för unga intressen och ungdomliga tankar; nu var det så stelt, detta lefvande hjärta, det gick bara sin gamla slentrianmässiga gång, som ett väl reglerat urverk. Huru länge? Ack, mycket, mycket länge, hon var ju åter så stark, tack vare sporten och friluftslifvet ända från barnaåren. Därför var hon ännu den bästa skidlöperskan och en af de främsta på skridskobanan och därför hade hon också kvar sin

smärta gestalt, sin rosiga hy och den vackra hållningen.

— Hon kunde verkligen gå — hade man en gång beundrande yttrat om henne, det är inte heller hvar mans eller kvinnas sak, men tycktes vara henne medfödt. Då hon trädde in i klassen såg hon så ung och frisk ut, som en kungslilja på sin fina stängel, man kunde inte taga blicken ifrån henne, tyckte de unga timlärarne, men det var svårt att närma sig henne, ty hon var lika kall som hon var vacker.

Det låg också kring den grant röda munnen ett litet drag som kunde bli ironiskt, men i grunden var bittert, hon hade glömt att le och i stadens myllrande mängd gick Anni Wasén stolt och sluten sin ensamma väg.

Blott därhemma i prästgården bröt ännu stundom något af hennes forna väsen fram, då hon skämtade med gamle Pallus eller lockade Rapp att rasa trots ålder och styfva ben. Men aldrig var hon sig mera lik än när hon satt vid prostfars sida och lutade sitt glänsande bruna hårsvall mot hans snöhvita krans i nacken.

Ack de kära „gamlingarna“, så länge hon fick behålla dem, var där ett band som höll henne fast. För hvarje ny termin tänkte hon: — Denna skall bli den sista, sedan måste jag hem till far och mor. Men när hon tänkte sig dag lagd till dag i ett stilla hvardagslif med otaliga timmar att tänka och minnas, blef det henne för tungt och så stannade hon fortfarande borta.

Mila sågo de inte heller ofta; efter bröllopet,

hade det unga paret bosatt sig i Österbotten och hade nu redan småfolk i huset, som satte hinder i vägen för långfärder.

Men hemmet drog i alla fall och Anni kände, att forna intressen och förströelser alltmer begynte förlora sin smak för henne. Det enkla lifvet hos far och mor, deras stilla förnöjsamhet och sunda vanor väckte många tankar inom henne. Hon kunde under ferien sitta långa stunder i fars skinnsoffa, medan han på sitt betänksamma gammalmans sätt skref ut ett betyg eller införde en anteckning i den stora kyrkboken; där var en sådan arbetsro i den enkla kammaren som minde om „gamlornas“ förtid, då Mila och hon själf — sena tiders barn — icke ännu funnos till. De stora målade kistorna i kökskammaren kunde hon äfven ibland likasom smeksamt stryka öfver eller röra vid mors lilla spinnrock med den nötta trampen, vittnande om oaflåtlig arbetstid.

Det låg någonting så okonstladt, tryggt och sant öfver alltsammans och när far om kvällen tog fram den läderpärmade bönboken, som hon så väl mindes från barnaåren, då smög hon sin hand i hans medan den spröda litet darrande rösten läste de gamla bekanta orden. Då hvilade mors arbetsvana fingrar knäppta i famnen, aftonfriden smög öfver hemmet och den sista solstrålen föll öfver fars hvita hufvud. Det var en fromhet som hon förstod, som hon lärt sig akta, men som hon med stickande smärta kände att hon saknade.

Far kunde inte mer predika i sin kära kyrka. benen buro honom ej längre uppför den branta

trappan till predikstolen och den gifta adjunkten, bosatt i prästgårdens grannskap, skötte nu ämbetsgöromålen. Men för besökande var den gamle afhållne själaherdens dörr alltid öppen och ofta var det hans väl bibehållna minne, som vägledde yngre krafter vid kansliarbetet.

I trädgården sysslade nu som förr, år efter år, trotjänaren Pallus och Anni hade också som förr hvarje vår långa samtal med honom angående sina vårlökar och sina kära stamrosor, men till älsklingsplatsen på björkstammen vid ån, dit gick hon aldrig mer, det var som om hon icke ens uthärdat att se ditåt. För resten var hvarje fläck nu minnesrik för henne och alla hågkomster smärtade. När hon satt uppe hos gammal-Stina, som nu för det mesta var bunden vid sängen, talade gumman upprepade gånger om pastor Wester.

- Där på stolen, just där hennes fröken nu satt, där brukade han sitta och läsa för henne och där vid dörren stod han länge sista gången han var därinne och såg sig så vänligt omkring och sade: „Gud välsigne gamla-Stina, vi ha haft många goda stunder tillsammans“. Det kunde hon aldrig glömma. — Han var en lärd pastor — sade hon — men se han såg inte förbi ens en sådan här barnslig stackare som jag är, han tänkte visst på Frälsarens ord „hvad I hafven gjort en af dessa minsta“ och den gamle torkade tårarna ur sina små rödkantade ögon, men Anni tog plötsligt farväl och gick sin väg med ett aggande stygn i hjärtat.

En dag vandrade gamle prostfar vid hennes arm på de nykrattade gångarna och fröjdade sig åt sol-

skenet och de många vackra blommorna. — Jag går här och tänker på Wester — sade han — han tyckte så mycket om denna gamla trädgård, där man alltid finner skugga äfven den varmaste sommardag och om alla dina granna blomster; det kännes ofta inom mig en djup saknad, han var mig som en son, aldrig får jag mer en sådan ung medbroder i ämbetet. —

Anni hade ryckt till vid hans ord. Nu sade hon kärft: — Likväl for Wester ifrån dig! —

— Jag visste det från början — svarade gubben — han anförtrodde mig genast sina framtidsplaner och hade äfven de öfverordnades tillstånd att få afresa till missionsfältet, då ett lämpligt tillfälle yppade sig. Därför lämnade han oss äfven något tidigare än väntat var, ja det var ju för resten just då du låg sjuk. Jag har ofta förebrått mig, att vi under hans sista dagar här voro så upptagna af oro för vårt kära barn, att vi nära nog försummade honom. Han fick ensam göra alla sina reseförberedelser och taga farväl i omnejden och det har nu efteråt gjort mig så ondt, då jag erinrat mig, att han såg trött ut.

— Hör du någonsin från honom? — frågade Anni med skälfvande läppar, fullt medveten om att det var första gången hon gjorde denna fråga.

— Han skrifver stundom — ljöd svaret — arbetet därute är honom mycket känt, men klimatet frestar svårt, jag tror inte att han länge härdar ut där. —

— Och sedan? — orden kommo fram som en hes hviskning.

— Wester har inte bedt om att få komma hem på hälsoresa som de flesta, jag tror att han har något af martyrernas blod i sina ådror och om de sända honom hem, tror jag, att han helst ville stupa som en Kristi stridsman på sin post midt under kampen.

— Du skall få läsa hans senaste bref, han säger där med den store aposteln: Jag önskar förhärliga Gud om det sedan må ske genom lif eller död. —

Huru hon läste och läste om detta dyrbara bref, som kommit så långt ifrån och likväl icke tycktes henne hafva förlorat något af sin rent personliga prägel. Ack, hans hand, den smala magra handen som hon mindes så väl, hade ju format hvarenda bokstaf och hans djupa allvarliga blick följt dem rad efter rad. Hon riktigt slukade hvarje ord, som berättade henne om hans lif där borta, om hans dagliga verksamhet, klimatförhållandena som far omnämnt och allt det öfriga.

Det var ju ingenting så ringa och obetydligt som icke hade inneburit ett dyrbart intresse för henne.

— O, Henning, Henning — hviskade hon när hon denna afton länge stod vid sitt fönster och lät blicken hvila på den välbekanta utsikten, vidare flög dock denna blick förbi den gamla trädgården därnere och björkhagen och åns mörka vatten ut, ut i fjärran. Hon såg blott Afrikas brännande sand och uttorkade källor och en ensam hvit man som långsamt tärdes bort under ökenhimmeln.

Det var länge sedan hon gifvit sina tankar frihet, nu fingo de vingar och den tillbakaträngda

känslan, den så våldsamt betvingade kärleken, bröt utan hejd alla dammar. Hon sof icke denna natt hon satt med flygande pulsar vid skrifbordet och fyllde brefark efter brefark till den ende som hon med hvarje lifsnerv, hvarje skälfvande andetag trådde att få återse.

— Henning, jag är kufvad — skref Anni — längtan efter dig har ödelagt hela mitt lif. Om du bara skrifver ett enda ord, så kommer jag genast dit ut till dig. Jag trotsar hvilka faror som helst, du vet att jag aldrig är rädd och klimatet skadar mig nog inte, jag är så stark, jag skall koka din mat, jag skall vårda och tjäna dig och framförallt, jag skall älska dig så, att du skall vilja lefva för min skull. —

Allt hos Anni var helgjutet, när hon engång lät sig öfvervinnas, skedde det fullt och utan invändningar och då hon afsändt sitt bref, lefde hon uteslutande i väntan på svaret, beredd att uppgifva allt i sitt närvarande lif för att gå till den älskade.

Hon anade aldrig, att då detta långa bref ändtligen anlände till sin bestämmelseort, Henning Wester, bruten af en långvarig sjukdom, just stod i beråd att afresa till hemlandet. Detta afgörande berodde knappast på honom själf, hans krafter voro så nedsatta, att han nästan passivt lät sig föras mot kusten, dock kände han, att då han ej mer förmådde gagna med sitt arbete, hans nuvarande tillstånd snarare var en börda för hans medbröder i deras verksamhet. Under långa veckor trodde han att han aldrig skulle uthärda resans besvärligheter och få återse hemlandet, men äfven vid tanken på

att finna sin graf i hafvet rubbades ej det lugn som hela tiden fyllde hans själ. Icke ens Annis passionerade skrifvelse kunde numera oroa honom, han kysste blott ömt de dyrbara raderna och gömde dem tätt vid sitt trötta hjärta.

* * *

Dag lades till dag och veckorna bildade månader. Anni hade längesedan återvändt till sitt skolarbete ock alltjämt väntade hon svaret på sitt bref.

Tänk om det aldrig kommit fram, vägen var ju så oändligt lång och tusen möjligheter kunde förhindra det -- om han låg där försmäktande och ensam, — ensam för hennes skull därför att hon icke gjort som andra älskande kvinnor före henne, icke velat följa honom till det fjärran landet, och vara en hjälp och ett stöd, såsom endast en hustru därborta mer än annorstädes kan vara det för sin make.

Engång hade hon tyckt, att det var han som för en idé krossat hennes lycka, nu började hon gradvis se på det förflutna med andra ögon. Hade han icke i grund och botten rätt, skulle hon verkligen beundrat och högaktat Wester såsom hon nu visste att hon gjorde, om han af sin kärlek till henne låtit sig lockas från pliktens väg? Ack, nej och tusen gånger nej! Nu kände hon att just hans mod att vägra gjorde honom till en verklig man i hennes ögon.

Och hur tungt hade det dock varit honom att följa samvetets bud! Hon som stannat kvar hade

ju gjort det i goda tryggade förhållanden, ingen försakelse i lif och vanor hade fordrats af henne, då däremot han ensam stilla underkastade sig alla ett ansträngande och farligt lifs umbäranden, för att fylla det kraf hans öfvertygelse begärde af honom. Aldrig hade hon hittills insett det storslagna i ett sådant handlingssätt och så småningom blef det henne klart, att han äfven haft rätt däri, att de aldrig på andra grunder skulle funnit lyckan. Hon kände att väntan och längtan hade lärt henne åtskilligt, som hon dem förutan aldrig skulle förstått.

Men denna långa väntetid var dock oändligt mattande. Hvarenda morgon försökte hon modigt tänka: — I dag får jag kanske visshet — och om kvällen lade hon sig med tanken — i morgon kommer hans bref. —

Så gled tiden bort, Anni kämpade för sitt lugn, men den stigande oron tog så småningom bort nätternas hvila och dagarnas arbetslust. Hon måste riktigt tvinga sig till sitt värf, så ohågad kände hon sig att taga ihop med de väntande blå häftena.

Så satt hon en eftermiddag i sitt rum med pennan i handen, men utan att arbeta — dagens tidning låg uppviken bredvid henne och plötsligt föll blicken på en liten notis i fin stil på tredje sidan:

— En af Afrika missionens arbetare pastor Henning Wester torde i dagarna af hälsoskäl återvändt till hemlandet — stod där.

Hon måste trycka handen mot hjärtat, som hotade att sprängas.

Han var här, här i samma stad, henne helt nära och hon hade ingen aning haft därom; brefvet ha-

de nog aldrig nått honom och nu hade de därborta sändt honom hem för att dö.

Hennes händer skälfde så att tidningen föll ned på golfvet, men hennes energiska natur förnekade sig icke och nästa minut hade hon redan klart för sig huru hon borde handla. Hon skulle genast på rätt ställe underrätta sig om när han kom och hvar han för tillfället befann sig och sedan skulle hon uppsöka honom, gå rakt fram, om än tusen hinder ställde sig i hennes väg — ingenting skulle kunna hejda henne, hon måste hinna honom om ock vid själva dödens portar.

Innan aftonen kom hade hon också nått sitt mål och stod skälfvande som af en inre frossa vid sjukhusets dörr, ty det var därinne hon slutligen skulle återfinna honom.

Av hans läkare, en gammal bekant till henne, hade Anni fått tillstånd att se patienten: — Jag tror inte att ett besök kan skada honom — hade doktorn sagt och Anni anade med bäfvande hjärta hvad detta betydde, men till det yttre var hon lugn, en ståtlig vacker företeelse, tänkte sköterskan, som sakta öppnade för henne dörren till sjukrummet.

Det var ett stort luftigt rum i ljusa glada färger, med härligt blommande växter i krukor och vaser — andra hade med vänners rätt tänkt på honom — hon ensam hade ingenting gjort! Det elektriska ljuset lyste skyddadt af en hvit skärm öfver bädden och honom som hvilade där med slutna ögon och en uppslagen bok i de magra händerna. Anni hade tid på sig att betrakta de tärda dragen, de genomskinliga ögonlocken och det vid tinningarna

starkt grånade håret, som ännu rikt skuggade den breda pannan, i sin hvithet skarpt kontrasterande mot den i öfrigt af Afrikas sol brynta hyn.

Han trodde det var sköterskan, då Anni ofrivilligt gjorde en lätt rörelse: — Tack, syster, är det redan tid att taga in dropparna — sade han med den välbekanta klang i rösten, som alltid kom hennes hjärta att vibrera. Med några steg var hon framme, gled som en skugga ned invid bädden och lade sakta sin kind mot hans hand. De mörka ögonen öppnades plötsligt fullt men utan häpnad eller oro, blott som han väntat att få se henne där: — Jag drömde just om dig, älskade! —

— Trodde du att jag skulle komma — hviskade hon.

— Jag visste det — han drog fram hörnet af ett bref — hennes bref — under hufvudkudden — det ligger här för att vara till hands, syster Hilda vet att det är en dyrbar skatt för mig — log han.

— Ack, jag trodde det aldrig nått dig? —

— Jag mottog det just före afresan och i långa tider var jag alltför svag till annat än att betrakta din kära handstil och kyssa de rader dina ögon hvilat på. På hafvet kunde jag ej besvara det och nu är jag hemma och tackar Gud som styrt allt så väl för mig. Jag hade hoppats få falla på min post, jag hade gifvit mitt lif helt i hans hand, men nu förstår jag att han ännu hade en stor glädje i beredskap för mig härnere — att få återse dig! —

Anni höll hans kalla hand mellan sina båda lifsvarma: — O, du skall ännu lefva länge och åter-

vända till ditt arbete därute och jag skall följa dig, om det än gällde till världens ände. —

Han log åter mot henne: — Vi gjorde båda två engång ett stort misstag — sade han och smekte sakta hennes fina fingrar — jag, då jag bad dig om ett offer, som det icke stod i din makt att gifva och du, då du senare frivilligt erbjöd mig detta samma offer! —

Anni såg upprörd och frågande in i hans klara lugna ögon: — Jag lät mig helt öfverväldigas av min kärlek till dig, jag frågade aldrig efter om du var ense med mig i det förnämsta, innan jag bad dig följa mig och dela ett arbete som framför allt kräfver en ödmjuk tro och en brinnande kärlek till Guds ära och nästans själ. Vi måste bäras af hans kraft, för att helt och hängifvet kunna egna oss åt detta arbete. —

— Men vår kärlek — stammade hon — har den ingen betydelse för dig? —

— Vår kärlek, barn — han såg långt framför sig — vår kärlek, den ensam skulle ej burit oss igenom, den hade måst gå genom alltför många prof, innan den helgad och förädlad gått upp i den gemensamma kärleken till Gud.

— Och du tror, att det icke skulle lyckats? — frågade hon med darrande läppar.

— Minns du ditt bref, minns du allt du skref i detta kära bref, så likt dig själf alltigenom. —

Hon nickade. —

— Där var ditt missgrepp, älskade. Du ville komma dit ut blott af kärlek till mig, för att vårda min hälsa. Ack barn, hvad betyder ett fattigt män-

niskolif i det stora verket, dignar en, står en annan färdig att upptaga hans arbete — skulle jag då af en blott egoistisk känsla bevekt dig till en så stor försakelse.

— Och du skulle således haft mod att förskjuta mig för andra gången — hennes röst ljöd som en förtviflans klagan, men i hans djupa blick steg ingen tår. — Gud skonade mig från ett så svårt val — sade han stilla — där jag nu står, hafva alla det mänskliga lifvets oroliga vågor lagt sig till ro. —

Syster Hilda öppnade dörren. — Nu måste frun gå — sade hon vänligt — pastorn skall taga sin medicin och sedan hvila.

Anni reste sig med en klar rodnad på sin friska kind. — Farväl — hviskade hon — jag är din trots allt! —

* * *

Det var bara ett sakta brus, som förnams, dyningen efter stormen, då en gammal böjd och hvithårig prästman sammanvigde sin älsklingsdotter, sitt söndagsbarn, med den brutne stridsmannen från mödornas pilgrimsfärd. Henning Wester hade bifallit, dock med den fasta öfvertygelsen, att lifvets lycka endast skulle förunna honom en skön solnedgång, att han stod nära „tröskeln till landet där ofvan“, men Annis starka kärlek höll hoppet fast.

Hon sökte vikarie och egnade sig nu helt och hållet åt vården af den sjuke och mot allt mänskligt förutseende kom verkligen den dag hon så intensivt hoppats på, den dag hon med läkarens till-

låtelse fick föra sin älskade tillbaka till den gamla prästgården.

Hade solen någonsin strålat klarare, gräset lyst grönare eller blommorna på rabatterna uppsändt en ljufvare doft, Anni trodde det ej, då hon jublande trädde in under föräldrahemmets skyddande tak med den make hennes hjärta valt. Hon var som en ung flicka igen, hennes klara ögon strålade och stegen voro lätta som tistelfjun.

Konvalescenten följde henne med sin tankfulla blick, det var någonting så nytt hos Anni, någonting som likasom undandrog sig hans forskning, men som yttrade sig i en innerlig hängifvenhet, en villighet att tjäna alla och enhvar, som var honom ljuf att iakttaga.

Kanske låg där till grund hennes glada hopp om hans tillfrisknande. Själf trodde han icke därpå men det närvarande var ju sällhet nog, han begärde intet af framtiden, utan hade lagt sin dag likasom sin kraft, i en mäktigare hand än någon jordisk läkares.

Prostinnan, ännu rörlig och arbetsför, visste ej huru väl hon unnade de kära barnen och kunde aldrig för ofta höra den kära titeln fru pastorskan framför „kära Annis“ namn. För se en prästman det var nu ändå i hennes tanke det bästa i världen.

Gamle prostfar smålog däråt och såg med sina milda ögon på det unga paret, när de arm i arm lustvandrade i den sommarfagra trädgården.

En gång förde hon honom också ända ned till den böjda björkstammen vid åstranden: — Jag skulle vilja bikta för dig — sade hon medan hennes mjuka

hand omslöt hans — bikta alla bittra tankar och mörka stunder jag pröfvat på sedan vårt minnesvärda möte här den där gången. Jag tror att jag vissa dagar hatade dig, åtminstone tyckte jag att du var skoningslöst hård mot mig, att din kärlek till mig icke stod profvet, men så småningom smälte isen kring mitt frusna hjärta och jag såg det som skett i ett nytt ljus. Det var då jag skref till dig, jag måste låta min känsla få luft.

— Stackars min älskling, hvad du hade mycket att bära på ensam — sade han och slöt henne ömt intill sig.

— Än du då? Jag tror ändå, att jag behöfde genomgå det alltsammans, det fanns så mycket trots och öfvermod hos prästgårds-Anni som måste krossas. —

— Diamanterna måste slipas, innan de få sitt fulla värde — sade han sakta.

— Mycket återstår — Annis vackra ögon glänste fuktiga — jag har dock lärt något vid ditt sjukläger och när du blir frisk och kan återtaga ditt kära arbete, då tror jag, att — jag blifva för dig en trofast kamrat. —

Mila och hennes man gästade det gamla hemmet med sina lifaktiga småttingar „de himlasända tvillingarna“ som doktorn kallade dem. Det var roligt att se huru väl den jovialiske lefnadsglade läkaren kom öfverens med den allvarlige pastor Wester. Trots sina starkt framträdande olikheter funno de sig förträffligt i hvarandras sällskap.

Mila hade lagt på hullet och var nu en liten rundlätt matrona, till och med ännu något makligare än förr. Då man såg de båda systrarna sida vid sida, skulle man lätt kunnat taga Anni för den yngre af dem, så smärt och rank var hennes gestalt allt fortfarande och hyn lika fin och skär som i ungdomsvåren. Blott en förändring varsnades hos henne, ett annat uttryck i blicken, den medvetna stoltheten och själfsäkerheten var försvunnen och där låg något innerligt vekt och och själfullt i de vackra ögonens djup. Hon var icke mer den oåtkomliga, stolta skönheten utan en älskande kvinna, som spred värme och sol omkring sig. Far och mor i främsta rummet, Milas tvillingar och alla fattiga gamla och sjuka i bygden äfvenså. Ofta då hennes ögon följde de kära „gamlingarna“ — ett smeknamn som döttrarna ännu icke afskaffat — tänkte Anni på den tid, då hon skulle vara långt borta från dem, med föga utsikt att någonsin mera få återse dem och på den gamla kära prästgården, som då skulle öfvergått i andra händer, med en förinnerligad ömhet, som alltid på ett eller annat sätt måste få luft.

Det var i sådana stunder hon smekte fars hvita hufvud och kysste mors skrumpna händer och i den gamla trädgården lade hon sin kind mot trädens bark och kysste häggarnas blomklasar. Hon hade velat sluta allt i sin famn, det som därborta skulle blifva minnenas rika värld för henne.

Ännu hade hon icke omnämnt sina framtidsplaner för föräldrarna, hon visste nog att huru smärtsam denna skilsmässa än skulle vara för dem, det

gammalmodiga budordet stod fast: „En kvinna skall öfvergifva fader och moder och blifva hos sin man“. Pastor Westers hälsa förbättrades emellertid dag för dag och lät möjligheten af en förnyad Afrikaresa, träda alltmer i förgrunden.

Endast för Mila — hennes barndoms och ungdoms enda förtrogna — framlade Anni en aftonstund allt som hon redan länge burit på, Mila kunde höra på och alltid med lugn, utan häftighet och invändningar.

— Du må tro jag häpnade vid underrättelsen om ditt giftermål, du som aldrig skulle gifta dig med en präst — log Mila.

— Ja man pratar så många dårskaper i ungdomsdagarna — svarade Anni med samma leende.

— Vi råkade pastor Arvo på hitresan — berättade doktorinnan — han var synnerligt vänskaplig, sade att han aldrig kan glömma oss och vårt hem. Han hade fått mage och såg så roligt fryntlig ut, frun likaså och en hel mängd plantor i olika åldrar hade de med sig, det syntes på allt huru välbärgade de voro. —

Anni såg drömmande framför sig. — Henning har nog inga jordiska egodelar att dela med mig — sade hon — men det betyder intet för mig, bara jag får följa med honom.

— Det skulle jag ändå i ditt ställe inte göra — menade Mila, hvars smak för lifvets komfort skarpt reagerade mot det mödosamma lif, som Anni gick till mötes — stanna du hos „gamlorna“, om Wester nödvändigt ifrar på den där resan, han härdar för resten inte länge ut därborta — det tror Jon

— och så har du honom tillbaka och får sköta om honom. —

— Skulle jag lämna Henning ensam — aldrig förrän döden skiljer oss åt — har du glömt vigselordet „i lust och nöd“.

— Nåja — medgaf Mila — du har förmodligen rätt, inte ville jag nu heller skiljas från Jon förstås, men ser du han vill heller aldrig till Afrika — tillade hon lugnande — där komma våra herrar, de ha tagit sig en längre promenad i aftonsvalkan. —

Anni gick dem till mötes och lade sin arm inom sin mans. — Är du inte trött min vän, ni ha varit så länge borta? —

— Nej jag blir inte särdeles trött numera, dessutom ha vi suttit och språkat nere vid ån, på din favoritplats — log han.

— Gammal-Stina har skickat bud efter dig — sade Mila till sin man — „rymatisten“, satt hårdt åt henne i natt och nu hoppas hon, att du skall hitta på något lugnande medel för värken. —

— Godt, fruntimmer bör man aldrig försumma — skrattade den muntre doktorn och som Mila fann tiden vara inne att förhjälpa sina „himlasända“ till deras föga efterlängtade nattro, blefvo Anni och hennes man ensamma kvar på den gröna soffan under häggen, där systrarna nyss haft sitt förtroliga samtal.

— Gammal-Stinas blinda tillit till min medicinska lärdom håller på att brista — smålog Anni — hon har på sista tiden fattat stort förtroende till Jon. —

— Hon är inte heller längre rädd för en pastor vid sin sjukbädd — svarade Wester med sitt vackra leende — gammal-Stina reder sig till långflyttning, men hon gör det med glädje. Gumman har förvaltat sitt pund efter bästa förmåga och när jag sitter hos henne minnes jag Herrens ord: Utan att I omvänden eder och varden som *barn* skolen I icke ingå i himmelriket.

Anni nickade.

Wester såg tankfull bort mot horisonten: — Vi hade ett långt samtal därborta, Jon och jag — sade han — vill du veta hvad vi talade om?

Anni såg förväntansfullt på honom.

— Vi resonerade om mitt hälsotillstånd, han företog en grundlig undersökning i dag på morgonen och han tror — — —

— Att du snart blir fullkomligt återställd — inföll Anni med strålande ögon.

Wester skakade på hufvudet: — Jon säger att min fysik är starkare och att krafterna äro i stigande — men —

— Men — hon knäppte hårdt sina händer kring hans arm.

— Jag kan aldrig mera ha någon utsikt att återvända till Afrika. —

Det blef en lång tystnad efter dessa ord, slutligen sade Anni mycket sakta: — Huru tog du din dom? —

— Såsom från Guds hand — svarade han med sitt djupa allvar — jag är ju bara hans redskap, som han må använda såsom honom godt synes.

Hon lutade sig intill honom och en tår rann långsamt utför hennes fina kind.

— Du gråter, älskade — sade han.

— Jag hade uppgjort allt så annorlunda — hviskade hon.

Där gled som skymten af ett leende öfver hans allvarliga drag: — Tänk att min Anni skulle gråta öfver att hon icke fick resa ut till Afrika som missionärshustru — sade han och strök lätt öfver hennes sänkta hufvud.

— Jag tyckte att jag hade så mycket att försona därborta — hviskade hon.

Han svarade ej, han saknade ord för den varma våg af tacksamhet, som i denna stund fyllde hans själ och aldrig hade han i hennes käcka ungdomsmod älskat henne högre, än nu då han ömt kysste den ödmjukt sänkta pannan vid hans hjärta.

Solen lutade majestätiskt sitt gyllene klot mot horisonten bortom fälten och doften från löfkojor och reseda steg frisk och ljuf upp i den svala kvällsluften, men ännu dröjde de två hand i hand under häggen. Wester bröt den långvariga tystnaden: — Om jag ock aldrig mer blir fullt stark åter — sade han — kan jag dock med Guds hjälp få hälsa nog till det församlingsarbete härhemma som du vet att alltid varit mig kärt.

Hon nickade.

— Och i detta arbete behöfver jag också städse en trofast kamrat vid min sida.

— Henning — sade Anni plötsligt — det är så mycket hos mig som måste bort. Förr var jag så

nöjd, nöjd med mig själf i främsta rummet menar jag men nu — — jag längtar, längtar så! —

„Arm är ingen som längtan bär
Till hvad renast och ljusast är,
Arm är ingen, som kring sig strör
Evig skönhet, som aldrig dör,
Arm är ingen som *älska* vet,
Rik gör kärlekens hemlighet“

citerade han med djup känsla.

Den sonora rösten kommo hjärtats finaste strängar inom henne att vibrera. Ja, kärlekens hemlighet hade gjort henne rik för tiden — den kunde kanske också göra henne rik för evigheten.

Hon såg med en sällsamt visionär blick in i solglöden och syn efter syn tycktes stilla glida förbi henne, in i aftonmolnens purpur. Hon såg dem lefva sitt framtids lif här i den gamla kära prostgården, lefva det tillsammans i outtröttlig sträfvan för andra, lefva för att älska, tjäna och hoppas! Där borta på kyrkogården under den gamla hängbjörkens skuggiga grenar såg hon två grafvar; där sofvo far och mor den långa sömnen, „mätta af lefvande“ och lyckliga i det sista af sina käras lycka. Hon såg små barnafötter dansa fram på den gamla trädgårdens breda gångar och hörde glada röster jubla i kapp med fåglasången uppe i trädkronorna, men framförallt såg hon alltid två tillsammans på lefnadsvägen, han och hon, hand i hand genom mörka och ljusa dagar, genom fröjd och sorg mot solnedgången.

INNEHÅLL:

Sid.
Julstämning 5
Nyårsklockorna 18
Vedergällning 26
Den hvita mössan 43
I prästgården 51

PRIS: Fmk 5: —

FRENCKELLSKA TR. A.-B.